

1 § Partiledardebatt inför Europaparlamentsvalet

*Partiledardebatt inför
Europaparlamentsvalet*

Anf. 1 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! I juni kommer stats- och regeringscheferna i Europa och i Europeiska rådet att uppmärksamma att det är 100 år sedan skotten i Sarajevo. Det var de som kom att bli början till första världskriget, som sedan också ledde till andra världskriget.

I grunden var problemen 1914 det som har fortsatt att vara en utmaning även i vår tid. Människor delas upp efter kollektiv tillhörighet, aggressiv nationalism, en tro på att våld och militär intervention är en lösning på problem – en sorts vi-och-de-tänkande. Detta har dessutom återkommit gång på gång också i vår egen historia. Det är en utmaning som syns i Ukraina i dag och även på andra håll i EU.

Den här våren och sommaren är det inte bara 100 år sedan första världskriget, det är också 200 år sedan Sverige var involverat i vad som förhoppningsvis var vårt sista krig. Under våren har jag åkt runt på landets skolor, träffat elever och talat om var Sverige kommer ifrån, vår historia och vart vi är på väg. Jag brukar fråga: Vet ni vilket land som Sverige senast var i krig med? Nästan ingen vet. När jag säger att det är Norge fnissar de i bänkarna eftersom det är så otänkbart. Det ger ändå ett perspektiv att fred inte är något man ska ta för givet, men samtidigt när fred väl har etablerat sig som det normala i folksjälen blir varje tanke på krig orimlig.

När vi tittar utanför våra gränser ut i Europa ser vi hur stor betydelse EU-samarbetet har haft. Det har fört med sig fred, demokrati och välstånd, samarbete mellan länder och människor samt ökat människors förståelse för allas våra likheter men också olikheter. Det har gjort att våra barn inte ser de gränser som präglade Europa när våra föräldrar växte upp.

Om mindre än tre veckor är det val till Europaparlamentet. Då väljer vi väg för kontinenten för åren som kommer. I skuggan av Ryssland drömmer nu många människor i Ukraina om att få vara en del av det europeiska samarbetet, om att vara en del av ett Europa i samarbete. De ser EU som en väg till ett bättre samhälle och demokrati. Det andra vill bli en del av är vårt ansvar att fortsätta att värna, utveckla och förbättra. Tillsammans med andra länder kan vi stå upp mot den ryska aggressionen mot Ukraina.

Nya moderaterna tror på Europa. Vi ser att vi behöver samarbeta för att nå de bästa lösningarna. Det finns de som vill annorlunda. Främlingsfientlighetens och Europafientlighetens krafter vill stänga gränser och försvåra kontakter mellan människor. De vill bygga murar mot dem som inte ser ut som vi eller som talar ett annat språk. Den vägen saknar framtid men har en mycket tung och mörk historia.

Herr talman! Nya moderaterna tror på Europa. Den 25 maj går vi till val på tre huvudpunkter.

För det första måste jobben bli fler i Sverige och i Europa. Europasamarbetet kan via öppen handel, ökad konkurrenskraft, moderniserad budget samt ansvarsfull och begränsad regelstyrning bidra till att jobben blir fler. Sverige kan stå som ett viktigt exempel.

Alliansregeringens satsningar på jobben har gett resultat. Sedan 2006 har jobben i Sverige blivit över en kvarts miljon fler, alltså fler än 250 000. Det finns de som säger att jobben automatiskt blir fler bara för att befolkningen växer. Men det finns inget sådant likhetstecken. I länder med liknande befolkningsökning som Sverige har jobben inte vuxit i antal lika mycket eller till och med minskat. Att jobben har blivit fler i Sverige är resultatet av en målmedveten politik.

Sverige sticker ut. Vi har bland de starkaste finanserna i EU där många andra länder sedan länge går i motsatt riktning. Vi har högst sysselsättningsgrad i EU tillsammans med Nederländerna. Vi har högst arbetskraftsdeltagande. Det är helt enkelt många som jobbar i Sverige.

I många andra länder har människor fått mindre pengar i plånboken under krisen. I Sverige har det blivit tvärtom. Vi har haft kraftiga reallöneökningar. Med vår politik har alla som tjänar under 38 500 kronor i månaden fått en hel extra månadslön om året efter skatt. Nya moderaterna och Alliansen vet hur man skapar jobb och tillväxt.

Öppenhet och frihandel är bra för Sverige. Det är det för alla människor i Sverige. Vi vill göra handeln i Europa så fri i praktiken som den beskrivs på papperet. När vi river fler handelshinder i EU är det bra för svenska företag. Då kan fler företag starta och växa i Europa, och jobben blir fler.

Låt oss konstatera att det finns mycket kvar att göra. Många praktiska hinder återstår för företagen. Det är särskilt tydligt när det gäller tjänstehandeln. Hälften av Sveriges bnp kommer från export. Vi exporterar till länder i vår närhet – Tyskland, Norge. Ungefär två tredjedelar av vår export går till länder i Europa. Europasamarbetet har fört med sig fantastiska möjligheter för svenska konsumenter och företag. Vår hemmarknad har breddats. Den har tidigare varit nationell. Nu omfattar den 28 länder, 500 miljoner människor och 23 miljoner företag. Jobb och tillväxt, rörlighet, samarbete och frihandel – med rätt politik i Europa får vi dessutom på det sättet bättre här hemma. Genom samarbete med andra länder kan svenska företag växa. Då skapas fler jobb. Då växer vår ekonomi och vårt välbefinnande. Vi får mer resurser till skolan och sjukvården samt till omsorgen om våra äldre. Då kan vi hjälpas åt att hantera utmaningar som inte bryr sig om landgränser. Vi vill ge svenska företag nya möjligheter via ett frihandelsavtal med USA och bättre och tydligare regler inom Europa.

För det andra är ordning och reda i ekonomin grunden för allt. Det gäller här hemma och det gäller i EU. Europa har visat en förmåga att

hålla ihop genom finanskrisen under en utdragen lågkonjunktur. Vi har jobbat med att styra upp enskilda länders nedtyngda statsfinanser. Vi har drivit på reformer för att öka konkurrenskraften. Vi har också funnits till stöd för länder i akut behov av hjälp utifrån. Allt detta har bidragit till att skapa bättre förutsättningar. Det måste vara en del av samarbetet också nu när vi blickar mot åren framför oss.

Nya moderaterna kommer aldrig att släppa tyglarna när det gäller ordning och reda i ekonomin. Vi har sett vad som händer i länder där man inte har tagit ansvar och där man har varit tvungen att strama åt och skära ned. I Sverige har statsskulden minskat sedan 2006. Det är Sverige ensamt om i hela EU. I andra länder har den i stället ökat. Vi har kunnat satsa på allt det som bygger vårt samhälle starkt. Ansvar för ekonomin är grunden för att fler människor ska få jobb. Det är Nya moderaternas budskap i Europasamarbetet.

Vi är en stark röst för en uppstyrd ekonomi, inte bara i Sverige utan även i länderna runt omkring oss. Det är så människor och företag kan känna sig trygga med framtiden. Så kan jobben bli fler i Sverige och i Europa.

För det tredje handlar det om öppenhet och tolerans när allt fler och starkare röster ropar på ett annat Europa. Politiska krafter vill bygga murar mellan våra länder och vill göra det svårare för ungdomar att studera på ett universitet i ett annat land. De vill hindra människor från att komma till Europa för att skapa sig ett bättre liv. De vill ge, som det heter, svenska jobb åt svenskar först.

I många länder i Europa har den typen av politiska krafter vuxit sig starka. Det skapar motsättningar. Det bygger nya gränser. Det är fel väg.

För Nya moderaterna är öppenhet en av hörnstenarna i Europasamarbetet. EU är ett gemensamt värderingsbygge, en motkraft mot slutenhet och nationalism. Vi kommer alltid att stå upp för ett öppet Europa.

Herr talman! EU ska göra rätt saker. Beslut ska fattas så nära människor som möjligt. En del saker behöver vi bestämma gemensamt. Annat bestämmer vi bättre själva.

Vi behöver ett europeiskt polissamarbete. Det är tillsammans som vi kan komma åt den gränsöverskridande organiserade brottsligheten. Då får vi tryggare gator också här hemma. Vi vill ha gemensamma och tuffare kontroller av livsmedel i Europa, så att vi kan lita på att maten vi äter har producerats så som vi tycker att den ska produceras och innehåller det vi förväntar oss. I Sverige har vi högre krav på hur man hanterar djur och hur man transporterar djur. Vi arbetar aktivt för att djur ska få det bättre i hela EU. Vi vill att svenska bönder ska konkurrera på lika villkor i Europa och att de svenska kraven ska bli praxis i hela EU.

En annan utmaning som vi möter bäst tillsammans är klimatet. EU står för 10 procent av världens utsläpp, medan Sverige står för ungefär 0,1 procent. Det är inte vi som är det största problemet. Om vi ska kunna minska de globala utsläppen och hålla tvågradersmålet måste vi påverka länderna med de stora utsläppen. När EU talar med en röst i klimatfrågan blir vi starkare och kan påverka de största utsläppsländerna: Kina och USA.

Dessutom måste farliga kemikalier och gifter bort från vår vardag. Vi vill skärpa EU:s kemikalielagstiftning.

På alla dessa områden är EU-samarbetet viktigt, men det betyder inte att alla beslut ska fattas i Bryssel. När det gäller arbetsmarknadspolitik, familjepolitik, jämställdhet, skatter och regler för snus eller jakt på varg ska det bestämmas i Sverige. EU ska inte ägna sig åt onödig byråkrati eller detaljregleringar. Europasamarbetet ska fokusera på det som EU gör bäst.

(Applåder)

Anf. 2 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Ett av de första besluten som den moderatledda regeringen tog när de kom till makten var att göra det möjligt för arbetsgivare att stapla visstidsanställningar på varandra näst intill i oändlighet – det skedde år 2007.

För någon vecka sedan talade jag med Kristina, en kvinna som snart fyller 50 år. För sju år sedan fick hon ett vikariat på sin drömarbetsplats, men jobbet var osäkert. I maj varje år fick hon veta om hon hade jobbet kvar till hösten. Efter en tid omvandlades jobbet, tjänsten, till en allmän visstidsanställning. Något år senare omvandlades det till en gästlärartjänst. När det hade gått fem år började arbetsgivaren om igen, och hon blev erbjuden ett nytt vikariat. Det var samma jobb. Det var samma arbetsuppgifter. Det var samma arbetsplats. Men det var fortfarande inte ett fast jobb.

Kristina tröttnade efter sju år. Hon tvingades söka en annan tjänst. Det var ett lägre kvalificerat jobb, men det var ett fast jobb och en trygghet för familjen.

Kristina är inte ensam. TCO har visat att så många som 65 000 svenskar har jobbat på en och samma arbetsplats under sådana här osäkra arbetsvillkor under mer än fem års tid. Kommunal har visat att det var 27 000 fler visstidsanställda förra året än när de här nya reglerna, som regeringen beslutat om, infördes.

EU-kommissionen har varit kritisk mot regeringen. De har gått så långt att de för andra gången säger att de hotar att stämma Sverige inför domstol om inte regeringen snarast vidtar åtgärder. Men i stället för att lyssna på kritiken har man viftat bort den.

Vi socialdemokrater är tydliga. Vi står på de anställdas sida både i Sverige och i Bryssel. Vi har återkommande krävt ett stopp för staplade visstidsanställningar, men regeringen har inte gjort någonting. Varför, Fredrik Reinfeldt, tar du strid mot EU för att undergräva anställningstryggheten? Vad är det som är så farligt med att Kristina och andra människor som har jobbat på en och samma arbetsplats år ut och år in får ett fast jobb? I dag vill jag ha besked.

(Applåder)

Anf. 3 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Låt oss slå fast att tillsvidareanställning är grunden för den svenska arbetsmarknaden. Det är självklart att människor vill ha den tryggheten och den förutsägbarheten. Det är fullt förståeligt.

Det finns olika former av tidsbegränsade anställningar. Det är en sorts flexibilitet, ett sätt att sänka trösklar och att få människor att testa. Om allt detta tas bort eller ifrågasätts kommer det rimligen att leda till att

många arbetsgivare inte släpper in människor som står en bit ifrån, unga människor som saknar erfarenhet.

Det gäller att hitta en balans mellan detta. Det handlar om både en önskan om att folk ska ha tillsvidareanställning och en önskan om en flexibilitet, en möjlighet för folk att få komma in och testa.

När vi tittar på detta vill jag understryka att arbetsmarknadens parter inte är överens om hur det här egentligen ser ut. Det är lätt att hänvisa till enskilda fall, men vi har inte kunnat hitta en entydig bild av detta. Vi för en dialog med kommissionen. Det går inte till så som Mikael Damberg beskriver. Det här är inget nytt. Man för en dialog kring hur det här egentligen ser ut. Vi har bett Statistiska centralbyrån att gå igenom hur förekomsten av användning av tillsvidareanställning egentligen ser ut. Så agerar man långsiktigt och seriöst. Man tittar igenom hur lagstiftningen har fungerat.

Men vi noterar en sak. Det är en väldigt stor grupp av människor som kommer vidare från visstidsanställningar in i fasta anställningar. Det är alltså uppenbart att här också finns en brygga som fungerar. Möjligheten att få testa och visa upp sig för arbetsgivare leder sedan över till fasta anställningar.

Frågan är vad Socialdemokraterna står för. Ska detta bli en jakt på allt som inte är fastanställningar? Det kommer i realiteten att vara ett sätt att stänga dörrar och omöjliggöra den flexibilitet som många företag behöver för att klara konkurrensen. Är det Socialdemokraternas besked till Sveriges företag?

(Applåder)

Anf. 4 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Det var ett intressant svar av statsministern. Han talar om balans. Men Kristina ska alltså vänta i sju år och fortfarande inte få ett fast jobb, trots att lagstiftningen egentligen säger att hon borde få det efter två år. Det är den balansen som statsministern försvarar. Det är han som har infört den lag som gör det möjligt att stapla visstidsanställningar på varandra.

Jag tror att Sveriges kvinnor, framför allt, som drabbas av det här hade förväntat sig ett annat svar av Sveriges statsminister. Nu är det så absurt att det är EU-kommissionen som säger att Sverige inte följer de gemensamma europeiska reglerna. Svenska anställda har alltså ett sämre skydd än andra europeiska löntagare i Europa. Man säger till regeringen: Ni måste ändra detta. Och regeringen säger: Det finns inga problem.

Det blir märkligt att du säger att du står upp för den svenska modellen när du gång på gång undergräver den. Du har förbjudit fackföreningar att försvara svenska kollektivavtal på svensk arbetsmarknad för utstationerad arbetskraft. Nu säger du att du är beredd att ta strid mot EU för att försvara arbetsgivarnas rätt att stapla visstidsanställningar på varandra. Det visar att det behövs en ny regering men också en annan majoritet i EU-parlamentet.

(Applåder)

Anf. 5 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag tror att vi förstår av Mikael Dambergs upphetsning att det är valrörelse, men det blir inte bättre av att man blir obalanserad.

Vi har bett om att man ska titta igenom detta. Fakta är ingenting som gör ont, Mikael Damberg. Finns det exempel på att det här missutnyttjas ska det rättas till. Men jag förstår inte hur Socialdemokraterna tänker förhålla sig till behovet av tidsbegränsade alternativ och till behovet av flexibilitet. Det är ett faktum att nära nog varje industriföretag och annat företag man besöker i dag som ägnar sig åt exportverksamhet och konkurrensutsatt verksamhet hittar just en balans mellan att sträva efter fasta anställningar och att vid behov – vid toppar och när en stororder kommer in – kunna jobba med flexibilitet.

Ingenting av detta ser Socialdemokraterna, utan man lyssnar bara på vad facket nu vill att det ska heta att den här valrörelsen handlar om. Det är inte ett sätt att ta ansvar för vår konkurrenskraft och för att människor ska få jobb.

Vi tar detta på allvar. Det är inte så som Mikael Damberg beskriver: att det är en strid mot kommissionen. Vi för en dialog kring detta, och vi tar det mycket seriöst.

(Applåder)

Anf. 6 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Det är väldigt kul och intressant att vi här i kammaren får ha en EU-debatt. Jag tror att EU-politik ibland kan framstå som ganska abstrakt för många väljare där hemma. Vi politiker har ofta svårt att förklara. Vi träcklar in oss i förklaringarna kring var, när och hur beslut ska fattas.

Men någonting som är ganska konkret med EU-politiken är klimat- och miljöfrågorna. Jag noterade att statsministern och moderatledaren i sitt anförande i dag i kammaren faktiskt tog upp en del av de här frågorna. Moderaterna har flera vackra ord i den här EU-valrörelsen, precis som i den förra, om just miljö- och klimatfrågor.

Någonting som är väldigt konkret är att gå och köpa en barnmatsburk åt sina barn, som jag gör. För två år sedan var ett förslag uppe i EU-parlamentet – det är ju EU som reglerar innehållet i större delen av våra livsmedel eftersom de reglerna på en gemensam marknad måste sättas tillsammans. Den gröna gruppen hade föreslagit att man skulle slå ihop tre stycken ganska komplicerade direktiv till ett väldigt tydligt, där man mycket tydligt radade upp vilka bekämpningsmedel och vilka farliga ämnen som man inte ville ha i produktionen av barnmat. Det röstade de moderata ledamöterna emot.

I fråga efter fråga när det gäller miljö och klimat ser vi hur man i handling agerar annorlunda än vad man säger i den svenska retoriken.

Man säger att det är viktigt därför att det är någonting konkret och tydligt att visa för svenskarna att här gör vi ändå någonting som vi måste göra tillsammans och där Sverige svarar mot den bild som många svenskar har, att vi minsann är i EU för att kämpa för miljön och klimatet.

Trots det har det aldrig varit så tydligt som under alliansregeringen att Sverige får kritik på just miljöområdet. Vi är i konflikt med kommissionen och EU-domstolen i flera delar. I en sådan del vill jag ha svar i dag: Varför röstade Moderaterna mot förslaget gällande användning av extra farliga bekämpningsmedel i produktionen av barnmat?

(Applåder)

Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag antar att vi av detta ska dra slutsatsen att röstar man inte för gröna förslag är man för gifter i barnmatsburkar. Det blir absurt att föra debatten på det sättet. Jag kan slå fast att jag tror att alla riksdagspartier är emot att det finns gift i barnmatsburkar.

Frågan är: Vilken typ av beslut ska fattas på vilken nivå? Har det möjligen funnits andra typer av förslag? Det är till exempel en gåta hur Miljöpartiet, som under mycket lång tid inte ville se någon form av europeiskt beslutsfattande, här företräder Brysselmakten nästan lika mycket som Mikael Damberg gjorde för en stund sedan. Här ska minsann Bryssel bestämma. Här ska det talas om exakt vad som gäller för olika barnmatsburkar. Det ska styras av EU.

Jag tror att det säkert kan vara en framkomlig väg, men jag vill säkerställa att vi också har svenska regler och lagar med till och med högre krav som ska respekteras. Det konflikterna ofta gäller är: Vad ska ligga på EU-nivå? Vad ska det finnas för möjligheter att komplettera nationellt?

Vi röstar inte alltid på varandras förslag. Det är inte något nytt för oss i politiken.

När det gäller klimatpolitiken tycker jag att det är oerhört viktigt att vi under den mandatperiod som Europaparlamentet har framför sig agerar för att gå på det som kommissionen har föreslagit, att ta upp målen för 2030 till nivån 40-procentig utsläppsreduktion. Det är en kraftig ambitionshöjning. Det går i motsatt riktning jämfört med många andra utvecklade delar av världen som nu stryker sina klimatmål eller backar. Det behövs alltså mer än någonsin ett Europa som håller ihop.

Vi ska vara tydliga med en annan sak: Det är inte så att Europa går i takt kring detta. Sverige ingår i en grupp av länder som vill ligga längst fram. Den svenska regeringen har föreslagit att vi ska ha ännu högre nivåer på våra växthusgasreduktioner än vad kommissionen har föreslagit. Här kommer vi att behöva vara pådrivande, både i Europaparlamentet och i andra instanser där Sverige företräds inför förhandlingarna.

Anf. 8 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Jag noterar att Moderaterna plötsligt tycker att vi ska ha svenska regler för innehållet i livsmedel som finns på den europeiska marknaden. När man har en gemensam marknad har det varit naturligt även för de gröna att i EU reglera huvuddelen av innehållet i och produktionen av barnmat, till exempel inom jordbrukspolitiken. Det skulle vara mycket svårare för företagen – svenska bönder, uppköpare och barnmatsproducenter – om det fanns 28 olika regler för hur man ska producera barnmat. Det här trodde jag var en stark även moderat position.

Det var därför det var viktigt att i EU-parlamentet ha en diskussion. Det var ett grönt förslag, men det var definitivt ett förslag som just handlade om en lista på vilka extra farliga bekämpningsmedel som ska tas bort från produktionen av barnmat. Det röstade Moderaterna emot. Det är någonting som jag trodde att moderatledaren skulle försvara i sak snarare än i form.

När det gäller klimatreglerna vet ni att vi tycker att det är handling som gäller. Då handlar det om förnybar energi och energieffektivisering.

Om inte EU kopplar ihop handeln, precis som parlamentet gjorde, kommer vi aldrig att få en klimatpolitik värd namnet.

(Applåder)

Anf. 9 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Vi är visst för att det finns en gemensam kemikaliepolitik. Det är i grunden bra. Det är bra att vi är överens om vilka definitioner som ska gälla. Jag tycker absolut att det ska finnas normerande verkan. Men det finns en diskussion ibland om att man kan ha strängare avvikande egna regler. Till exempel kan man gällande djur, som förmodligen har haft en del i tillkomsten av detta och som jag nämnde i mitt inledningsanförande, ha högre krav i Sverige för djurhållningen än vad som gäller i andra länder. Den diskussionen är inte ny.

Låt oss enas kring att alla som har barn vill veta vad en barnmatsburk innehåller och att den inte ska innehålla gifter. Det är väl självklart.

(Applåder)

Anf. 10 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Fredrik Reinfeldt tar avstamp i freden och i att vi senast krigade med Norge. Det är lite kul. Unionen med Norge bröt vi sedan, och det var ju bra.

Det är lite skrämmande att höra statsministerns resonemang här när han talar om EU som en värdegemenskap. Kontentan av det är att vi ska likrikta mer. Vi ska ha samma värderingar, vi ska likrikta politiken och vi ska tvinga på länder vissa värderingar. Vi ska se till att ge oss på de länder som röstar fel och som har fel värderingar. Det resonemanget skrämmer mig. Det är precis tvärt emot vad jag vill ha.

Nu har det gått nästan 20 år sedan vi folkomröstade om medlemskapet i Europeiska unionen. Det har hänt väldigt mycket, och det är svårt att påstå att den union som vi ser i dag är densamma som vi folkomröstade om. Inte minst har vi i dag en grundlag på plats i EU som innebär att vi flyttar ännu mer makt till Bryssel.

Det handlar inte bara om makt utan även om mycket pengar. Det är lite drygt ett år sedan som statsministern efter förhandlingarna i Bryssel skröt om att han nu minsann har minskat den svenska medlemsavgiften till EU. Det var inte sant. I år är avgiften till EU för Sveriges del nästan 38 miljarder kronor. Det är ofantligt mycket pengar. Det är nästan lika mycket som vi lägger på hela rättsväsendet. Man kan jämföra med det första år då Sverige var medlem i EU. Då var medlemsavgiften i dagens penningvärde ungefär 13 miljarder brutto.

Det har alltså hänt mycket; det är väldigt dyrt.

Självklart måste vi samarbeta i Europa. Jag tycker att det intressanta är den stora konflikt som vi ser i Europa mellan två linjer: de som vill fortsätta att bygga monsterstaten och fortsätta att flytta makten till Bryssel och de som inte vill göra det. Bland annat Moderaternas systerparti Tories finns på den sida som vill ta några steg tillbaka, omförhandla och ha en ny folkomröstning.

Min fråga till Fredrik Reinfeldt är, herr talman: Är det inte dags att också vi i Sverige får chansen att säga vårt om den nya unionen i en ny folkomröstning?

Anf. 11 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att vi ska ha en ny folkomröstning. Jimmie Åkesson talar om att tvinga på vissa värderingar. Det är inte min uppfattning. EU står öppet för dem som vill och önskar komma in.

Låt oss nämna något om de värderingar som Jimmie Åkesson känner utgör en tvångströja. Vad är det för någonting? Är det att vi tror på demokrati? Är det att vi tror på rättsstat, att vi tror på mänskliga fri- och rättigheter? Är det att vi tycker att man ska bekämpa korruption och verka för öppenhet?

Vi har sett att man i länder som inte vill komma närmare EU gör ett annat vägval. Där tror man mer på auktoritärt styre, begränsad pressfrihet och begränsad rörlighet för människor. Där talar man inte om minoriteter utan snarare diskriminerar dem och missköter minoritetspolitiken.

Vad är det Jimmie Åkesson menar är tvångströjan? Vad är hotet mot att stå upp för våra grundläggande värderingar? Varhelst Europasamarbetet når länderna är det där konflikten står. Det är det vi ser i Ukraina. De som är för Europasamarbetet vill ha mer av rättsstat, demokrati och öppenhet, och de som är emot det tror på auktoritärt styre, den starke mannen och på våldsanvändning. Vad är det Jimmie Åkesson tar ställning för, och vad är det egentligen han är emot?

Jag vill understryka att det är många saker som måste värderas när det gäller det svenska EU-medlemskapet. Handeln har ökat. Det har inneburit större möjligheter att komma ut för ett exportberoende land som Sverige. Det ska också värderas. Vi tycker att det är viktigt att vi som ett rikt land är med och stärker förutsättningarna för tillväxt i andra, ekonomiskt svagare, delar av Europa. Det är bra för dem och bra för människorna i de länderna, men det är i förlängningen också bra för Sverige. Ett ekonomiskt starkare Europa är det närområde vi handlar med. På det sättet hänger det ihop. Det vi gör ger morgondagens jobb här i Sverige.
(Applåder)

Anf. 12 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Självklart ska vi ha goda handelsförbindelser med övriga Europa. Jag tror inte att det finns någon här inne som är motståndare till det. Det hade vi redan före 1995, då vi gick med i EU, så det är inte så konstigt.

Vi har sett ett antal exempel på att tvinga på vissa länder vissa värderingar, rikta sanktioner mot vissa länder som inte följer vissa fina värderingar. Senast var det Schweiz. Nu är Schweiz inte medlem i EU, men man straffar Schweiz därför att de röstade fel. Likadant var det med Österrike för ett antal år sedan. Ungern är ett ständigt återkommande exempel. Så det finns, och jag tycker att det är en skrämmande utveckling.

Jag vill återkomma till frågan om folkomröstning. Jag hade inte förväntat mig att få bifall från statsministern i den frågan på något sätt, men jag ville ändå lyfta frågan därför att det har hänt väldigt mycket under åren. Moderaternas systerparti i Storbritannien talar om en ny folkomröstning. Menar Fredrik Reinfeldt att även David Cameron tillhör dem som vill bygga murar i Europa? Vad är ni så rädda för? Varför kan vi inte ha en ny folkomröstning?

Anf. 13 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Det är ju briterernas sak att svara för vad de tänker sig att folkomrösta om år 2017. Låt mig säga att jag tycker att det är ett viktigt svenskt värde att Storbritannien blir kvar i Europeiska unionen, och jag hoppas att det också blir det brittiska folkets beslut.

Vi ska nog akta oss för den sönderfallande tendensen. Storbritannien diskuterar om man ska lämna EU. Skottland diskuterar om man ska lämna Storbritannien. Det finns orter i Skottland som funderar på att bli självständiga i ett tänkt framtida Skottland. Det är ju ett sönderfall som innebär att vi går tillbaka till någonting som vi redan borde ha lämnat bakom oss.

Återigen till Jimmie Åkessons språkbruk om att man ger sig på länder med så kallade felaktiga värderingar. Ja, det är nog så där det låter i Ryssland: Här kommer en massa människor och påstår att man ska stå upp för saker som de tycker är viktiga, men som vi inte vill ha. Er form av demokrati och det Gayropa som ni står för ska hållas borta, för det är läskigt.

Det är väl i grunden otroligt viktigt, Jimmie Åkesson, att man vet vad man står för och står upp för det. Jag konstaterar att Europasamarbetet är en grund för att skapa detta över hela Europa.

(Applåder)

Anf. 14 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Stora delar av EU är i djup ekonomisk kris. EU har räddat banker med otroliga summor, men man har offrat löntagare och ungdomar som inte får ett arbete.

En del av dem som blir arbetslösa kommer hit och arbetar på svensk arbetsmarknad. En del av dessa utnyttjas hårt. De får lägre lön. De får jobba med f-skattsedlar fast de egentligen är anställda. De jobbar på byggen, kör lastbil, jobbar för städfirmor och i restaurangkök.

Hur ska vi ta emot dessa människor? Jag tycker att vi ska emot dem genom att ge dem samma villkor som svenska löntagare. Det spelar ingen roll om man är från Warszawa eller Varberg. Man har rätt att bemötas på samma vis.

Men det säger inte Moderaterna. I lördags stod du på Norrmalmstorg och talade emot att svenska regler ska gälla i Sverige. Du kallade det för protektionism. Jag menar att det handlar om att behandla människor på ett sjyst sätt.

Vad händer om vi accepterar att det fortsätter som det är i dag, att den som är från Warszawa får lägre lön än den som är från Varberg? Ja, då utnyttjar vi människor bara för att de kommer från ett annat land. Då ställer vi löntagare mot varandra, och vi slår ut seriösa och bra företag som vill behandla sina anställda väl. Vi gynnar då de som är beredda att utnyttja människor bara för att de är i en utsatt situation och kommer från andra länder.

Varför, Fredrik Reinfeldt, ska inte en löntagare från Warszawa ha samma rättigheter som en löntagare från Varberg, om de jobbar sida vid sida, kör lastbil för samma firma eller om de städar i samma skola på kvällarna?

Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! I Sverige tycker vi att svenska regler och lönenivåer ska gälla, men det innebär inte att alla ska ha exakt samma lön. I grunden tror jag på öppenhet och konkurrens, och det misstror ju Jonas Sjöstedt.

Vad är tankemodellen bakom det som Jonas Sjöstedt försöker att beskriva här? Vad är problemet? Problemet är människors rörlighet. När människor rör sig över gränser och lämnar länder som har låga ekonomiska nivåer väcker det naturligtvis frågor. Hur ska lönenivåer och villkor se ut?

Hur fungerar vi då som människor? Ser vi det som Jonas Sjöstedt ser: bara problem, bara oönskade situationer och bara hot? Se till att stänga gränserna och att människor inte rör sig mellan länder! Eller är det här en väg till en bättre framtid för många människor, någonting som de har hoppats på för att komma ur fattigdom och att med rörlighet komma till bättre förutsättningar? De jobbar kanske ett tag, skickar hem resurser och börjar bygga ett starkare Polen – för att ta det exemplet.

Det har skett en exempellös utveckling i Polen från det kommunistiska förtryck som de kom ur. I realiteten har de levt med den typ av värderingar som Jonas Sjöstedt har vikt sitt liv åt. Men nu har man i Polen antligen fått förutsättningar för att förbättra sina villkor.

Men då meddelar Jonas Sjöstedt att han ser bekymmer med detta. Här ska inte människor röra sig. Här får det inte finnas någonting som är olika. Hans uppenbara utgångspunkt är att regler ska stoppa och hindra.

Jag tror helt enkelt inte på det vägvalet, Jonas Sjöstedt. Jag tror att det är bättre att stå upp för öppenhet. Jag tror att det bättre att människor får röra sig över gränserna. Jag tror i grunden att det är bra att man kan jobba också i andra länder och på det sättet bidra till en bättre egen framtid.

Det är så man måste göra i politiken. Man väljer väg. Och det är också så som man letar fram exemplen. Ser man, som jag har försökt att göra, det positiva och det möjliga – som har förbättrat för människor – eller är det som Jonas Sjöstedt säger, att man hittar exempel som oftast bygger på att någon har misskött någonting och inte följt lagar och regler? Med den ursikten vill man stänga ned. Så ser vägvalen ut.

(Applåder)

Anf. 16 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Fredrik Reinfeldts svar är politik när den är som sämst: svara inte på frågan, tillskriv din motståndare åsikter som han inte har och nöj dig med det.

Men du kommer inte undan, Fredrik Reinfeldt. Varför vill inte du att den som kommer från Warszawa ska ha samma lön och rättigheter som den som kommer från Varberg? Vad händer med det samhälle där man ger sig själv rätten att utnyttja människor? Det handlar om lastbilschaufförer för 3 000–4 000 kronor i månaden eller om bärplockare som inte får betalt. Vad händer med det samhälle där man ställer löntagare från olika länder mot varandra, när man tycker att någon är mindre värd därför att han eller hon kommer från ett annat land, när man slår ut seriösa arbetsgivare och låter skojarna vinna kontrakten?

Det är ju det ni gör. Ni står ju aldrig upp för löntagarna. Jag kan nämna Lavaldomen, tillsvidareanställningar och f-skattsedlar. Ni gör ingenting. Ni låter detta ske. Jag vill att människor som kommer hit och

arbetar ska behandlas väl, och ni lägger inte två strån i kors för att det ska bli så.

Det är skillnaden mellan höger och vänster i valet till Europaparlamentet och i riksdagsvalet.
(Applåder)

Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Det bekräftar väl exakt vad jag sade. Vilka exempel letar man upp? Vad är det för beskrivning som Jonas Sjöstedt ger av ett Europa som har skapat fri rörlighet för arbetskraften? Hur många positiva exempel hörde ni om? Har Jonas Sjöstedt sett någon människa som via arbete har fått det bättre? Har han sett någon som har längtat efter att komma till ett annat land därför att det råder arbetslöshet i det egna landet? Nej, aldrig hör vi om dessa exempel.

Jonas Sjöstedt bryr sig inte om löntagarna. Han vill stänga ned så att facket kan styra och bestämma. Det är vad Jonas Sjöstedt säger. Låt människor prata med sina framfötter. Låt dem visa vad de önskar. De vill ha jobb, och i Sverige ska svenska lönenivåer gälla. Men mitt besked till dig – och vi har sagt det vid tidigare tillfällen – är att det i Sverige inte råder exakt samma lön.

Jag tror i grunden på individuell lönesättning. Givet att man ska kunna leva på sin lön får det vara lite olika. Men de exempel som Jonas Sjöstedt nämner är ju inte en följd av hur svenska lönenivåer ser ut, det är ett öppet missbruk. Det är ingenting som vi står bakom, absolut inte.

Men exemplen avslöjar vad som är det bakomliggande politiska syftet.

(Applåder)

Anf. 18 MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Min mamma Riitta-Liisa kom till Sverige första gången som sexåring. Hon kom som krigsbarn under andra världskriget. Min morfar hade dött vid fronten. Min mormor tvingades att skicka i väg sin egen dotter till ett främmande land.

Min mamma kunde inte ett ord svenska när hon satte sig på tåget. Hon trodde först att hon blev ivägskickad till barnhem för att hon hade varit stygg eller elak. I själva verket var det för att rädda henne undan de bomber som föll över Helsingfors.

Andra världskriget startade med fascismens och nazismens maktövertagande och resulterade i miljontals döda på slagfälten och i gaskamrarna. Efter kriget låg Europa i ruiner. Många länder var utblottade. Det krävdes solidaritet och gemensamt ansvarstagande för att lyfta vår kontinent ur askan.

Därför skapades det första europeiska samarbetet, som sedan har utvecklats till dagens EU. Det är sannerligen en makalös och fin resa!

I dag står Europa inför en annorlunda, men kanske lika avgörande utmaning. Efter den djupa krisen står 26 miljoner européer utan arbete och utan egen försörjning. En armé av miljontals arbetslösa ungdomar saknar arbete och framtidstro.

I skuggan av massarbetslösheten gror återigen nazismen och fascismen i Europa. I mer än hälften av EU-ländernas parlament sitter i dag

högerextrema partier – skrämmande nog lika många som på 30-talet, och de laddar upp inför Europaparlamentsvalet.

Herr mamma! I dag startar förtidsröstningen. Min mamma kommer att rösta. Jag hoppas att ni alla som lyssnar på den här debatten också gör det. Alla vi som har rösträtt har också ett ansvar för att bekämpa vår tids största hot: arbetslösheten och den växande fascismen i Europa.

Herr talman! Det vi ser i många länder är en förlorad ungdomsgeneration. I Spanien kallas de ”generation noll”. Det är ungdomar som inte får fotfäste, som desperat letar ströjobb eller lågbetalda praktikplatser men som ofta har en bra utbildning och skulle göra allt för att få ett fast jobb. I regel bor de kvar hemma hos föräldrarna. De drömmer om ett eget liv, en egen bostad och kanske att kunna bilda en egen familj. För de flesta är det en utopi.

Men vi ska inte tro att den höga ungdomsarbetslösheten är ett problem bara för Sydeuropa. Andalusien, Galicien och Sicilien – vad tror ni att dessa regioner har gemensamt med svenska Dalarna, Skåne och Blekinge? Jo, de har alla i dag så hög ungdomsarbetslöshet att de får krisstöd av EU.

Att Sverige får krisstöd av EU är ett pinsamt kvitto på regeringens misslyckade jobbpolitik. 90 000 ungdomar går utan jobb. Fler än 35 000 har varit arbetslösa i mer än ett halvår. Det är en lång tid i en ung människas liv. Men Sveriges regering gör ingenting nytt.

På initiativ av Socialdemokraterna i Europa rekommenderas varje EU-land att nu införa en ungdomsgaranti. Det betyder att varje medlemsland ska erbjuda sina arbetslösa ungdomar jobb, praktik eller utbildning senast efter fyra månader – men inte Sverige, för regeringen vägrar. I stället får våra arbetslösa ungdomar ägna dagarna åt cv-skrivande och coachning.

Här i Sverige vill vi socialdemokrater gå längre än EU. Vi sätter gränsen för ungdomsgarantin till tre månader, så att varje ung tjej och kille ska ha jobb, praktik eller utbildning inom 90 dagar, så att varje ung människa ska höra väckarklockan som ringer på morgonen och som säger: Det är dags att gå till jobbet – du är behövd! För alla unga arbetslösa lovar vi socialdemokrater en jobbigare morgon – men ett betydligt bättre liv.

(Applåder)

Herr talman! Utvecklingen i EU:s närområde är mycket allvarlig. Varje dag ser vi nya oroande bilder från Ukraina. Rysslands agerande utgör ett brott mot folkrätten. Stridigheterna måste upphöra och ersättas med dialog. Ryssland har nu ett stort ansvar för att inte eskalera utan medverka till en fredlig lösning. Ukraina måste få chansen att bygga en fri, demokratisk stat med respekt för allas lika värde. Och EU måste bidra med stöd till landets demokratisering och ekonomiska utveckling.

Nu mer än någonsin behövs därför ett europeiskt samarbete – för freden, för folkrätten och för demokratin!

Vi socialdemokrater vill att Europa ska ta taten i klimatomställningen. Vi går till val på att EU-länderna ska energieffektivisera, öka andelen förnybar energi och halvera sina klimatutsläpp. Det handlar om att lösa gemensamma problem men lika mycket om att se gemensamma möjligheter, att se klimatomställningens möjligheter för vår ekonomi, våra jobb och vår tillväxt.

Vi menar att en framtidsinriktad politik på det området kan driva på innovation och nyindustrialisering och skapa fler nya jobb i Europa. Här ligger Sverige redan i framkant. Vi är ett föregångsland på många av de här områdena. Därför gynnar det vår industri och vår konkurrenskraft om fler länder också ökar takten i omställningsarbetet.

Men inget av detta verkar sätta några djupare spår hos Moderaterna, varken här hemma eller i Bryssel. De tror fortfarande att skattesänkningar, lägre löner och försämrade arbetsvillkor är nyckeln till framtiden. Men facit av 15 år av högerstyre i EU är allt annat än imponerande, och det är Europas medborgare som har fått betala priset i form av skyhögt arbetslöshet, sjunkande sysselsättning och dystrare framtidsutsikter.

Vi socialdemokrater säger: Europa behöver en ny dagordning. Det är dags att sätta jobben först!

Herr talman! Nyligen vann Byggnadsarbetareförbundet en viktig förhandling på svensk arbetsmarknad. Man lyckades sluta ett avtal som innebär att det företag som använder sig av underleverantörer också ansvarar för att de har kollektivavtal och att ingen utnyttjas på arbetsplatsen. I byggbranschen, krogbranschen och åkerinäringen är det tyvärr inte ovanligt att oseriösa företag konkurrerar mot seriösa företag genom att dumpa löner och villkor. Så borde vi inte ha det i Sverige 2014.

Därför har vi socialdemokrater presenterat ett tiopunktsprogram för ordning och reda på arbetsmarknaden. Det handlar bland annat om att riva upp regeringens lex Laval och att svenska kollektivavtal ska gälla för alla som jobbar i Sverige. Vi driver också på för att de grundläggande fackliga fri- och rättigheterna ska skrivas in i EU:s fördrag genom ett socialt protokoll.

Alla människor ska likabehandlas på arbetsmarknaden, oavsett var de kommer ifrån. För oss socialdemokrater är detta en fråga om anständighet men också om solidaritet.

Moderaterna påstår att vi skulle vilja begränsa den fria rörligheten och införa protektionism. De har så fel. Den fria rörligheten är en central del av det europeiska samarbetet. Att människor får resa och söka jobb i vilket land i EU som helst tillhör EU:s stora landvinningar.

Men varför skulle färre människor vilja komma till Sverige om de fick en lön som det går att leva på? Den moderata logiken går inte ihop. Jag kan inte förstå varför en polsk byggnadsarbetare ska ha lägre lön och sämre villkor än en byggnadsarbetare från Sverige. Den svenska modellen har hela tiden byggt på att människor ska ha lika rättigheter på svensk arbetsmarknad. Regeringen driver en politik för att olika rättigheter ska gälla på svensk arbetsmarknad.

Det är feltänkt. Det är en farlig politik. Det är inte en politik som vi bör ha i Sverige och i Europa.

(Applåder)

Avslutningsvis, herr talman: I dag är det 19 dagar kvar till EU-valet den 25 maj och 131 dagar kvar till höstens riksdagsval. I båda de valen står två tydliga alternativ mot varandra. Såväl i Sverige som i Europa möter vi socialdemokrater framtidsutmaningarna genom att investera i det som bygger starka samhällen. Vi sätter alltid jobben främst.

Mot detta står en höger som helt verkar sakna ambitioner och politisk vilja: Man vill inte ha anständiga villkor på den gemensamma arbetsmarknaden. Man vill inte sätta upp bindande mål för andelen förnybar

energi i framtiden. Man står inte ens upp för något så grundläggande som att Europas kvinnor ska ha rätt till fri abort.

Det är dags att avsluta 15 års högerstyre i Europa. Redan i dag öppnar förtidsröstningen, och du kan gå och rösta för ett annat Europa. Rösta för jobben, för rättvisa villkor och för en bättre miljö!
(Applåder)

Anf. 19 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Det är inte alltid valrörelser plockar fram det bästa ur politiker. Jag vill påpeka att vi runt om i Europa har abortregler som är olika. Många länder har väsentligt stramare abortregler än de som gäller i Sverige. När vi då värnar vår rätt att fatta egna, svenska beslut får Mikael Damberg det att låta som om vi har ett korståg mot aborträtt.

Den typen av retorik imponerar inte på någon, Mikael Damberg. Det är så man tappar förtroendet för politiker, när vi argumenterar som du gör.

Den 90-dagarsgaranti som ni hänvisar till har testats på 90-talet, fast då hette den 100-dagarsgaranti. Den har utvärderats. Den var mycket trubbig och gav inte någon effekt. Den var hårt kritiserad. Det är inte en väg till jobb, utan det är en väg till åtgärder. Man kan inte ersätta jobbpolitik med en hänvisning till bara åtgärder.

Det är dessutom svårt att förstå referenserna till lägre löner. Många i Europa har legat still i sin löneutveckling, men Sverige är ett exempel på det motsatta. Vi har haft en mycket kraftig reallöneutveckling. Till det har vi sett till att folk som jobbar får mer kvar i plånboken. Det är historiska förbättringar som har skett för breda grupper, för byggarbetare, metallarbetare, busschaufförer.

Var är påståendena om alla dessa lönesänkningar? Det är ju inte så Sverige är byggt. Vi är glada att lönerna har vuxit och att köpkraften har förstärkts.

Det här är ett val som handlar om vad vi ska göra i Europaparlamentet, och därför har jag tre frågor till Socialdemokraterna.

Varför tycker ni att EU ska få beskattningsrätt? Varför ska skatt på finansiella transaktioner tas ut i Sverige och landa i Bryssel? Varför tycker ni att Sverige ska överta skuldsättningen i Grekland, Italien och Spanien, när era Europaparlamentariker röstar för gemensamma euroobligationer? Varför propagerar dina partikamrater för en expansiv EU-budget när ni själva inte står för det här hemma i Sveriges riksdag?
(Applåder)

Anf. 20 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Det blev trippelfel på frågorna.

Vi står inte för någon EU-skatt. De som står för en EU-skatt är väl Folkpartiet, som har skrivit artiklar om att de gärna ser en EU-skatt, så statsministern får diskutera det med vice statsministern. Vi tycker att skatter ska tas ut i Sverige och gå till svensk välfärd, ingenting annat.

Däremot tycker vi att finanssektorn i Europa och i Sverige borde och skulle kunna ta en större del av bördorna efter den finanskris som har varit. Då handlar det om svenska regler som måste synkas internationellt, och där är vi inte i dag. Men det är viktigt att säga att vi inte vill ha någon EU-skatt. Vi tycker att det är fel. Vi har aldrig drivit det kravet.

Vi vill inte ha något förslag om att ta över grekiska banker. Det är inte seriöst att påstå det. Det som finansministern gjorde, att vilja kasta ut Grekland ur EMU-samarbetet, är väl det närmaste pinsamma utspel om Grekland vi har haft tidigare på området. Det är viktigt att vara korrekt om man talar om det här.

Över till frågan om löner och villkor som statsministern tog upp. Det var tydligt att statsministern i ett tidigare replikskifte faktiskt sade att han inte tycker att lika löner och lika regler ska gälla på svensk arbetsmarknad. Det är ett viktigt besked till svenska folket. Jag tycker det är fascinerande att statsministern säger så efter åtta år som statsminister. Han sade när han blev vald att han skulle stå upp som ledare för ett arbetarparti. Han skulle stå upp för den svenska modellen. Har statsministern efter åtta år fortfarande inte förstått att den svenska modellen bygger på lika villkor, solidaritet mellan människor och att man inte tillåter att människor utnyttjas på svensk arbetsmarknad? Om han inte förstått det efter åtta år, då förstår jag att svenska folket nu sätter allt fler och större frågetecken efter vad statsministern vill göra, både i Sverige och i Europa.

Vi socialdemokrater går till val på att löner och villkor ska vara lika i Sverige, att svenska kollektivavtal ska gälla i Sverige. Här står statsministern och säger rakt ut i replikskiftena att han inte står bakom en sådan politik. Det är ett tydligt besked till svenska folket inför Europavalet.
(Applåder)

Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Det finns ett förslag från en grupp av länder som nu förbereder en finansiell transaktionsskatt. Kommissionen har skrivit ett sådant förslag. Tanken är att ta ut skatten på ett sätt som ger EU gemensamma medel – det är alltså en EU-skatt. I Socialdemokraternas valmanifest står det att ni är beredda att pröva detta. Kan kanske Mikael Damberg läsa det egna valmanifestet och dämpa tonläget lite i debatten?

Jag sade att det ni har röstat för är att överta ansvaret för skuldsättningen i andra länder. Det finns ett instrument för det; det kallas euroobligationer. Då skapar man en gemensam skuldhantering. Det har era Europaparlamentariker röstat för. Varför då?

Dessutom har jag följt hur socialdemokrater i Europaparlamentet – till och med den budgetansvarige var från ert parti – har röstat för en mycket expansiv EU-budget som ni inte låtsas om här hemma. Ni har till och med kritiserat mig för att jag inte har agerat så att budgeten har blivit mer expansiv. Den utpekade toppkandidaten för Socialdemokraterna åker också runt i Europa och propagerar för en större EU-budget. Men det står ni inte för här hemma. Varför inte då?

(Applåder)

Anf. 22 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Vi har drivit kravet på en stramare budget både i Sverige och i Europa. Det gäller både din budget, Fredrik Reinfeldt, och den europeiska. Vi har drivit det kravet här hemma; vi har drivit det kravet i Europa. Vi blev besvikna på att vi inte kunde reformera EU:s budget mer och få över mer pengar från den kostsamma jordbrukspolitiken till mer expansiva insatser för jobb och tillväxt och forskning i Europa. Det var vår linje. Göran Färm hade en annan roll och samordnade hela budget-

arbetet för Europaparlamentet – ja, det hade han. Han hade ett förtroende från hela Europaparlamentet och gjorde det.

Jag tycker att statsministern borde se sig omkring lite grann och titta på sina samarbetspartier Folkpartiet och Centerpartiet. De röstade för en expansiv budget i Europa som parlamentsgrupper. Att försöka bedriva den här valrörelsen genom att säga hur enskilda parlamentariker har röstat i enskilda frågor känns lite skakigt för statsministern när han har två samarbetspartier som de facto röstade för en mer expansiv EU-budget.

Socialdemokraternas linje är tydlig: Vi vill inte ha en mer expansiv EU-budget. Vi vill använda EU-pengarna mer effektivt till det som skapar jobb och tillväxt, både i Sverige och i Europa.
(Applåder)

Anf. 23 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Herr talman! Jag uppskattade Mikael Dambergs inledning. Det var en engagerad plädering för Europasamarbetet. Jag såg hur hälften av de socialdemokratiska ledamöterna i kammaren hukade i bänkarna när Damberg sade detta.

Den engagerade inledningen bottnade, tycker jag. Jag uppfattade när Damberg berättade om sin mammas bakgrund och allt vad det har inneburit att vi på den punkten har likartade erfarenheter. Min mamma kom till Sverige som krigsflykting från Norge under andra världskriget. Mitt Europaengagemang bottnar mycket i detta. Jag uppfattade Dambergs argumentation på samma sätt, och jag uppskattade den inledningen.

Men så lyssnade jag på Marita Ulvskog, den toppkandidat Damberg vill skicka till Bryssel, när hon frågades ut häromkvällen. Hon fick frågan hur hon skulle rösta om det var folkomröstning om EU-medlemskap i dag, det som Jimmie Åkesson kräver. Vi vet att hon röstade nej för 20 år sedan. Hur skulle hon rösta nu? Då sade hon att hon skulle rösta för att Sverige ska gå ur EU.

Ni vill skicka en toppkandidat till det europeiska samarbetet som inte vill samarbeta, Micke Damberg, och som inte tror på samarbetet. Hur ska man kunna uträtta något när man sitter bland människor där nere och ska förhandla om man själv inte tror på samarbetet eller att man ska åstadkomma något? Det är obegripligt. Det är en sådan kontrast mellan vad Micke Damberg står och säger här och det Marita Ulvskog sade häromkvällen att man inte tror att det är samma parti. Det är en helt osannolik diskrepans.

Micke Damberg! Varför tänker du skicka en person till Europasamarbetet som inte tror på Europasamarbetet?
(Applåder)

Anf. 24 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag är väldigt engagerad i Europatanken. Jag tror att Europa och EU har inneburit mycket gott. Jag tror att det samarbete som har vuxit fram i Europa har skapat en helt annan kontinent än den vi hade tidigare.

Däremot är jag ganska ödmjuk. Du, Jan Björklund, och jag var väldigt engagerade på ja-sidan i folkomröstningen. Men det fanns väldigt många människor runt om i Sverige som faktiskt *inte* trodde på EU-

samarbetet. Över 40 procent röstade ju nej till att Sverige skulle gå med. Jag är väldigt stolt över att Marita och andra människor som röstade nej då ändå respekterar folkomröstningsbeslutet och vill göra det bästa av medlemskapet. Därför reser hon till Bryssel varje vecka och engagerar sig för socialdemokratisk politik i Europasamarbetet. Hon om någon har tagit ansvar för det folkomröstningsresultat som visade att Sverige skulle gå med i det här.

Jag tror att det betyder jättemycket för svenska folket att även en del av dem som röstade nej i folkomröstningen visar ett engagemang för Europatanken i dag och driver de frågorna vidare. Som Europavän borde du vara angelägen om att berömma de människor som tidigare röstade nej men som i dag har vigtt sitt liv åt att engagera sig för att förbättra och utveckla Europeiska unionen.

(Applåder)

Anf. 25 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Herr talman! Jag har ingen synpunkt på att Marita Ulvskog röstade nej. Det var 20 år sedan. Hon röstade nej i valutaomröstningen för tio år sedan också. Hon får gärna rösta nej.

Men vad tror man sig i dag, 2014, och de kommande fem åren kunna utträta där nere om man säger att man inte tror på samarbetet? Om man sitter i en partiförening med Socialdemokraterna i Solna, Micke Damberg, och säger att man inte tror på det partiet, hur mycket inflytande får man då? Det är ju så det är när man sitter där med människor från andra länder och ska lösa något.

Vi har olika synpunkter. Du vill att facklig makt ska bestämmas i Bryssel. Jag tror inte på det, men jag respekterar att du tycker så. Men hur ska man kunna åstadkomma något om man inte tror på samarbetet? Varför ska du skicka ned någon som omedelbart bara längtar hem?

(Applåder)

Anf. 26 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Det finns tydligen en djup ideologisk konflikt mellan oss här i fråga om hur vi ser på en gemensam marknad. Högern, inklusive Folkpartiet, har inga problem att fatta gemensamma beslut om vilka elsäkerhetskrav som ska gälla för den nya tv-apparaten på den gemensamma marknaden. Men när vi diskuterar vilka gemensamma krav som ska gälla för säkerhet, arbetsmiljö och jämställdhet för de arbetare i Europa som producerar tv-apparaten är det nej från Folkpartiet och Moderaterna. Det är en väldigt märklig syn, där man hela tiden sätter människor i andra hand.

Vi vill sätta människor i centrum för Europasamarbetet. Vi tror att hela Europasamarbetet blir bättre av det. Marita är ett bra exempel på en person som engagerar sig för människors rättigheter i Europa. Trots att hon röstade nej är hon engagerad för att göra det bästa möjliga av situationen. Det är jag stolt över. Det borde Jan Björklund också vara stolt över.

(Applåder)

Anf. 27 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Alla EU-förslag ska jobbgrenskas, sade Stefan Löfven häromdagen. Det är naturligtvis välkommet, även om jag, till skillnad från Socialdemokraterna, tycker att EU bör ägna sig även åt annat, som mänskliga rättigheter, kampen mot gränsöverskridande brottslighet och att bedriva miljö- och klimatpolitik.

Jobb behövs. Det tror jag att vi är överens om. Men frågan är: Hur skapar man jobben? Hur ska man jobbgrensa de olika förslag som läggs fram? Här tror jag att EU kan göra skillnad, men tyvärr har ju Socialdemokraternas politik samma grundläggande fel i EU som på nationellt plan.

I sin valhandbok skriver Socialdemokraterna ordet ”jobb” 49 gånger. Det spelar ingen roll hur mycket man tjar. Jobben kommer inte att trilla ned från himlen om politiken är kontraproduktiv. Jag tänkte jobbgrensa förslagen i Socialdemokraternas valhandbok.

Hur många fler jobb tror Mikael Damberg dyker upp i Gnosjö genom att Socialdemokraterna inför en ny EU-skatt? Hur många jobb tror han dyker upp om man flyttar makten över arbetsrätten från arbetsmarknadens parter till en EU-myndighet i Bryssel? Hur många fler jobb tror han skapas i Ludvika genom att rörligheten begränsas via ett socialt protokoll?

Hur många jobb skapas i Skövde genom att varje land ska skriva en infrastrukturplan och bifoga den till budgeten? Hur många jobb blir det i Boden genom att bolagsstyrelserna i EU ska kvoterar?

Min gissning är att det totalt sett blir ungefär 49 jobb, precis som det står i valhandboken, och då har jag ändå tagit i. Mikael Damberg, hur blir det fler jobb med EU-skatter och nya EU-myndigheter som sysslar med arbetsrätt?

(Applåder)

Anf. 28 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Vi står inte för någon EU-skatt. Vi vill inte ha någon EU-skatt. Det är Folkpartiets toppkandidater som har skrivit artiklar om att de gärna ser en EU-skatt. Jag trodde att vi i Sverige var ganska överens om att vi inte ska låta EU få någon beskattningsrätt. Jag vet inte om Centern har någon annan uppfattning om det i dag.

Det är tydligt att Centerpartiet ständigt vill angripa arbetsrätten, oavsett om det är i Sverige eller i Europa. Man anser att sänkta löner och sämre villkor är vägen till fler jobb. Den debatten har vi ju haft förut här, och då har Annie Löf drivit krav på sänkta ungdomslöner rakt av. För vissa sektorer skulle det vara mer än 25 procent sänkta löner. Den debatten har vi haft.

Vi tror inte på sänkta löner som en väg till fler jobb. Däremot talade jag i min inledning om ett stort område som jag tror engagerar Centerpartiet, nämligen hela den miljöomställning som vi står inför. Där driver mitt parti i dag på för skärpta krav i Europa för att ställa om energisystemet, investera i förnybart, spara energi. EU-kommissionen bedömer att detta kan skapa hundratusentals nya jobb i Europa.

Jag vet inte om Centerpartiet delar bedömningen att den gröna omställningen kan skapa fler jobb. Jag noterade att Centerpartiets toppkan-

didat utnämnde Moderaterna till huvudfiende i miljöpolitiken inför Europaparlamentsvalet.

(Applåder)

Om man ska skapa framtidens jobb måste man också se vad som innebär framtiden. Miljöomställningen är en källa både för att skapa bättre miljö och för att skapa fler nya jobb.

När vi tar strid för att EU-budgeten också ska innehålla insatser i de krisländer som har hög ungdomsarbetslöshet är det inte bara för att lösa arbetslösheten utan också för att visa solidaritet med de länder som i dag har väldigt hög ungdomsarbetslöshet. Det blev dock lite pinsamt att Sverige kvalade in på den krisstödslistan. Sverige får alltså i dag EU-krisstöd för att bekämpa ungdomsarbetslösheten, och EU rekommenderar oss att införa en ungdomsgaranti trots att regeringen motsätter sig det. Det är lite pinsamt.

(Applåder)

Anf. 29 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Skärpning, Mikael Damberg! Är du så ängslig att du inte ens vågar stå upp för din egen politik?

EU-skatter står med i ert valmanifest. Magdalena Andersson hade det som huvudnyhet i Ekot för några dagar sedan att hon öppnar för en EU-skatt. Nu säger Mikael Damberg att detta är något som Socialdemokraterna inte föreslår.

I er valhandbok, som heter *Sätt Europa i arbete*, finns det 15 punkter. Av dem är fyra i praktiken nationella frågor om barnomsorg och utbildning. Fyra är punkter om planer, kommissioner och nya myndigheter på Brysselnivå. Fem är förslag om ytterligare regleringar, begränsningar och pålagor för svenska företag.

Om man vill ha fler jobb borde man jobbgrensa sina förslag. Frågan kvarstår, Mikael Damberg, så svara nu: Hur blir det fler jobb genom en ny EU-skatt? Hur blir det fler jobb genom att man flyttar makten från arbetsmarknadens parter i Sverige till en EU-byrå som jobbar med arbetsrätt? Dessa förslag står i ert valmanifest.

(Applåder)

Anf. 30 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! För femte gången: Socialdemokraterna föreslår ingen EU-skatt. Vi vill inte att EU ska ha beskattningsrätt. Punkt och slut.

Vi har inga förslag om någon myndighet på Europainivå, som Annie Lööf påstår står omnämnt i någon handbok som hon har hittat. Det finns inga sådana förslag! Däremot står vi upp för en arbetsrätt i Sverige och Europa som behandlar alla människor lika, som inte systematiskt säger att de som kommer från ett annat land ska ha sämre villkor eller andra villkor än dem som gäller i Sverige.

Vi tycker att svenska löner, villkor och kollektivavtal ska gälla i Sverige. Där har regeringen återigen gett besked. Förr sade ni i debatterna att ni tyckte att det var bra med svenska kollektivavtal, men det hör man inte i debatterna i dag. Ni går ju längre åt det motsatta hållet i dag: Ni vägrar säga att svenska kollektivavtal och löner ska gälla i Sverige för dem som kommer från andra länder. Det är ett väldigt viktigt besked.

Sedan noterar jag att Annie Lööf inte med ett ord nämner den gröna omställningen. Kan det vara för att hon mer delar vår syn – att den gröna omställningen skapar framtidens jobb och ett modernare näringsliv – och faktiskt har mindre gemensamt med Moderaterna i denna fråga?
(Applåder)

Anf. 31 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag noterar att Mikael Damberg har ganska hög svansföring när det kommer till försvaret av den svenska modellen och svenska löntagares intressen. Det är väldigt bra. Jag är tacksam för att den debatten förs i Sverige, för det finns ett stort behov av det.

Men det är också tydligt att Socialdemokraterna har en syn på arbetsmarknaden i Europa där man betraktar arbetsmarknaden som en överstatlig angelägenhet. Det blir uppenbart när man lyssnar på Mikael Damberg och när man läser Socialdemokraternas valmanifest. Till exempel är förslaget om socialt protokoll, som Mikael Damberg nämner, ett tydligt tecken på det. Man vill göra arbetsmarknaden överstatlig. Jag ska eventuellt återkomma till detta senare.

Mikael Damberg tar också upp det tiopunktsprogram som man har presenterat tillsammans med LO, där den översta punkten är: Riv upp Lavallagen! Det är bra.

EU-medlemskapet har inneburit ett ganska stort hot mot svenska löntagare och den svenska modellen. Det handlar om osjysta villkor, osjysta avtal, oseriösa avtal och osjysta löner – direkt slavmässiga löner. Mikael Damberg säger att han inte kan förstå detta.

Självklart ska alla som arbetar i Sverige ha svenska avtal eller åtminstone villkor som stämmer överens med svenska avtal. Men hur trovärdiga är Socialdemokraterna i den här frågan? Man har väldigt hög svansföring, men hur trovärdig är man när man har medverkat till att ge bort makten över de här frågorna till EU? Det är trots allt så.

När EU:s nya grundlag, Lissabonfördraget, skulle antas, hade man chansen att ställa krav, men det gjorde man inte. Man röstade igenom Lissabonfördraget. Det är lätt att lova, men det är bara tomma löften om man inte är beredd att omförhandla det svenska EU-medlemskapet.

Min fråga till Mikael Damberg är därför: Menar ni allvar när ni säger att ni försvarar den svenska modellen och svenska löntagare? Är ni i så fall beredda att omförhandla det svenska medlemskapet i Europeiska unionen?

(Applåder)

Anf. 32 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Nej, vi socialdemokrater vill inte omförhandla eller lämna EU. Vi tror, till skillnad från dig, Jimmie Åkesson, att det europeiska samarbetet skapar mycket positivt, inte minst för jobben och villkoren i Europa. Vi tror att samarbete för ett litet land som Sverige, där hälften av bnp byggs av exportvärden, är otroligt viktigt för industrin, näringslivet och jobben i framtiden.

Det handelsavtal som nu diskuteras mellan Europa och USA är en enorm möjlighet för våra företag och vårt näringsliv att utvecklas och anställa fler. Detta är enorma möjligheter för oss, som påverkar löntagare-

na i vårt land. Nej, Jimmie Åkesson, vi vill inte lämna EU. Vi vill vara i EU, och vi vill förändra EU.

Det stora exemplet som Jimmie Åkesson tar upp om arbetsrätten i Sverige, lex Laval, är ju en lagstiftning som regeringen har infört. Den lagstiftningen i Sverige gör att svenska fackföreningar de facto inte kan ställa krav på svenska kollektivavtal för alla som jobbar i vårt land. Det är detta som lagstiftningen går ut på.

Det är klart att vi ska riva upp detta. Det är klart att vi ska kämpa för gemensamma miniminivåer också för människors rättigheter och hälsa på Europeanivå.

Har man en gemensam marknad kan det inte bara handla om vilka el-kontakter de tekniska produkterna som finns på marknaden har. Det måste också handla om människors rättigheter. Jag står upp för människors rättigheter i Europasamarbetet.

I denna fråga hamnar du uppenbarligen på högersidan igen i politiken, Jimmie Åkesson, och säger att fackliga rättigheter inte är viktiga.

Jo, fackliga rättigheter är viktiga i Sverige, men det krävs också ett politiskt engagemang på Europeanivå för att försvara fackliga och mänskliga rättigheter i hela Europa.

(Applåder)

Anf. 33 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Att riva upp Lavallagen är bara ett skott i luften. Det är en nationell lagstiftning som regeringen har infört. Men det är EU som har tvingat regeringen att införa denna lagstiftning, och ni har gett bort makten till EU att bestämma i dessa frågor. Så enkelt är det.

Det är fortfarande EU som bestämmer. Regeringen i Sverige tvingades införa en lag eftersom EU tvingade regeringen att införa denna lag. Ni har gett makten till EU att tvinga regeringen att göra det.

Det är ni som är ansvariga. Ni är inte trovärdiga när ni säger att ni försvarar den svenska modellen, att ni försvarar svenska löntagares intressen och att ni försvarar svenska kollektivavtal. Ni har de facto gett bort makten över den svenska modellen till andra länders politiker.

Därför frågar jag igen, Mikael Damberg: Är ni beredda att omförhandla det svenska EU-medlemskapet, eller är det tomma löften? Menar ni inte allvar när ni säger att ni försvarar den svenska modellen?

(Applåder)

Anf. 34 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag tror att jag svarade på frågan redan förra gången. Vi vill inte lämna Europasamarbetet. Vi tror att det är viktigt för jobben. Vi tror att det är viktigt för löntagarnas långsiktiga utveckling i Sverige att vi är en del av en global ekonomi med starka intressen för oss.

Däremot vill vi ha ett socialt protokoll på Europeanivå. De fackliga och mänskliga rättigheterna måste försvaras också på Europeanivå. Annars kommer det inte att gå.

När Jimmie Åkesson säger att han vill värna goda intressen för löntagarna haltar det lite. Ni har ju prioriterat fler jobbskatteavdrag varje gång med denna regering. Ni har försämrat anställningstryggheten och driver krav på att försämra anställningstryggheten. Ni har tillsammans med re-

geringen varit emot ett förstärkt arbetsmiljöarbete på svenska arbetsplatser.

Jag tror inte att anledningen till att Jimmie Åkesson i nio fall av tio röstar med den borgerliga regeringen är att han en gång i tiden var medlem i Moderaterna. Jag tror att det beror på ni är ett högerparti som lutar åt fel håll i svensk politik. Därför bör löntagare rösta på andra partier, till exempel Socialdemokraterna.

(Applåder)

Anf. 35 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman, ledamöter och åhörare! En av de viktigaste frågor som kommer att landa på det nya Europaparlamentets bord är frihandelsavtalet mellan EU och USA. Hade detta avtal handlat bara om att ta bort tullar hade det varit ganska okontroversiellt. Jag röstade själv för många frihandelsavtal under min tid i EU-parlamentet.

Men det finns en annan del av detta avtal som är mycket mer kontroversiell. Det är möjligheten som öppnas för företag att stämna stater om de minskar företagets vinst, ett så kallat investeringsskydd.

Vi kan redan se i andra avtal vad sådana här investeringsskydd kan leda till. Tobaksjätten Philip Morris stämmer Uruguay för att den uruguayanska staten vill minska rökningen. Ett nederländskt försäkringsbolag vinner över den slovakiska staten när den vill ha en mer rättvis sjukförsäkring.

Vad skulle detta kunna innebära för Sverige? Jo, det skulle kunna innebära att det amerikanska riskkapitalbolaget KKR, som äger Carema, kan stämna oss om vi tar bort de privata vinsterna i välfärden, vilket vi har tänkt göra efter valet i september.

Jag tycker att det är odemokratiskt och fel att storföretag ska ges rätten att stämna stater för att de har tagit demokratiska beslut för sina egna medborgares bästa.

Vi kommer att säga nej till varje avtal som innehåller rätten för storföretag att ta vår demokrati till en tvistlösningspanel som vi inte kan påverka.

Vad kommer Socialdemokraterna att säga, Mikael Damberg? Kommer ni också att säga nej till ett avtal som ger utländska företag rätten att ompröva demokratiska beslut tagna av Sveriges riksdag?

Anf. 36 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Låt mig först konstatera att avtalet inte är klart. Det finns inget avtal att läsa och ta ställning till.

Jag betonar att vi socialdemokrater är för frihandel. Vi ser enorma möjligheter med ett avtal mellan EU och USA. Det skulle kunna gynna svenska och europeiska jobb men också amerikanska jobb. Ökad frihandel har byggt mycket av välståndet i vårt land, att vi har haft en exportindustri som har kunnat finnas på globala marknader och haft stor avsättning där. Det här är en viktig fråga för jobben i Europa och Sverige den kommande mandatperioden i EU.

Kommerskollegium har räknat på detta och kommit fram till att handeln mellan Sverige och USA skulle kunna öka avsevärt med ett sådant här avtal. Den svenska exporten till USA skulle kunna gå upp med 17 procent – man får ta det med en nypa salt – om ett sådan här avtal kom

på plats. Då är det klart att det betyder mycket för jobben i vårt land att få detta på plats.

Låt oss vara lite försiktiga när vi diskuterar sådant som inte finns. Ibland är Vänsterpartiet lite snabbt att säga nej innan man vet vad man ska säga nej till.

Jag tycker att vi ska säga ja till ett bra utformat frihandelsavtal mellan Europa och USA. Det kommer vi att jobba för, både nu och framöver.
(Applåder)

Anf. 37 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Som jag sade i mitt inlägg: Skulle avtalet handla om att ta bort tullar vore det ganska okontroversiellt. Jag tror på att underlätta internationell handel. Jag tror dock inte på att ge företag rätten att överpröva demokratiska beslut. Det är faktiskt något annat.

Det är dessa argument som gör att tyska socialdemokrater är emot avtalet. Det är dessa argument som gör att stora delar av den europeiska fackföreningsrörelsen och miljörelsen säger nej till ett sådant avtal.

Men det är väl detta som gör att regeringen är för ett sådant här avtal. Regeringen stärker ju gärna storföretagens makt över demokratin.

Socialdemokratiens otydlighet i denna fråga förvånar mig. Vi ska få bestämma själva om vi ska ta bort vinster i välfärden. Inget amerikanskt riskkapitalbolag ska komma och överklaga om vi beslutar att göra det.

Vill väljarna ha ett parti att lita på när det gäller att vår välfärd inte är till salu är det Vänsterpartiet som gäller den 25 maj.
(Applåder)

Anf. 38 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jonas Sjöstedt behöver inte vara orolig för att svensk socialdemokrati röstar för ett avtal som avskaffar demokratin i vårt land. Det står inte på dagordningen.

Vi står upp för fackliga rättigheter i Sverige och internationellt och kommer att göra så också fortsättningsvis.

Vi står upp för ett frihandelsavtal som är bra utformat, och det jobbar vi för.

Jag noterar att EU-kommissionen nu ser över regelverket i förhandlingarna med USA för att utforma detta på bästa möjliga sätt och för att skingra de orosmoln som har dykt upp.

Twister mellan utvecklade i-länder med högt utvecklade rättssystem borde kunna lösas i redan befintliga domstolar. Det är ganska okomplicerat att säga.

Jag tror att det viktigaste beskedet Sverige kan ge är att säga att detta avtal är viktigt och att vi tror på öppenhet och frihandel. Alla länder är inte lika engagerade i detta, och då är det viktigt att visa var vi står och vad som är viktigt för jobben. Detta avtal är en viktig beståndsdel för att Europa ska kunna lösa sin massarbetslöshet och för att vi ska kunna skapa många nya jobb i Sverige. Men vi ska inte göra det genom att riskera svensk demokrati.

(Applåder)

Anf. 39 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Herr talman! Det vi just bevitnade var, om olyckan är framme, en försmak av hur diskussionerna kommer att gå vid utmejslandet av svenska EU-positioner. Miljöpartiet och Vänstern säger nej till ett avtal som ingen har sett. Man bråkar om demokratin.

Herr talman! Mikael Damberg var tydlig med att Socialdemokraterna säger nej till EU-skatter. Det råkar dock vara så att Socialdemokraterna har formulerat en plattform inför valet till Europaparlamentet 2014 där de säger: Därutöver kan en skatt på finansiella aktiviteter prövas.

Mikael Damberg förnekade just detta, men här öppnar Socialdemokraterna för EU-skatter.

Här går en skiljelinje mellan dem som säger att skatter är något för medlemsstaterna och dem som säger att skatter kan vara något på en fjärde nivå.

Jag tycker att det är en genuint dålig idé. Mikael Damberg får gärna svara på varför han sade så som han sade tidigare.

En annan punkt handlar om den svenska modellen. Här överlämnas mycket till arbetsmarknadens parter. Det är en modell som har tjänat Sverige väl. Historiskt sett har vi haft fred på arbetsmarknaden på ett mycket bra sätt. Vi löser i regel problem genom avtal i stället för lagstiftning. Många andra länder har valt en annan väg.

Varför vill Socialdemokraterna spela med väldigt höga insatser genom ett så kallat socialt protokoll? Det är som att rulla ut en kula på ett roulettbord och hoppas att den landar på ett fält, men det finns många andra möjliga utfall. Varför vill ni spela med den svenska modellen, Mikael Damberg?

(Applåder)

Anf. 40 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! För dem som bara lyssnar på detta kan det låta som att det står att vi är för en EU-skatt. Det gör det inte. Läs meningen en gång till!

Vi tycker att den finansiella sektorn i Sverige och Europa är underbeskattad. Vi har haft en finanskris som har slagit hårt och som har lett till miljontals arbetslösa människor runt om i Europa. Vi tycker att finansmarknaden borde kunna betala högre skatter. Vill vi med det införa en EU-skatt? Nej!

Vi vill däremot se om det går att skapa ett internationellt tryck för en högre beskattning. Vi vill inte ge EU beskattningsrätten. Vi vill inte ge dem rätten att besluta om detta. Vi vill inte ge EU pengarna för detta. Alla pengar ska gå till Sverige, men finanssektorn borde kunna betala något mer för den kris den faktiskt har varit med om att skapa i Europa. Det är en rimlig ståndpunkt. Men EU ska inte ha någon beskattningsrätt. (Applåder)

Det jag nu håller i handen är det närmaste vi har kommit EU-skatt i Sverige. Det är Folkpartiets toppkandidater till Europaparlamentet som har skrivit artiklar om att de gärna vill ha EU-skatt. Jag vet inte hur vice statsministern ser på EU-skatter. Han kan inte svara nu, men han kanske kan göra det i sitt anförande.

Vi socialdemokrater vill inte ha någon EU-skatt. Vi vill inte ge EU beskattningsrätten. Vi vill inte ge EU rätten att bestämma över svensk

välfärdspolitik. Det är ett väldigt viktigt besked jag ger här i dag. Ni kan upprepa det hur många gånger som helst, men vi driver inte och kommer inte att driva den linjen.

Däremot ser Kristdemokraterna och de borgerliga som det stora problemet att vi står upp för löntagarna och för den svenska och nordiska modellen på svensk arbetsmarknad. Hägglund ställer frågan: Hur kan ni riskera den svenska modellen? Vem som är bäst på att ta vara på den svenska modellen får andra bedöma. Vi har sett exemplen nu. I den här debatten, Göran Hägglund, har ni inte ens kunnat stå upp för att alla som jobbar i Sverige ska likabehandlas och att svenska kollektivavtal ska gälla.

(Applåder)

Anf. 41 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Herr talman! Låt mig få påminna om Socialdemokraternas plattform inför valet till Europaparlamentet. Det är vad de tänker genomföra genom de representanter de skickar. Där står: ”Därutöver kan en skatt på finansiella aktiviteter prövas.”

Man kan titta tillbaka i nyhetsflödet. För ett år sedan sade Magdalena Andersson att hon var öppen för EU-skatter. Det är vad Socialdemokraterna har sagt. Nu säger Mikael Damberg någonting annat, och jag förstår varför.

För att återgå till frågan om ett socialt protokoll har länderna valt väldigt olika modeller. Vi i Sverige tycker att den avtalsbundna modellen fungerar väl. Man löser frågor på ett praktiskt sätt. Vi har ansvarstagande parter. I många andra länder har man valt en helt annan väg där man har politiska strider och voterar om detaljer i avtal. Det tycker vi är en dålig idé.

Ser inte Mikael Damberg problemet med att kasta in den svenska modellen i potten och hoppas att den ramlar ut igen?

(Applåder)

Anf. 42 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag ser att den svenska modellen är hotad i dag. Den är hotad framför allt av en borgerlig politik i Sverige. Den politiken tvingade ut 500 000 människor ur a-kassan, försvagade fackföreningsrörelsen och försämrade den försäkring som finns på svensk arbetsmarknad. Det gick sedan över i lex Laval som gör att svenska fackföreningar inte får ställa krav på svenska kollektivavtal för alla som jobbar i Sverige.

Vi har en regering som nu tar strid mot EU-kommissionen för att den kritiserar Sverige för att vi staplar visstidsanställningar på varandra så länge att människor inte kan få ett fast jobb. Kommissionen menar att Sverige bryter mot EU-rätten på det här området därför att man inte ger löntagarna trygga villkor.

Här finns hotet mot den svenska modellen – en borgerlig politik som inte förstår hur denna modell fungerar. Vi behöver aktiva insatser både i Sverige och i Europa för ordning och reda på svensk arbetsmarknad. Det går vi till val på. Jag förstår att Kristdemokraterna inte gör det.

(Applåder)

Anf. 43 ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Från och med i dag och fram till den 25 maj väljs ett nytt EU-parlament – ett parlament med folkvalda som kommer att ha stort inflytande över de vägval EU-länderna och EU som institution står inför. De vi väljer till parlamentet måste klara av flera av de stora utmaningar Europa och de europeiska länderna står inför: det globala klimathotet, den fortsatta ekonomiska krisen och de nationalistiska och rasistiska rörelsernas ökande aktiviteter.

Herr talman! Världen undkommer inte klimatförändringar. Industri-samhället har nu släppt ut så mycket koldioxid i atmosfären att balansen är rubbad. Medeltemperaturen ökar, och vi ser redan konsekvenserna i Sverige, Europa och världen. Det är fler översvämningar och svåra torkor som gör att människor blir hemlösa och stora skördar går om intet. Om vi inte lyckas strypa de fossila utsläppen hotar vi livsförutsättningarna på jorden.

Enligt de forskare som FN samlat är de kommande fyra fem åren avgörande för om vi ska få de beslut på plats som gör att världen minskar utsläppen och i stället bygger hållbara energi- och transportsystem. Det är nu vi väljer väg – en väg mot säkrare mark för världen eller en väg som tar oss mot ett kaos bortom den kontroll mänskligheten behöver.

Man får ont i magen av ett sådant vägval, särskilt den väg där det okontrollerbara faktiskt kan bli möjligt. Jag är samtidigt medveten om att det är den vägen flera här inne ser som den enda möjliga, eftersom man inte är med på att fatta de beslut som behöver komma på plats.

Man kritiserar gröna förslag om ett helt förnybart och hållbart energisystem och om att bli av med massbilismen i städerna. Man pekar ut dem som utopier och helt omöjliga, kanske till och med farliga, trots att det farligaste av allt är att inte fatta dessa beslut. Det farligaste av allt är nämligen klimathotet eftersom det går emot existensen.

De EU-parlamentariker som vi i Sverige och andra EU-länder utser nu fram till den 25 maj kommer att vara med och fatta några av de svåraste besluten i vår tid.

EU har en nyckelroll när det gäller att få beslut om utsläppen på plats globalt, regionalt och nationellt. Det finns ett klimattoppmöte utpekade i Paris hösten 2015. Det är avgörande. Man försöker återigen få till ett globalt avtal som kan göra något åt utsläppen. EU:s omställning från en ekonomisk kris till en fossilfri ekonomi och hållbara energi- och transportsystem kommer att vara oerhört viktiga perspektiv för att EU ska kunna spela den roll som behövs vid klimattoppmötet.

Den klimat- och energipakt som nu ligger för beslut i EU innehåller och måste innehålla verktyg med funktion fram till 2030 för att minska utsläppen och få hållbara energi- och transportsystem. Där har EU-parlamentet drivit på för en tydlig verktygslåda där man skärper dagens krav och har högre ambitionsnivåer. Samtliga svenska EU-parlamentsledamöter har faktiskt varit för detta.

Tyvärr har EU-ländernas regeringar, inklusive den svenska alliansregeringen, fegat ur. I stället för att skärpa dagens mål föreslår man att vattna ur klimatpolitiken och hänvisa till att andra länder i världen i stället ska göra mer. Vi hörde statsminister Reinfeldt ha en sådan referens.

Men med ett EU och Sverige som abdikerar i klimatfrågan blir prognoserna för FN:s klimattoppmöte i Paris hösten 2015 ganska dystra. Det

är därför dags att vi väljer väg och börjar hantera klimatfrågan som den avgörande politiska fråga den är. Vi gör det i valet till EU-parlamentet fram till den 25 maj. Vi kan inte skjuta upp alla problem till våra barn.

Herr talman! Ibland låter det som att vi alla ändå är överens om att klimatpolitik är en viktig fråga. Det är vi när vi pratar, men frågan är om vi är det när vi levererar handling och beslut.

De senaste åren har en rad ganska avgörande beslut fattats i EU-parlamentet, och jag noterar att moderata ledamöter varje gång har röstat nej till de förslag som kan skärpa klimatpolitiken.

I november 2012 röstade parlamentet om att stoppa brytning av skifergas – en teknik som är oerhört förödande för miljön. Moderaterna röstade nej.

I april 2013 röstade parlamentet om ett förslag som skulle kunna rädda det havererade systemet med utsläppsrätter och snabba på omställningen till grönare industrier samt få ett pris på kol – det som är så viktigt för att få ett styrmedel som fungerar. Men Moderaterna röstade nej.

I februari 2014 röstade man om bindande mål för mer förnybar energi – det som är nyckeln till att inte bara prata om målet om klimatutsläppsminskningar utan också göra klimatutsläppsminskningar. Men Moderaterna röstade även i år nej till detta förslag.

Varje gång det är skarpt läge för klimatet röstar Moderaterna i EU nej.

Det gör skillnad, mina vänner, vem man röstar på till EU-parlamentet.

Herr talman! Som flera här uppe har påtalat blåser det kalla vindar i Europa just nu. De senaste åren har vi sett hur högerextrema, rasistiska och nazistiska grupper ökat sina aktiviteter.

I Ungern har det högerextrema partiet Jobbik byggt upp paramilitära grupper som jagar migranter, hbtq-personer och minoriteter på gatorna. I Grekland fick nazistpartiet Gyllene gryning 7 procent i det senaste valet. Flera EU-länder har som regeringspolitik att diskriminera romer. I Sverige ser vi hur ett ökat nazistiskt våld förekommer.

Vi måste se sambandet: När kostymklädda högerextremister tar plats i parlamenten får också deras våldsamma svans luft under vingarna.

Det är därför det är viktigt att tydligt ta ställning för mänskliga rättigheter. EU måste, anser vi, bli tydligare med att dessa rättigheter ska försvaras i varje medlemsland, inte bara i de ansökande länderna. Vi i Miljöpartiet vill att EU lättare ska kunna utdöma böter, ogiltigförklara diskriminerande lagstiftning eller frånta medlemsländer rösträtt om de bryter mot grundläggande krav på demokrati, respekt för mänskliga rättigheter och skydd för minoriteter.

Samtidigt måste vi jobba för att det finns lagliga och säkra vägar in i EU för att människor ska kunna söka skydd när de har flytt. Varje år dör tusentals människor på sin väg till Europa. I höstas såg vi en stor katastrof – den följdes av lite mer regelbundna små katastrofer – där 350 människor miste livet i en båtolycka utanför ön Lampedusa.

Detta är vardag så länge EU inte lägger sin kraft på att hjälpa människor som flyr utan i stället, som i dag, lägger kraft på att hålla människor ute.

Vi gröna är rasisternas motpol, i Sverige som i EU. När de ropar på hårdare tag och högre murar slår vi vakt om öppenhet och humanism. Det tänker vi fortsätta med.

Herr talman! EU finns till för att hantera de utmaningar som vi står inför och som vi inte klarar av på nationell nivå. Det gäller klimatet, internationell fred och säkerhet. Det är att tygla finansmarknaderna och säkra mänskliga rättigheter. Här spelar EU en oerhört viktig roll. Men det betyder inte att EU ska göra allt.

Vi i Miljöpartiet anser oerhört tydligt att demokrati byggs från den lokala grunden. Det är lokalsamhällets grund som ska definiera vad som behöver beslutas på andra nivåer. Vi har motsatt oss bygget av en superstat och ökad överstatlighet för EU.

Vi är för ett mer flexibelt samarbete i EU. Vi tycker att det är rimligt att olika länder får samarbeta om det de anser att det är viktigt att skapa ett samarbete kring. Vi tycker därför att det är fel att Sverige fortfarande har med i avtalet att vi ska övergå till euron om de rätta kriterierna infinner sig. Vi i Miljöpartiet anser att vi ska ha ett formellt undantag från eurosamarbetet om det är Sveriges vilja att inte delta i detta, vilket vi tycker är rimligt att inte göra.

Det är bra att i EU sätta upp gemensamma mål, men det ska inte vara detaljreglering. Om detta har jag hört flera prata här i dag. Problemet är att vi inte är riktigt överens om vad som är detaljer. För Miljöpartiet är det tydligt att klimat- och miljömål är oerhört viktiga på flera områden. Men när till exempel järnvägsnätet ska byggas ut – vi är många som är för det, också många i EU-parlamentet – ska man inte detaljreglera och säga att det ska privatiseras, på samma ohållbara sätt som i Sverige. Man ska inte styra att länderna ska göra det, som den moderata parlamentsgruppen vill. Vi menar att sådana detaljregleringar är både farliga och felaktiga i ett EU-perspektiv.

Herr talman! Är det någonting som vi har lärt oss de senaste åren är det att det spelar stor roll vilka vi väljer till Europaparlamentet – om du röstar på Isabella Lövin, som kämpat varje dag för att göra EU:s fiskepolitik mer hållbar, eller om du röstar på någon av de moderata ledamöter som under fem års tid motarbetat samtliga klimatförslag.

EU:s folkvalda parlament behöver mer än någonsin modiga ledamöter som tar kampen mot klimathotet och främlingsfientligheten. Det lovar vi att stå upp för i EU-parlamentsvalet.
(Applåder)

Anf. 44 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Jag inser att jag har en ovanlig erfarenhet: Jag har varit med i bördefördelningsförhandlingar inom Europeiska unionen. När EU säger att vi har en gemensam målsättning om 20 procent förnybar energi till år 2020 innebär det att det inte är 20 procent för alla länder, utan alla får var sin siffra. Den svenska siffran blev 49 procent.

20 procent på EU-nivå är alltså 49 procent i Sverige. Den svenska regeringen fastställde då det till 50 procent. Vi bör notera att Sverige olikt många andra länder redan har uppnått och överträffat det målet. Många andra ligger långt efter.

Då säger Åsa Romson: Varför går ni inte med på ett mycket högre och fortfarande bindande mål? Kommissionen har föreslagit att man

gemensamt ska komma upp till 27 procent förnybar energi. Miljöpartiet vill ligga mycket högre och bördefördela.

Det beror på att de siffror som kommer ut till Sverige kommer att ligga på nivån 70, 80 eller kanske nära 100 procent. Det innebär i realiteten att det Miljöpartiet vill att vi ska ställa oss bakom kommer att kräva en avveckling av svensk kärnkraft. Nu vill ju Miljöpartiet det, så det är inte en konstig åsikt från Miljöpartiet. Men min uppfattning är att det inte ska bestämmas i Bryssel, utan det ska vi själva få fatta beslut om här i Sverige. Det är därför vi har röstat som vi har gjort.

Jag får inte riktigt ihop det hur ni i Miljöpartiet resonerar. Ni var länge väldigt kritiska till Europeiska unionen, men nu hörde vi ett långt anförande på temat att Bryssel ska ha mer makt och mer att säga till om. Vi noterade att det också gäller på en rad andra områden. Varför ska till exempel 28 medlemsländer bestämma hur stor den svenska vargstammen ska vara? Varför får vi inte göra det själva? Varför ska EU få beskattningsrätt? Varför är Miljöpartiet för en finansiell transaktionskatt?

Om ni nu ändå är för att EU ska göra så mycket, varför röstar ni då emot att genomföra tjänstedirektivet, alltså det som verkligen skulle kunna lägga grunden för fler jobb också här i Sverige? Jag får inte ihop detta, Åsa Romson.

Anf. 45 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Nej, Fredrik Reinfeldt får inte ihop detta, för vi har olika utgångspunkter för politiken och vad som är viktigt. Vi inser att det är ett samarbete.

Det beror på att vi värdesätter samarbetet för människor, samarbetet för grundläggande rättigheter och sådant som är gränsöverskridande, till exempel miljöförstöring. Det är inte så, Fredrik Reinfeldt, att miljöförstöringar, till exempel luftföroreningar, stannar vid nationsgränsen Sverige, utan de förs ut över flera länder. Därför är det oerhört viktigt att vi säkerställer att vi har ett fungerande samarbete för det.

Men ni tycker att det är ett problem att luftföroreningsreglerna i EU är så skarpa att de kommer att fälla Sverige och flera svenska städer framöver. Det är en av de konflikter som Sverige har med EU på miljöområdet i dag. Sverige är inte det miljöföredöme som vi kanske trodde att vi skulle bli när vi gick in i Europeiska unionen.

När det gäller förnybar energi är frågan helt enkelt: Tror man på att man verkligen vill göra klimatomställningen på riktigt? Eller vill man bara uttala sig om de fluffiga målen, det vill säga utsläppsminskningar långt borta i framtiden? Du kommer knappast att vara politiker 2030 när de mål som förhandlas i EU just nu antas. Därför är det viktigt att det inte bara är ett utsläppsmål utan också mål som man följer upp i EU-regelverket. Då är nyckeln förnybar energi.

Jag förstår inte vad det är som är så farligt med förnybar energi. I dag finns det ingenting på energimarknaden som är så attraktivt för investerare, skapar jobb och skapar utveckling som just de förnybara energislagena. Det är något slags ideologisk hållning att det är de gamla energikällorna, som kol och kärnkraft, som man från svensk sida så gärna vill elda på och ligga kvar i. Det är därför man har så svårt att säga att vi ska ha mål om förnybar energi, trots att forskning från FN och från andra visar

att om vi får investeringarna i de rätta instrumenten får vi också utsläppsminskningarna.

Ni kan inte ha en trovärdig klimatpolitik om ni inte samtidigt ser att vi behöver få fram förnybar energi. Därför är det rimligt att ha målsättningar för det som länderna kan uppfylla på olika sätt. Däremot är det inte rimligt att ha detaljregleringar, till exempel om privatisering av tågtrafiken i hela EU.

Anf. 46 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik:

Herr talman! Det är faktiskt en bedrift att använda två minuter och helt missa att svara på frågorna.

Poängen var alltså huruvida EU ska bestämma över den svenska energimixen, om man sätter de förnybara målen så högt och bördefördelar dem. Till skillnad från Åsa Romson har jag varit med i dessa förhandlingar. Jag vet hur det blir när detta ska fördelas på länder. Då hamnar man på så höga nivåer att Bryssel i realiteten trycker fram en kärnkrafts-avveckling i Sverige. Man kan tycka att det ska vara så. Men är det rätt att detta beslut fattas via Europaparlamentet och i Bryssel, eller ska Sveriges riksdag fatta detta beslut?

Sedan vill jag ställa följande frågor igen: Hur får Miljöpartiet ihop det? Varför ska Bryssel bestämma över hur stor den svenska vargstammen ska vara? Varför låter vi inte regionala aktörer, nära där människor bor, få ett större inflytande över uppdelningen av det utrymme som finns i Sverige mellan rovdjur och människor? Varför röstar ni emot tjänstedirektivet som kan ge jobb? Och varför röstar ni för en finansiell transaktionskatt? Det var alltså frågorna, Åsa Romson.

(Applåder)

Anf. 47 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Jag hörde att det var fem frågor, och jag svarade på tre av dem. Jag kan utnyttja den sista minuten åt de övriga, till exempel frågan om vargarna. Det är inte så att Bryssel reglerar hur många vargar Sverige ska ha. Det regelverket kan du egentligen bättre än så, Fredrik Reinfeldt. De reglerar, precis som de internationella konventionerna, till exempel varför vi ska skydda djur och varför vi internationellt är för att det ska finnas kvar tigrar på olika ställen i världen och varför det ska finnas vilda elefanter i Afrika. Man måste ha internationella regler om man tror att biologisk mångfald är viktig. Det är de grundläggande reglerna.

Om Sverige skulle kunna garantera att vi har säkra stammar av till exempel rovdjur – där görs ingen skillnad mellan varg och andra rovdjur – har vi full frihet att hantera och förvalta den stammen. Men vi får inte förvalta den på ett sådant sätt att den riskerar utrotning. Det gör vi om vi inte säkerställer att det finns en tillräckligt stark stam. Det är det som Sverige inte säkerställer. Sverige kan bara göra så om man tvingar vissa forskare att skriva vinklade rapporter. Det är det beslutet som ni har drivit igenom här i riksdagen och som går emot EU:s principer. Det är därför som ni får problem.

Nu är min minut slut. Jag får ta upp resten i kommande repliker.

(Applåder)

Anf. 48 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Herr talman! Ett av de viktigaste besluten som ska fattas i närtid gemensamt i Europa handlar om ett frihandelsavtal med USA. Frihandel är grunden för det svenska välståndet och för det europeiska välståndet. Frihandel har gjort att Europa är världens största ekonomi. Europa är större än USA och större än Kina. Det är denna stora ekonomi som gör att Europa kan vara mest progressivt när det gäller miljö- och klimatpolitik. Fattiga länder har inte råd med samma klimat- och miljöpolitik som vi har i Europa. Vi vill båda gå längre när det gäller klimatpolitik, men det är de länder som har en hög ekonomisk standard som verkligen har råd att ha en offensiv klimatpolitik.

Nu säger Miljöpartiet nej till ett frihandelsavtal med USA. Det förvånar mig oerhört mycket. Frihandel skulle skapa tiotusentals jobb, naturligtvis stora fördelar för svensk industri – även miljöteknisk industri – jobb och resurser till vår välfärd. Ni säger nej till detta. Vad har ni emot frihandel, Åsa Romson?

Anf. 49 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Miljöpartiet har ingenting emot en frihandel som sker på rättvisa grunder och inte heller en ökad handel mellan USA och EU, som är en del av dessa samtal. Vi har inte heller sagt nej till ett avtal som ännu inte finns, utan vi säger att de förhandlingar som nu förs måste rikta in sig på att vara förhandlingar *inte* om att anpassa den svenska konsument-, miljö- och arbetslagstiftningen till regler som de amerikanska företagen vill ha utan om att säkerställa att vi får ett avtal som möjliggör en handel mellan USA och EU på rättvisa grunder och som inte heller, precis som Jonas Sjöstedt tog upp här tidigare, innehåller orimliga klausuler om att vi som är stora rättsstater ska hantera att företag kan stämma stater på det sätt som har visat sig användas med den tvistlösningsmekanism som förslaget har innehållit hittills. Det är det som vi har sagt nej till inom förhandlingarna. Vi är för en handel mellan USA och EU, och vi vill gärna underlätta för det.

Men när det gäller att ta bort regler bygger de siffror som du hänvisade till, Jan Björklund, på att vi i praktiken tar bort konsumentskyddet. Vi ska väl tillåta de klordoppade kycklingarna som kommer från USA till Sverige. Det ökar ju handeln. Men är det bra, Jan Björklund, med klordoppade kycklingar?

Anf. 50 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Herr talman! Det förs förhandlingar om ett frihandelsavtal. Om man sätter upp villkor som innebär att om vi inte får som vi vill på varje punkt blir det inget, kan jag lova att det inte blir något. Man kan lika gärna gå därifrån. Man behöver inte förhandla. Det är ingen som förhandlar under dessa villkor.

USA har haft en omfattande protektionism trots att det är marknadsekonomins högborg. Det har Europa också haft på ett antal områden, inte minst på jordbruksområdet. Plötsligt har vi en möjlighet att få en frihandel mellan världens två största ekonomiska zoner – USA, Nordamerika, och Europa. Men ni säger: Får vi inte som vi vill på varje punkt blir det inget. Det är innebörden i det som du säger, Åsa Romson.

Sverige har 66 sådana avtal. Inte en enda tvist har förekommit av den art som Åsa Romson nu försöker skrämmas med. Det har inte varit en enda tvist där vi har ställts till ansvar. Ni målar spöken på ljusa dagen.

Prot. 2013/14:108
7 maj

*Partiledardebatt inför
Europaparlamentsvalet*

Anf. 51 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Min doktorsavhandling handlade just om dessa avtal. Jag konstaterade att flera av Sveriges avtal har använts, dock inte mot Sverige. Det är det som har gjort att Vattenfall har stämt Tyskland på grund av att man fick miljötillstånd som man inte gillade i till exempel Hamburg. Man vill ta mer vatten ur Elbe för att kunna kyla sina kolkraftkraftverk. Då var det detta avtal som Sverige hade till hjälp. Vattenfall har stämt Tyskland när det gäller skadestånd i fråga om kärnkraften och får helt andra regler än till exempel de tyska bolagen får.

Man har också använt dessa regler för rumänska företag. När Rumänien gick in i EU och tog bort olika exportzoner, som de måste göra på grund av EU, då försvann skatteregler. Svenska företagare som hade rumänskt påbrå använde då detta för att tvista mot Rumänien och tvinga dem till andra skatteregler. Så vill du använda dessa avtal, Jan Björklund.

Om vi utvärderar dessa avtal och dessa tvister tror jag att vi kommer att se att det är precis dessa regler som vi inte vill ha i ett nytt stort avtal. Vi vill ha ett bra avtal mellan EU och USA. Vi behöver ha bra förhandlingar. Då ska förhandlingarna vara öppna, och de ska vara tillgängliga också för miljö- och konsumentskyddets ändamål. Men det vill ni inte ha, för ni prioriterar frihandel framför allt.

Anf. 52 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! EU:s klimatpolitik bygger på att det ska kosta att smutsa ned och löna sig att göra rätt. Den regleras bland annat genom handel med utsläppsrätter. Tyvärr har systemet brottats med en del problem. Centerpartiet vill skärpa klimatmålen och se till att utsläppsrätterna blir färre till nytta för miljön och för svenska företag som ska kunna konkurrera på rättvisa villkor.

Ibland låter det så även från Miljöpartiet. Men när det marknadsbaserade systemet för handel med utsläppsrätter stöter på problem vill Miljöpartiet i stället införa ett nationellt svenskt prisgolv för utsläppsrätter, en sorts extra klimatskatt bara för svenska företag i Sverige. Det kan kanske låta bra, men det blir en miljardstor tankekurpa. Om en svensk utsläppsrätt helt plötsligt, på grund av ett nationellt prisgolv, kostar 120 kronor samtidigt som priset på en europeisk utsläppsrätt sjunker och landar på 100 kronor kan det bli så att svenska utsläppsrätter inte används. Men de försvinner inte, utan dessa utsläppsrätter kommer att komma ut på den övriga europeiska marknaden. Och fler utsläppsrätter på den övriga europeiska marknaden gör att priset sjunker ytterligare. Resultatet blir billigare utsläppsrätter för dem utan ambitioner.

Systemet med nationella prisgolv, som Miljöpartiet nu föreslår, har prövats i bland annat Storbritannien men är kraftigt kritiserat från miljöorganisationer. Bland annat Greenpeace har dömt ut det som ineffektivt och dyrt.

Min fråga till Åsa Romson är därför: Vill du verkligen bidra till att sänka priset på utsläpp i Polen och Tyskland och därmed underminera ett av EU:s viktigaste klimatverktyg?

Anf. 53 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Det är bra att Annie Lööf tar upp frågan om den reella klimatpolitiken. Jag uppskattar att Centerpartiets representant i EU-parlamentet i första hand röstade på den gröna gruppens förslag om nya energi- och klimatmål, där man tydligt sade att vi till 2030 behöver skärpa klimatutsläppsmålet så mycket att det blir minus 60 procent. Motivet var bland annat att det skulle innebära, eftersom det är denna procentsiffra som sedan översätts till handelssystemet för den handlande sektorn, den prisjustering som behövs för att få i gång omställningen av europeisk industri. Det är nämligen där nyckeln sitter. Har vi inte ett tillräckligt högt pris på koldioxidutsläpp finns det ingen nytta med att göra omställningarna i industrin. Det måste finnas ett pris för att det ska bli en grön omställning. Jag trodde faktiskt att vi var överens om det.

Men om man sätter systemet framför målen – om man säger att det enda som man kom överens om var ett system som inte tillhandahåller detta pris och att systemet egentligen inte funkar men sedan säger att eftersom systemet är på plats kan man inte ändra det – då tror jag att man har gjort den största tankekurvan i svensk klimatpolitik. Den största tankekurvan är nämligen att se till att vi inte har detta omställningstryck.

I kraftvärmesektorn tog ni bort den svenska koldioxidskatten, som ändå under ett antal år låg parallellt med utsläppshandeln. Vi i Miljöpartiet har föreslagit att detta ska få vara kvar så länge utsläppshandeln inte genererar det pris som krävs för att det ska löna sig för de svenska kraftvärmeverken att använda biobränslen i stället för kol.

Förra året ökade kolanvändningen i Sverige med 40 procent. Är du stolt över det, Annie Lööf?

Anf. 54 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Det här var en uppvisning på två minuter i att inte svara på frågor.

Det förslag om klimatskatt och ett nationellt prisgolv som Miljöpartiet vill dra in 1,2 miljarder på i sin nationella budget kritiserar av miljöorganisationer. Det sätter långsiktiga ekonomiska system ur spel och snedvrider konkurrensen, och det gör inte att utsläppen i Europa minskar. Ni vill alltså dra in 1,2 miljarder i er nationella budget på ett nationellt prisgolv. Prisgolvet aktiveras dock bara om utsläppspriserna i övriga Europa blir billigare.

Hur kan Åsa Romson medverka till att utsläppsrättshandeln i EU undermineras? Hur kan man iskallt budgetera för att EU-systemet kraschar och att man ska plocka hem 1,2 miljarder på ett nationellt prisgolv – en klimatskatt på svenska företag? Miljöorganisationer har dömt ut det, och det är inte trovärdigt ur ett klimatperspektiv. Svara alltså på frågan: Varför vill ni ha ett nationellt prisgolv?

(Applåder)

Anf. 55 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Jag svarade på frågan. Jag var väldigt tydlig, Annie Lööf: Det handlar om att inte öka den svenska användningen av kol och därmed öka koldioxidutsläppen. Det händer i dag; det hände med 40 procent i kraftvärmesektorn förra året. Ni tog bort koldioxidskatten, och det var därför det hände.

Det finns nämligen inget pris på utsläppsrätter i EU. Så länge det handelssystemet inte fungerar – bland annat för att dina moderata kolleger röstade nej i EU-parlamentet – är vi tvungna att se på vilket sätt vi åtminstone på kort sikt kan rädda hem en omställningsfaktor i svensk kraftvärmeindustri, så att de inte helt övergår till kol utan fortsätter att elda god och biologiskt hållbar skogsråvara i Sverige.

Det är det som är skillnaden mellan dig och mig, Annie Lööf: Jag vill se konkret handling nu. Jag konstaterar att det inte finns ett pris i EU, och därför behöver vi ha ett pris på den svenska koldioxidskatten i kraftvärmesektorn. Du accepterar dock att det bränns mer kol i Sverige och att handelssystemet inte fungerar i EU. Det är ditt val.

(Applåder)

Anf. 56 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Åsa Romson talar om att våldsamma extremister stampar runt på gatorna runt om i Europa, och det förekommer absolut. Åsa Romson kan ju sätta in den civila EU-fredskår hon vill skapa – eller kanske sitt ickevåldsförsvaret – så kommer vi till rätta med det där.

Det har varit två timmars debatt om hur vi ser på Europas framtid och vad EU ska ägna sig åt. Åsa Romson säger att hon är motståndare till ”superstaten”, som hon uttryckte det. Miljöpartiet var länge ett parti som var ganska trovärdigt i motståndet mot EU. Det var motstånd mot överstatlighet och motstånd mot den superstat – den monsterstat – som växer fram. Det är säkert många väljare, särskilt nu i EU-valen, som är kritiska till EU och som kommer att välja att rösta på Miljöpartiet i tron att Miljöpartiet fortfarande är ett parti som är trovärdigt i sitt EU-motstånd.

Jag tittade lite på den gröna gruppen i Bryssels valmanifest. Där finns oerhört mycket federalism. Det talas om bankunionen och EU-beskattnings; det är företagsbeskattnings på EU-nivå och förmögenhetsbeskattnings på EU-nivå. I Miljöpartiets eget valmanifest finns kvotering till bolagsstyrelser, och man vill in och styra stora delar av familjepolitiken på Brysselnivå. Man vill pådyvla hela Europa svensk, ansvarslös invandringspolitik. Det gäller energipolitiken, och man vill försämra gränskontrollerna. Det gäller jaktpolitiken och arbetsmarknadspolitiken. Föräldraförsäkringen vill man in och styra på Brysselnivå.

Herr talman! Jag måste fråga Åsa Romson: Vilken inställning har egentligen Miljöpartiet till överstatligheten och den framväxande monsterstaten Europa? Jag vågar påstå, herr talman, att Miljöpartiet inte är ett trovärdigt motståndarparti i dag. Det är inget trovärdigt EU-kritiskt parti. Ni vill bygga monsterstaten, Åsa Romson. Jag tycker att ni mer och mer börjar likna Folkpartiet i de här frågorna.

(Applåder)

Anf. 57 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Det är roligt att bli anklagad för att likna Folkpartiet. Jag tror inte att det finns något parti vi är mer olikt – förutom Sverigedemokraterna.

Ni är motståndare till EU, Jimmie Åkesson. Det är inte vi längre. Vi anser inte att Sverige ska gå ur EU, men däremot är vi EU-kritiker och arbetar för att EU ska handla om rätt saker. De sakerna har vi pekat ut

väldigt tydligt. Det är de gränsöverskridande miljö- och klimatproblemen och mänskliga rättigheter EU ska ha fokus på. Vi har röstat emot många förslag i EU-parlamentet, och jag vet att man inom den gröna gruppen är ganska frustrerad över en del svenska ledamöter som röstar emot förslag på grund av att de går för långt i det som är överstatlighet.

Det är klart att det finns gråzoner. Det är inte alltid lätt när man sitter i EU-parlamentet – det kanske ni får uppleva en dag; det vet jag inte – att avgöra exakt vilka förslag man i slutändan ska ställa sig bakom när det ändå är förslag som i slutändan också kommer att gagna en hel del viktiga grupper av människor. Arbetsrättens område är till exempel inte en helt enkel resa, eftersom vi har arbetare som arbetar i hela unionen. När det gäller de gränsöverskridande frågorna är det alltså alltid ett tricksande.

Miljöpartiet anser dock fortfarande väldigt tydligt att EU inte ska gå mot ökad överstatlighet. Vi vill inte sätta marknaden, finansmarknaden och pengarna framför människor, miljöregler och nationella möjligheter samt lokalsamhällets beslutanderätt. Vi är alltså EU-kritiker i ordets sanna bemärkelse, men nej, vi är inte EU-motståndare. Det måste jag erkänna. Det är däremot ni, för ni vill inte att Sverige över huvud taget ska vara med i unionen.

Jag bara undrar: Hur tänker du dig att det ska fungera på den svenska marknaden när Sverige går ur EU, som du vill? Hur ska det till exempel fungera för företagen när de inte längre har en gemensam marknad i EU? Det är en del av de frågor som kan bli ganska omvälvande och som jag tror att man som politiker måste ta ställning till när man har den typen av förslag.

Anf. 58 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! I vårt valmanifest framgår det tydligt att vi vill ha fortsatt goda handelsförbindelser med övriga europeiska länder, så det blir nog ingen större skillnad.

Jag tycker ändå att det är anmärkningsvärt. Jag räknar upp en lång rad områden där Miljöpartiet vill flytta makt till Bryssel. Ni vill flytta makt till Bryssel när det gäller jaktpolitik och beskattningsrätt. Är företagsbeskattning en gråzon? Ligger förmögenhetsbeskattning också i gråzonen? Det kan man tänka sig, men det är väl ingen gråzon. Det är tydligt; där flyttar man makt från den nationella nivån. Är kvotering till bolagsstyrelser också en gråzon? Vad har det med EU att göra? Är föräldraförsäkringen en gråzon?

Det är klart att vi har olika syn på det här, och ja, jag är definitivt motståndare till att vi flyttar makt över föräldraförsäkring, jaktpolitik, familjepolitik och svensk företagspolitik till Bryssel – absolut. Men snälla Åsa Romson, erkänn – tillstå – att ni är för överstatlighet i Europa! (Applåder)

Anf. 59 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Herr talman! Nej, Miljöpartiet är inte för mer överstatlighet i Europa. Det är inte heller mer överstatlighet att slå vakt om att vi har gemensamma regler för till exempel bevarande av biologisk mångfald, vilket även inkluderar rovdjuren i Sverige. Skulle rovdjursstammarna vara tillräckligt starka skulle Bryssel inte ha något alls att göra med hur Sve-

rige hanterar de arterna, men håller man på att utrota dem finns det ett regelverk – precis som det finns internationellt. Jag antar dock att ni vill avträda också den typen av restriktioner, som även gäller jagandet av tigrar och så i andra länder.

När det gäller företagspolitiken är det helt enkelt så att det finns EU-företag. Där gäller det kanske att börja diskutera en gemensam syn på vad som räknas som förmögenhet. Sedan är det upp till varje land att bestämma. Vi är inte för en ökad EU-beskattnings på det sättet, men däremot kanske man måste likrikta en del regler för vad som räknas som förmögenhet i företag. Det handlar om att kunna hantera detta med företag och personer som flyttar över gränserna, så att det som räknas som förmögenhet i ett land räknas som förmögenhet i ett annat land om man har en förmögenhetsbeskattnings.

Beskattningsen ligger dock nationellt. Vi ökar inte överstatligheten. Men vi ser att det europeiska samarbetet utvecklas, och vi vill utvecklas med det.

Anf. 60 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Miljöpartiet har förändrat sin syn på EU mycket, och det har jag stor respekt för. Det är självklart ert vägval att göra det. Det vore mig främmande att ha synpunkter på det.

Jag har arbetat mycket tillsammans med miljöpartister i folkomröstningar, både när det gällde euron och EU-medlemskapet, och jag tycker att mycket av den kritik som fanns från miljöpartister mot EU var klok och värd att fundera på. Det är en del där som jag saknar i dagens EU-debatt, och det var att man riktade kritik mot att EU:s fördrag slår fast att företagens rättigheter kommer först. De är viktigast och går före miljö rätt, arbetsrätt och annat.

EU:s fördrag slår också tydligt fast att traditionell ekonomisk tillväxt är målet för övningen. Det finns en grundläggande konflikt mellan ett hållbart samhälle och en tillväxtmodell som bygger på stordrift, på ökade transporter och på att företagens rättigheter går före andra behov i samhället.

Vi vet också att den traditionella ekonomiska tillväxten blir väldigt svår att förena med hållbarhet på längre sikt. Det tror jag är en svår och viktig debatt för alla partier att ta i framtiden.

Jag ser inte EU som ett neutralt verktyg. EU bygger ju på den fria marknadens överhöghet som det viktigaste. Nu upplever jag att Miljöpartiet mer ser EU som vilket neutralt verktyg som helst.

Hur ser du, Åsa Romson, i dag på kritiken mot att EU skapar nya miljöproblem genom sin marknads- och tillväxtmodell? Är den fortfarande relevant?

Anf. 61 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Fru talman! Debatten om tillväxtens miljöförstörande karaktär, det vill säga att ha en oändlig materiell tillväxt på en jord som är begränsad inte är möjligt, har accentuerats, inte bara i EU utan i hela den globala debatten. Det tror jag är på grund av en globalisering av ekonomin totalt sett – en globalisering som jag förvisso kan se skulle finnas där oavsett om Sverige skulle vara medlem i EU eller inte.

Vi hörde här att även ett motståndarparti som Sverigedemokraterna, och jag antar även Vänsterpartiet, i någon mån skulle ha ekonomiska relationer med EU-länderna även om Sverige inte skulle vara med. Det vill säga att mycket av det som är marknadsstyrkt får man ändå, oavsett om man är med i EU eller inte. För Miljöpartiet är inte den mest prioriterade saken att gå ur utan att förändra detta i grunden, för det är ju fel i EU-fördragen när man sätter marknaden före människan. Det är totalt fel, tycker Miljöpartiet. Vi röstar för varje förslag till fördragsändring om detta. Vi tycker inte att ekonomins tillväxt ska sättas före det som är ändamålet med samhället, det vill säga utveckling och mänsklig utveckling.

Här ser vi dock att det pågår en hel del intressant arbete, också på EU-nivå, för en mer hållbar ekonomi. Det handlar mycket om en fossilfri ekonomi och en omställning från den ekonomi som har gjort sig beroende av och är helt kapitaliserad av en gratis fossilenergi till ett hållbart ekonomiskt system. Ekonomin kommer nämligen att ändras när vi får hållbara transportsystem och energisystem. I den debatten är vi oerhört aktiva och driver på för att EU i den marknad som man jobbar i ska förändra sitt eget marknadsbaserade system.

Det grundläggande problematiska med fördragen i EU är att de inte är demokratiska instrument för hur man fördelar makt och beslut utan i stället pekar ut en viss ekonomisk väg. Det är felaktigt, och det jobbar Miljöpartiet tydligt emot. Vi ser dock att vi kan jobba mer med detta inom EU i dag än vad vi hade kunnat om vi skulle säga nej och Sverige skulle gå ur. Vi kommer ändå att ha kvar det marknadskapitalistiska systemet.

Anf. 62 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jag har stor respekt för hur de gröna arbetar med miljöfrågorna i EU-parlamentet. Jag har själv suttit i miljöutskottet i åtta år och jobbat väldigt väl tillsammans med de gröna. Vi hade ganska likartad syn i de flesta miljöfrågor.

Min fråga är mer idémässig. Kan man bygga ett hållbart samhälle på en union som rent rättsligt, i sin grundlag, säger att den fria rörligheten för företagen är viktigare än andra hänsyn? Det gör att man i domar säger till exempel att länder inte har rätt att höja sina miljökrav, förbjuda en kemikalie eller ha hårdare avgaskrav.

Måste man inte i grunden våga ifrågasätta det traditionella tillväxttänkandet? En av portalparagraferna i EU säger också att den traditionella ekonomiska tillväxten är själva syftet med unionen. Jag tror att det finns en motsatsställning mellan traditionell ekonomisk tillväxt och att lösa de stora globala miljö- och resursfrågorna. Riskerna är att EU ökar problemen genom ökade transporter, ökad stordrift och annat. Det är inte helt enkla frågor men ganska viktiga, tycker jag.

Anf. 63 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Fru talman! Jag konstaterar att Jonas Sjöstedt sade ungefär samma sak som i det första inlägget och att det går lite i stå.

I grunden handlar synen på hur man arbetar i EU om man gör bedömningen att man ändå kan vara med och påverka och förändra, och det gäller även de grundläggande reglerna, och jag uppfattar att det kan vi göra bättre om vi är medlemmar i EU.

Vi kommer att behöva förändra den europeiska synen på tillväxt och gå från ett riskabelt ekonomiskt system som är beroende av att man förstör miljön till ett ekonomiskt system som levererar hållbarhet. Men jag tror att det är viktigt att vi gör detta arbete också i EU. Om man som till exempel Norge står utanför, så som ni antagligen också vill ha det, men med alla de ekonomiska fördragen står man ju utan beslutsinflytande på det som är de viktigaste och mest grundläggande frågorna, samtidigt som vi inom EU kan jobba hårt. Vi vill att Sverige verkligen ska bli en miljöns röst i EU. Det behövs i högsta grad.

Anf. 64 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Fru talman! För ett par veckor sedan tror jag att många av oss, åtminstone i den här delen av landet, kände något väldigt behagligt när solen tittade fram och högtrycket lyste över Sverige, och satt man i lä blev det väldigt behagligt. Om man i det läget hade passat på att klippa av ärmarna på de plagg man hade på sig, benen på byxorna och så vidare hade det blivit ganska tufft några dagar senare när man stod där och skrapade bilrutorna igen. Vad pratar jag om egentligen?

(ÅSA ROMSON (MP): Jag anar vad du ska komma till.)

Jo, jag pratar om försvars- och säkerhetspolitik.

Åsa Romson står här som representant för ett parti som dramatiskt vill minska de svenska försvarsanslagen. Hon företräder ett parti som inte vill tänka tanken på att Sverige ska söka gemenskap med andra länder inom Nato. Hon vill begränsa den kapacitet som finns inom EU när det gäller att göra militära insatser till skydd för människor som har hamnat i den djupaste av kriser. Insatser som ska bygga på FN-stadgans värderingar vill Miljöpartiet säga nej till.

Min fråga är helt enkelt: Är det inte korkat att klippa av byxbenen och ärmarna, Åsa Romson?

(Applåder)

Anf. 65 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Fru talman! Det var en långsökt liknelse, men jag förstår vart Göran Hägglund vill komma. Vi har en väldigt allvarlig situation i vår närhet i Europa. Det är vi de första att erkänna. Det är värt att enat från Europa men också från omvärlden vara oerhört tydlig med att Rysslands agerande på Krimhalvön och i östra Ukraina är folkrättsvidrigt. Den internationella konfliktlösningen där behöver komma i gång, för det är ett säkerhetsproblem.

Jag noterar att debatten i Sverige blir ganska enkelriktad. Man verkar ha väldigt tydliga bilder av vad det är som löser den här krisen. Äntligen får man beställa ytterligare super-JAS-plan, ytterligare kryssningsrobotar och liknande och växla upp vapenarsenalen i det svenska försvaret. Det är plötsligt den inriktning man vill enas kring.

Jag noterar att så går debatten. Jag noterar också att det kommer att ta oerhört lång tid att få de här vapensystemen på plats och att de riskerar att, som redan i dag, ta delar av försvarsanslagen som mer skulle behövas till personalorganisationen.

Vi anser att vi ska ha ett modernt försvar i Sverige. Det ska kunna användas mot militära hot men också mot hot som terrorism, miljöförstöring, organiserad brottslighet och sådant som pekats ut i den gemensamma svenska försvars- och säkerhetsdoktrinen, som vi står bakom. Men vi delar inte synen att vi ska tillbaka till kalla krigets resonemang om att avskräckning är medlet för att minska hot och våld och öka säkerheten.

Det finns ett problem med militär upprustning, och det är att den aldrig tar slut. För varje dag som vi och Europa upprustar kommer Putin att få ytterligare skäl att upprusta, och då måste vi upprusta igen. Jag tror inte att det är denna kalla krigets logik som vi vill tillbaka till. Vi måste ha lärt någonting bättre av historien, och det är delvis att konflikter i dag är lite mer komplexa och kräver betydligt mer av internationellt samarbete. Då står man här i kammaren och pläderar för minskat internationellt samarbete. Jag tycker inte att det är trovärdigt.

Anf. 66 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Fru talman! Vi pläderar för mer samarbete i alla sammanhang. Åsa Romsons problem är att hon vill minska det samarbete som finns och som ger muskler i vissa sammanhang. Vem ska skydda befolkningen i Kongo, när FN begär att någon ska finnas där, om vi EU-länder inte gör det tillsammans? Vi kan spela en roll för demokrati och mänskliga fri- och rättigheter. Och ibland måste man, tyvärr, ha vapen i hand, för alla är inte snälla.

Lösningen på brottsligheten i Sverige är inte att avrusta polisen, att ta ifrån dem vapen eller maktmedel, utan dels handlar det om att kunna avskräcka – man ska veta att man kan åka dit om man gör någonting dumt – dels handlar det om att polisen har kapacitet. På precis samma sätt är det på den internationella arenan. Vi måste ha kapacitet att möta dem som inte vill gott. Det goda måste kunna spöa det onda.

(Applåder)

Anf. 67 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Fru talman! Nu förstår jag inte riktigt vart Hägglund vill komma någonsans. Miljöpartiet är ett av de partier som tillsammans med alliansregeringen som Hägglund sitter i fattat beslut här i kammaren om att vi måste kunna göra internationella fredsinsatser också med militära medel ibland. Vi har gjort det tillsammans i Afghanistan. Vi gör det nu i Mali där det blir en styrka.

Däremot har inte EU skickat sådana gemensamma styrkor. Där har inte samordningen fungerat. Därför är det rimligt att fråga sig: Vad kan EU bidra med allra bäst på det försvars- och säkerhetspolitiska området? Vi ser att det skulle kunna bidra mycket mer när det gäller internationell konfliktlösning. Det är en oerhört viktig nyckelaktör.

Det som är det allra viktigaste negligerar hela den vapenvurmande lobbyen som just nu diskuterar. Ni vill rikta om svenska försvaret. Det ska inte längre vara ute i internationella insatser. Det ska sätta sig enbart på Gotland. Är inte det ett väldigt ensidigt perspektiv att föra fram i debatten?

(Applåder)

Anf. 68 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! I hotellobbyn hänger vita lakan. Det är det enda som skiljer receptionen från det som har blivit ett bårhus. Det är när kvinnan läser namnslappen som hon förstår att kroppen efter hennes make Vladimir är en av dem som ligger insvepta bakom det vita lakanet. Kvinnan faller på knä. Hon har deras 14-årige son med sig. Deras femåriga dotter är fortfarande ovetande om att hon har förlorat sin pappa.

Vladimir var en fredlig demonstrant. Han sköts till döds av en krypskytt i Europa 2014 på Majdantorget i Kiev. Precis innan krypskyttarna öppnade eld svängde ungdomarna på torget med EU-flaggan. Det var detta som utlöste Putins vrede. Ukrainas folk ville ha frihet och demokrati. De ville tillhöra Europa.

Fru talman! Från denna kammare är det närmare till Ukraina än vad det är till Bryssel. Låt det stå fullständigt klart, så att det hörs ända in till kristallkronorna i Kreml: Ukraina tillhör Europa, och Ukraina ska vara välkommet in i Europeiska unionen.

(Applåder)

Fru talman! Den ryska aggressionen mot Ukraina är en stark påminnelse om varför Europeiska unionen en gång grundades. Det var för att våra barn och barnbarn ska få leva i frihet och demokrati. EU reste sig ur askan av andra världskriget, i ruinerna efter nazismen och i motstånd mot kommunismen.

EU är en union för länder som har valt frihetens väg, frihet, demokrati, öppenhet, mångfald, marknadsekonomi, välfärdssamhälle och rättsstat. EU är en union för länder som har valt liberalismen som samhällssystem.

Att stå upp för mänskliga fri- och rättigheter och fri rörlighet är själva kärnan i EU:s värderingar. I den ekonomiska krisens kölvatten har vänsterpopulism och högerpopulism haft växtmån och kan ha det också i Sverige, vilket är oroande.

Ungerns agerande mot den fria pressen och Rumäniens agerande mot den romska minoriteten är oacceptabelt och förtjänar starka reaktioner från Europeiska unionen på grund av de värderingar som EU står för.

Det är två partier i denna riksdag som avskyr EU och kräver att Sverige lämnar samarbetet. Det är Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna. Det är ingen slump att det är de två. De avskyr EU inte för att de avskyr Europa. De avskyr de liberala värderingar som denna union är byggd på.

Såväl EU som Nato grundades på erfarenheterna av kriget på 1900-talet. Demokratierna måste hålla ihop. Auktoritära stormakter kan aldrig igen tillåtas bestämma över mindre länder. Därför måste demokratierna samarbeta. Det var i gårdagens Europa man byggde murar. I morgondagens Europa bygger vi broar.

(Applåder)

Fru talman! I dag går 100 000 lärare till skolan för att undervisa våra barn och ge dem möjlighet till en bättre framtid. Ungefär 100 000 sjuksköterskor går också till jobbet. Det är många som varje dag bär upp vår välfärd. Men det hade inte gått utan Europa.

Vår välfärd betalas väsentligen av våra framgångsrika svenska exportföretag, och mer än hälften av den svenska exporten går till EU. Utan EU skulle Sverige snabbt bli fattigare. Jobb och välfärd skulle snart för-

loras. Att värna vårt medlemskap i Europeiska unionen är därför också att värna vår välfärd.

Euron är både ett ekonomiskt och ett politiskt projekt. Den politiska visionen är att länder som har samma valuta kommer att integreras väsentligt mer med varandra. Men det är i dag uppenbart att eurons konstruktion från början var för bräcklig.

Därför pågår en omfattande reformering med bland annat bankinspektion och gemensamma avvecklingsmekanismer för att förhindra framtida bankkriser av det slag vi har sett de senaste fem åren. Det är en finanspakt för att förhindra att enskilda länder lever kraftigt över sina tillgångar.

Det är ett kraftfullt arbete som pågår. Det påminner om den process som Sverige självt gick igenom efter 90-talskrisen. Ut kommer ett euro-samarbete att komma som är betydligt starkare i sin grundkonstruktion. Det kommer i längden att ha ett pris för Sverige att stå utanför detta samarbete.

Det europeiska ekonomiska samarbetet, den inre marknaden, har varit en stor framgång. Samarbetet har höjt levnadsstandarden och välfärden i hela Europa. Ska Europa ha en chans mot ett snabbt växande Kina och snabbt växande ekonomier i Asien måste vi samarbeta.

Europa består av ett fyrtiotal länder. Historien lär oss att varje gång dessa länder har försökt att köra var sitt eget race har det misslyckats. Det är när vi samarbetar som vi är framgångsrika. Vi måste samarbeta ännu mer i framtiden även på det ekonomiska området.

(Applåder)

Ensam är inte stark. Ensam är till sist bara ensam. Starka är man tillsammans.

Fru talman! En av de största utmaningarna som mänskligheten står inför är växthuseffekten. Europeiska unionen är den mest progressiva kraften i världen för att minska koldioxidutsläppen. Från svensk sida önskar vi oss ännu mer. Men vi måste ändå inse att ingen är mer framgångsrik och progressiv än vad EU är.

Just nu drar vi som är medlemmar i unionen upp riktlinjerna för att minska koldioxidutsläppen för framtiden. EU har den globala ledartröjan på sig. Utan Europeiska unionen hade detta inte varit möjligt. Ett fyrtiotal stater hade var för sig aldrig kommit fram till så långtgående målsättningar som vi gör tillsammans.

För att minska utsläppen kommer vi att behöva kärnkraften i Europa också i framtiden. Kärnkraftsnedläggningen i Tyskland avskräcker. De blir nu beroende av rysk gasimport. Det är mycket allvarligt ur ett klimatperspektiv och ur ett säkerhetsperspektiv. Det är en tydlig läxa även för Sverige. Den som i framtiden vill säga nej till rysk gas kommer att behöva behålla kärnkraften i Sverige.

Fru talman! Det europeiska samarbetet står inför ett vägval. Ska vi samarbeta mer i Europa, eller ska vi samarbeta mindre i Europa? Visst finns det ganska stora saker i EU som behöver förändras. Jordbrukspolitiken förtjänar mycket kritik, eller för att ta ett annat exempel den dyra ordningen med dubbla säten för parlamentet.

Jag välkomnar mer samarbete på många områden. Jag är dock mycket tveksam till när Socialdemokraterna vill att arbetsmarknadspolitiken ska europeiseras. Vi inser att den svenska modellen då skulle förloras.

Svaret på grundfrågan måste ändå bli: Europa behöver mer samarbete. EU är i dag världens största ekonomi. Det är större än både USA och Kina. EU är världshistoriens mest lyckade fredsprojekt. Det är 28 länder ihop som har krigat i århundraden med varandra. Det finns i dag inte något annat område av den geografiska storleken som har sådan fred och stabilitet som detta område. EU är världens mest pådrivande klimat-aktör.

EU kan inte och ska inte lösa alla problem. Men att EU är framgångsrikt på tre centrala områden – freden, välståndet och klimatet – mer framgångsrikt än nästan någon annan räcker gott och väl för att motivera ett starkt engagemang för detta europeiska samarbete också i framtiden. Det är därför vi liberaler säger ja till Europa.

(Applåder)

Anf. 69 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att återgälda berömmet för anförandet. Det var ett engagerat anförande om Europas utveckling, om fred och demokrati och om mänskliga rättigheter på vår kontinent men också om de säkerhetsproblem och de demokratiska problem som vi ser även här.

Mot den bakgrunden skulle jag vilja ställa en fråga till folkpartiledaren. Hur ser han på analysen av vad som nu sker i Europa – hur detta drar isär och vilka krafter som spelar in? Delar han bilden av att det finns ett stort hot i och med de nästan sex miljoner arbetslösa unga människor som trampar runt på Europas gator och att denna hopplöshet föder en kultur som skapar spänningar i Europa? Jan Björklund talade ganska lite om massarbetslösheten i Europa som en grogrund för det som vi nu ser på vår kontinent.

När de socialdemokratiska krafterna i Europaparlamentet drev på för ungdomsgarantin var det också ett sätt att få gemensamma EU-pengar och att visa solidaritet med de länder som har en hög arbetslöshet. Man var oroad för att ungdomsarbetslösheten skulle bita sig fast i Europa.

Jag skulle vilja fråga statsrådet och partiledaren för Folkpartiet hur han ser på ungdomsarbetslösheten. Hur ser han på att EU gör gemensamma insatser på området och rekommenderar länderna att införa en ungdomsgaranti, som vi har föreslagit? Samtidigt vill jag fråga hur han ser på att Sverige får EU:s krisstöd för ungdomsarbetslösheten. Jag tror inte att vi hade räknat med att det var vårt land som skulle hamna på mottagarsidan av systemet. Det vi hade sett framför oss var kanske de sydeuropeiska länderna, som har en ofantligt hög ungdomsarbetslöshet.

Hur ser Jan Björklund på regeringens ungdomsarbetslöshetspolitik, och hur ser han på EU:s arbete för att bekämpa arbetslösheten?

Anf. 70 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Den djupaste finanskrisen på 80 år har drabbat Europa de senaste åren. Alla – regering och opposition på europeisk och på nationell nivå – har varit djupt engagerade i detta.

Jag tror att man till att börja med måste konstatera att den kris vi nu drabbades av påminner mycket om den som fanns för 80 år sedan. Den började på Wall Street. Då tog det några år innan den kom till Europa, och nu gick det på ett dygn. Det handlar om hastigheten, men principen för vilken kris som bröt ut var i grova drag densamma.

Jämför hur Europa utvecklades på 30-talet med hur det har gått nu! Den gången tog populisterna fullständigt över. Demokratierna förlorade, och det ledde till andra världskriget och till ett europeiskt sammanbrott. Den här gången har det inte gjorts det, och jag skulle vilja hävda att den stora skillnaden är att Europa har samarbetat denna gång. Demokratiska krafter i Europa har samarbetat denna gång. Det är Europeiska unionen och erfarenheterna från 90-talet som har lett till att krisbekämpningen har varit mycket mer framgångsrik.

Många människor har förlorat jobbet. Många länder har lidit och haft det tufft. En del länder, som har levt kraftigt över sina tillgångar, har fått strama åt på ett sätt som är tufft. Så fick vi själva göra när vi hade levt över våra tillgångar.

Vi är nu på väg ut ur finanskrisen, vågar jag hävda. Man vet aldrig; prognoser kan bli fel. Men vad vi nu kan se är vi på väg ut ur den. Även de länder som har varit djupt nere i diket är långsamt på väg upp. Det har varit en framgångsrik krishantering. Det går säkert att diskutera i efterhand om man skulle ha gjort det ena eller det andra först eller sist eller lite mer eller lite mindre. Men i huvudsak måste man konstatera att Europa har haft en framgångsrik krishantering givet förutsättningarna.

Anf. 71 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Fru talman! Jag gläds över svaret, för då hamnar vi i en analys som ligger nära den analys jag gjorde i mitt anförande. Den säger att Europas trovärdighet nu också prövas av den massarbetslöshet Europa har. Jag tror inte att vi kommer att kunna lösa de spänningar som finns i Europa och bygga förtroende och framtidstro om vi inte får ned massarbetslösheten. Som jag ser det måste vi i den prioritering för Europasamarbetet som ligger framför oss fokusera på jobben.

Jag tog upp ungdomsarbetslösheten som ett särskilt problem eftersom vi har fem och en halv miljon arbetslösa unga européer som vandrar på gatorna utan framtidstro. Jag tycker att ett av de egentligen få positiva nya initiativ som EU tog i sin långtidsbudget var att man avsatte pengar för att införa en ungdomsgaranti i Europa. Regeringen har valt att avfärda denna ungdomsgaranti och att inte införa en sådan. Jag tycker att det är beklagligt.

Jag hade räknat med att solidaritetsinsatsen på ungdomssidan mest skulle gå till sydeuropeiska länder, som har haft en enorm kris. Nu råkar det vara så att Sverige hamnar mitt i detta stödpaket därför att vi har misslyckats så gravt med vår ungdomsarbetslöshet. Jag hoppas att statsrådet kan göra några kommentarer till det i den sista repliken.

Anf. 72 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Alla europeiska stödsystem utformas i regel så att alla länder ska vara med på något hörn, så det är ingenting märkvärdigt. Sverige går ut ur finanskrisen som en av västvärldens starkaste ekonomier; det är sanningen. Vi har lägre arbetslöshet än genomsnittet i Europa. Vi är det enda landet i hela EU som har lyckats betala av på vår statsskuld under de här åren. Vi är det land som förutspås ha den mest framgångsrika ekonomiska tillväxten under kommande år.

Sverige går tack vare den ansvarsfulla politik som har förts, också baserad på erfarenheterna från 90-talskrisen, nu ur finanskrisen som en av

Europas starkaste ekonomier. Andra länders regeringar och oppositioner kommer till Sverige med delegationer och studerar hur vi gör. De länder i Europa som styrs av socialdemokrater är det ingen som åker och studerar, kan jag säga.

Låt oss ändå lära av varandra. Det har varit en tuff kris. Vi är i bästa fall på väg ut ur den, och vi ska glädjas åt att Sverige går ut starkt ur denna finanskris.

(Applåder)

Anf. 73 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Fru talman! Jan Björklund höll ett engagerat inledningsanförande också om säkerhetsproblematiken kopplat till den oro som finns för att Europa är så beroende av rysk energi, bland annat.

Jag noterade att Joschka Fischer, den tidigare gröna tyska utrikesministern, i svenska medier härförleden hade ett förslag om en europeisk energipakt, just av säkerhetsskäl, för att skapa ett Europa som kan stå starkt genom att bland annat producera sin egen energi. Den energi som i dag växer mest i Europa och i hela världen är den förnybara energin. I Tyskland har den vuxit med mycket mer än den kärnkraft man har lagt ned bidrag med. Man har alltså överkompenserat kärnkraftsnedläggningen med mer förnybar energi. Detta är ett steg, och de gröna i Tyskland företräder en avveckling också av kolet och den fossila energin där.

Frågan gäller vägvalet med rysk gas, som du så gärna tar upp, mot att ha kvar kärnkraft. Vi kan debattera huruvida ny kärnkraft verkligen är en framtidsväg. Det är kanske inte den väg man ska ta vare sig ekonomiskt eller säkerhetsmässigt. Men du tycker att det är ideologiskt viktigt.

Frågan är: Är det trovärdigt att Sverige skulle ha rysk gas i stället för svensk förnybar energi? Jag menar att vi står med ett större ryskt beroende just nu. 40 procent av oljan och 60 procent av uranet i Oskarshamn kommer från Ryssland. Vad vill Folkpartiet och Jan Björklund göra med det? Ska Vattenfall ha kolkraft även i Sverige, eller vad är anledningen till att man ska bli av med den ryska energin också i Sverige för att öka säkerheten och ta klimatansvar? Det vurmar du ju nu för, vilket jag gläder mig åt även om jag inte ser så mycket handling i Bryssel.

Anf. 74 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Vindkraften byggs ut i Sverige som aldrig förr. Den byggs ut i mycket snabbare takt nu än den gjorde när Miljöpartiet styrde ihop med Socialdemokraterna. Det är bara det att vindkraften också har begränsningar. Det måste vi förstå. Den kan aldrig vara det som kallas för baskraft. Den kan aldrig vara stommen i vår elförsörjning eftersom den fungerar bara när det blåser. Det måste finnas andra energisystem som levererar el hela tiden – också när det inte blåser.

Man kan aldrig basera ett lands elförsörjning på väderberoende energisystem. Då är man tillbaka i vattenkraft. Den har vi byggt ut. Den kanske går att bygga ut lite till, men vi har i stort sett byggt ut allt som vi vill bygga ut. Med det fossila ökar vi växthuseffekten. Sedan finns kärnkraft. Det är det alternativ som finns.

Vi är inte på något sätt emot förnybara energikällor – det vet Åsa Romson. De byggs ut mer i Sverige nu under denna regering än någonsin tidigare. Men det kommer inte att räcka. Kärnkraften ger oss 40 procent

av vår elektricitet. Om 10–15 år behöver den stängas igen eftersom reaktorerna är för gamla. Vad gör vi då? Jag förstår att Romson inte kommer att stå och säga att hon vill ha rysk gas, för det vill förmodligen ingen ha. Det är bara det att det är det alternativ som återstår. Det är därför Tyskland och Italien hamnar där de hamnar. Det är därför dessa länder i Europa hamnar där de hamnar. Och så sitter man och säger: Vi ska ha en gemensam europeisk energipolitik. Det är jättebra. Det är bara det att elen fortfarande måste produceras någonstans.

Orden ”gemensam politik” skapar inga elektroner, utan man måste ha kraftverk någonstans. Och vad ska man driva dem med? Det är det som är frågan, och det är därför man nu sitter med ryska gasledningar under Östersjön och genom Östeuropa och plötsligt är beroende av Putin. Rysk gas har två stora nackdelar. Den ena är att det är gas, och den andra är att gasen är rysk. Vi ska undvika detta.

(Applåder)

Anf. 75 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Fru talman! Det där svaret har vi hört många gånger, men min fråga handlade faktiskt om det svenska beroendet av rysk energi. 40 procent av oljan och 60 procent av uranet i Oskarshamn kommer från Ryssland. Det är faktiskt rysk uran som driver dina kärnkraftverk, som du så krampaktigt vill hålla dig fast vid trots att de blir allt äldre. Oskarshamn är väl allra äldst. Det kanske borde stängas därför att vi har ett överskott av el eftersom vi har byggt ut det förnybara. Sverige har en av de bästa möjligheterna i Europa att bygga ut det förnybara.

Det är möjligt att det i din värld blåser likadant i Sverige hela tiden, det vill säga när det är vindstilla i Skåne är det vindstilla också i Norrland. Men få meteorologer säger att det är sant. Det är snarare så att det energiteknikerna ser i framtiden är ihopkopplandet av förnybar energi. Vattenkraft i Sverige gör det ju oändligt mycket enklare att koppla ihop dessa system. Vattenfall sitter själva på kompetens till exempel när det gäller smarta elnät som de skulle kunna utnyttja om de fick det och slapp få de här direktiven från alliansregeringen om att det är tyskt kol man ska utveckla i bolaget.

Ska vi flytta fram positionerna i energifrågorna och också ta in säkerhetsperspektivet måste vi bli av med den ryska oljan och det ryska uranet i Sverige, och där har du inga svar.

Anf. 76 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Vi är inte på något sätt beroende av att köpa olja eller uran från Ryssland. Det är bara att köpa någon annanstans ifrån i morgon om vi bestämmer oss för det. Det är möjligt att vi är på väg mot ett handelsembargo mot Ryssland i Europa, men vi har ännu inte infört det.

Det är de enskilda kraftverken som bestämmer var de köper råvarorna. Det är bara att köpa från Kanada eller Australien i stället. Huvuddelen av uranet kommer däriifrån. Det är en mycket liten del totalt sett som kommer från Ryssland, och det är bara att sluta. Man är inte beroende för att man köper däriifrån nu, men bygger man en gaspipeline genom Östersjön sitter man där. Det är det som är skillnaden.

Därför är det så viktigt att förstå, nu när vi bygger infrastruktur för vår energiförsörjning, att vi inte kan börja bestämma för mycket. Man

säger att om vi lägger ned kärnkraften, som Åsa Romson vill, ska vi satsa på förnybart. Men i verkligheten kommer man att hamna i att man köper rysk gas, åtminstone om man, som Socialdemokraterna, vill att Sverige ska fortsätta att vara en industrination.

Jag förstår att det kanske inte är så engagerande för Miljöpartiet, men för oss andra som inser att detta är en viktig del för jobben och välfärden i Sverige är det tydligt att vi faktiskt måste ha elektricitet i framtiden också.

(Applåder)

Anf. 77 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Att Folkpartiet tror på samarbete har vi fått klart för oss nu. Det är bra. Det gör vi också. Men att EU bestämmer vilken utbildning som läkare som jobbar i Sverige ska ha är inte samarbete. Att EU bestämmer att svenska ideella föreningar måste betala moms är inte samarbete. Det är uttryck för en politisk elits stormaktsambitioner och har ingenting med samarbete att göra.

Den stora konflikten, vill jag påstå, i dag i Europa, är konflikten mellan dem som vill fortsätta att bygga det här överstatliga förtrycket, den här överstatliga monsterstaten – det är den gruppen som Jan Björklund tillhör – och dem som vill ta några steg tillbaka till mer av mellanstatlighet i det europeiska samarbetet. I den gruppen har vi Storbritannien, Tjeckien och så vidare.

Motståndet växer, men det finns oroväckande tendenser. Självklart ska vi samarbeta i Europa, självklart ska vi ha goda handelsrelationer med övriga Europa och självklart ska vi ha frihandelsavtal med övriga Europa. EU har ju också frihandelsavtal i dag med de flesta europeiska länder, även de som inte är medlemmar i EU. Vi kan handla med övriga EU och övriga världen alldeles oavsett om vi är medlemmar i den här överstatliga unionen eller inte. Faktum är till och med att vår varuexport till EU har minskat i förhållande till övriga världen under den tid som vi har varit medlemmar.

Det finns oroväckande tendenser i Europa i dag. Den politiska eliten talar om att EU måste utvecklas ytterligare mot ett federalt statsbygge. EU-kommissionens ordförande gjorde för ett par år sedan ett sådant uttalande. I Sverige har vi en EU-minister som håller med. Hon tycker att vi ska utveckla EU i mer federal riktning.

Då är min fråga till Jan Björklund: När är tiden inne? Är det ett valöfte från Jan Björklund att vi ska utveckla EU i mer federal riktning och avskaffa Sverige som självständig stat?

(Applåder)

Anf. 78 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Jag noterade att Jimmie Åkesson kallade EU för förtryck. Det är ett starkt ord. Det har förekommit förtryck i Europa, Jimmie Åkesson. Det var för att undvika mer av det som EU bildades en gång i tiden på ruinerna efter nazismen och kommunismen. Det finns ingenting som får Jimmie Åkesson att låta så hatisk som när han talar om människor från andra länder och om samarbete med andra länder.

Det här handlar om världens mest stabila demokratier. Alla regeringar är folkvalda. Vi är folkvalda i den svenska regeringen. Alla andra utbild-

ningsministrar jag möter i Bryssel, där vi möts, är folkvalda. EU-parlamentet är folkvalt, och vi står här just nu för att svenska folket ska välja det. Vid sidan av det indiska valet är EU-valet världens största demokratiska val. Det är till och med tillåtet att kalla demokrati för förtryck i den här unionen – så tillåtande är det.

Din beskrivning av detta samarbete är häpnadsväckande. Man kan vara emot och vilja gå ur EU, men det är världens mest utvecklade demokratier som samarbetar, och dessutom har vi ett gemensamt val till ett gemensamt organ. Det är inte förtryck. Det kallas för frihet och demokrati, Jimmie Åkesson.

Du gav ett exempel som handlade om läkares utbildning. Gå ut på vilket sjukhus som helst i Sverige och se hur det ser ut! Vi har många läkare. Vi har polska läkare, och vi har andra läkare. Man kan tycka att det är bra eller dåligt. Du tycker säkert att det är dåligt. Jag tycker att det är bra att ungdomar kan resa ut i Europa och studera och arbeta. För att en utbildning ska vara användbar i ett annat land behöver man komma överens om vad som krävs för att man ska få kalla sig läkare eller vara civilingenjör. Jag tycker att det är bra. Det är inget problem. Jag hör inga svenska ungdomar som protesterar mot detta.

Som utbildningsminister sitter jag precis i de förtryckande förhandlingar som du beskrev. Ingen protesterar. Alla tycker att detta är bra. Sedan vill alla länder ha någon liten detalj med, och så bråkar man om det en stund innan man kommer överens. Vad är problemet? Det ökar människors valmöjligheter och frihet. Jag förstår inte denna problembeskrivning som du tar upp.

EU är inte ett uttryck för förtryck. EU är ett uttryck för frihet och demokrati och består av demokratier som samarbetar alldeles frivilligt.
(Applåder)

Anf. 79 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Jag vet inte om jag tolkar Jan Björklund rätt här. Är det så att svenska statsråd åker ned till Bryssel och förhandlar för att vi ska få det så bra som möjligt här men inte har några synpunkter på någonting, utan att alla är helt överens och man bara sitter och jamsar? Då förstår jag att Sverige blir överkört i EU-förhandlingar, och då förstår jag att det ser ut som det gör i Sverige i dag. Då förstår jag att EU faktiskt bestämmer en väldig massa över hur vår vardag ska utformas och hur vår lagstiftning ska se ut. Jan Björklund åker ned till Bryssel och bara håller med. Det är häpnadsväckande, Jan Björklund.

Jag konstaterar också att Jan Björklund undviker att svara på min fråga. Folkpartiet är det parti som tydligast är för överstatlighet. Det råder det ingen tvekan om. Folkpartiet är det parti i Sveriges riksdag som vill flytta mest makt till Bryssel. Min fråga är: När tycker Folkpartiet att tiden är mogen för EU att utvecklas till ett federalt statsbygge så som till exempel EU-kommissionens ordförande och den folkpartistiska EU-ministern vill?
(Applåder)

Anf. 80 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Folkpartiet går inte till val på att utveckla EU till någon federation, men vi tycker att samarbetet är väldigt viktigt. Och det finns flera områden som vi behöver samarbeta på.

Jag störs av att när i princip hela världen inom Förenta nationerna vill fördöma Rysslands agerande i Ukraina går inte det, därför att Ryssland röstar nej, och då kan man inte fatta beslut. De har vetorätt.

Vitsen med det som du kallar för överstatlighet är att om 27 länder tycker en sak men det 28:e tycker någonting annat får naturligtvis det 28:e landet finna sig i det – Polen vill till exempel nästan aldrig göra någonting åt koldioxidutsläppen, därför att de släpper ut mycket koldioxid – och då kan vi ändå gemensamt åstadkomma beslut. Vill man då inte vara med i den här föreningen får man väl gå ur, men man kan aldrig kräva i ett samarbete att alla ska få exakt som de själva vill. Så funkar det aldrig.

Jag har sett i medierna att det finns lite olika uppfattningar i Sverigedemokraterna, och jag antar att ni har någon beslutsordning. Alla kan inte alltid få som de vill. I en familj kan alla inte alltid få som de vill. Man får bestämma sig: Vill vi samarbeta, eller vill vi bygga upp murar mellan länderna i Europa igen? Vi vill samarbeta.

(Applåder)

Anf. 81 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! En social kris dominerar stora delar av EU, en politisk och ekonomisk kris. Vi ser ökad fattigdom, och vi ser stora nedskärningar i välfärden i många länder. Hundratusentals människor måste emigrera undan en politik som har misslyckats på många sätt. Det gäller Sydeuropa, men det gäller även till exempel Irland.

En av de saker som blir tydliga i den här krisen är att kvinnor betalar ett väldigt högt pris för krisen. När välfärden rivs ned får kvinnor gå in med sitt obetalda arbete och göra det som förut gjordes genom en välfärdsstat. Vi ser också problem med våld mot kvinnor. Vi ser reaktionära uppfattningar om jämställdhet som breder ut sig i Europeiska unionen. Jag menar att det hänger samman med den ekonomiska och politiska utvecklingen inom EU.

Vi kan knappast skylla på EU när vi talar om jämställdheten i Sverige. Vi har inte varit under samma tryck som EU:s ekonomiska kris har varit, bland annat för att vi var kloka nog att tacka nej till EU:s valutunion.

Men vi kan skylla på dig, Jan Björklund. Du har suttit i regeringsställning i sju och ett halvt år. Under den tiden har inkomstklyftan mellan män och kvinnor ökat dramatiskt. Det är fullständigt häpnadsväckande hur ni genom er politik har lyckats dra isär inkomster mellan män och kvinnor och öka klyftan med nästan 50 procent. I dag är livstidsinkomsten för en man förväntad att bli 3,6 miljoner kronor högre än för en kvinna. Vi har gått snabbt bakåt vad gäller jämställdheten i Sverige under din tid som vice statsminister.

Är du nöjd med den här utvecklingen? Är det rimligt? Tycker du att ni har gjort tillräckligt som regering för att jämna ut inkomstklyftan mellan män och kvinnor i Sverige?

Anf. 82 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! När jag gick hit i morse läste jag i programmet att det skulle vara en EU-debatt. Jag debatterar gärna jämställdhetspolitik i Sverige med Jonas Sjöstedt. Jag gör det hela tiden. Men här är två representanter från två partier, varav det ena är det mest EU-positiva och det andra avskyr EU och vill gå ur, och då kunde det kanske vara intressant att ägna meningsutbytet något åt det.

Jag svarar gärna att jag inte är nöjd med jämställdheten. 3,6 miljoner är skillnaden i livsinkomst mellan kvinnor och män. Det har det varit i ungefär 30 års tid. Det var precis lika mycket när ni styrde. Jag är inte nöjd med att vi inte har kommit längre. Men det är klart att det påverkas av att vi har haft en europeisk kris, som Jonas Sjöstedt för övrigt noterade att vi inte har drabbats av i Sverige. Det är intressant, Jonas Sjöstedt! Det är intressant!

Vi har inte drabbats av den eftersom vi har skött våra kort. Vi har inte gjort som länderna i Sydeuropa och bara spenderat, spenderat och spenderat utan att ha skatteintäkter. Vi har inte fört vänsterpolitik. Det är därför som vi inte har hamnat i ekonomisk kris, Jonas Sjöstedt.

(Applåder)

Berätta nu i stället, Jonas Sjöstedt, varför du vill att Sverige ska lämna det europeiska samarbetet! Det är ändå det vi är för att tala om. Varför vill du lämna EU?

Anf. 83 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Så snabbt Jan Björklund kan fly från ett ämne när det inte passar!

Du vet, Jan Björklund, att inkomstklyftan mellan män och kvinnor har ökat i Sverige med mellan 40 och 50 procent under den tid som du har varit ansvarig minister. Det är en jämställdhetspolitisk katastrof som du har varit med och administrerat. Det beror till stor del på att ni inte har gjort någonting för att höja kvinnors löner, som fortfarande är för låga. Det beror på att ni har sänkt skatten för de rikaste, och de är män. Och ni har försämrat sjukförsäkringen för dem som är långtidssjukskrivna, och de är oftast kvinnor.

Nu står du där och är ansvarig för en av de största tillbakagångarna för jämställdheten mellan män och kvinnor i Sveriges historia, och du har ingenting att säga – inte ett förslag. Du kan inte säga vad ni har gjort, vad ni inte har gjort – ingenting.

Jag tycker att det här är en viktig fråga. Jag vill nämligen att Sverige ska vara ett föredöme i Europa när det gäller jämställdhet. Nu går vi med full fart bakåt, tack vare din politik. Och det vill jag ändra på.

Anf. 84 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Jonas Sjöstedt måste vara väldigt stressad över Gudrun Schyman. Jag kan inte förstå detta på något annat sätt. Jag är väldigt häpen över att vi har en EU-debatt – en debatt på fyra år om EU-frågor – och Jonas Sjöstedt inte kan diskutera EU-frågor.

Jag diskuterar gärna jämställdhetspolitik i Sverige. Vi gör det varje gång vi har partiledardebatt om inrikespolitik. Inkomstklyftorna är i grova drag dess värre oförändrade jämfört med tidigare under er tid,

Jonas Sjöstedt. Vi borde ha kommit längre, och jag är missnöjd med det. Vi har ett långt program för att komma vidare också i den frågan.

Men om vi tittar på jämställdhet ur ett europeiskt perspektiv, för att anknyta till det debatten ska handla om, är det intressant att titta på länder som har fört vänsterpolitik och som har misskött sin ekonomi. Vem är det som drabbas? Det är kvinnorna. I Grekland drar man ned på den offentliga sektorn därför att man har fört en vänsterpolitik som har sprutat ut utgifter utan att ha täckning för det. Då måste man dra ned. Vad drar man ned på? Man drar ned på välfärdssektorn. Och det är kvinnorna som får bära jobbet.

Genom att ha en stabil ekonomi i Sverige, vilket du nyss erkände att Sverige har, har vi lyckats skydda kvinnorna och jämställdheten under dessa svåra år.

(Applåder)

Anf. 85 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Fru talman! Europa är demokratins vagga. Men det är också platsen som har sett två världskrig och födelsen av tre totalitära ideologier: kommunism, fascism och nazism. EU:s 28 medlemsländer är levande bevis på att det är handel, öppenhet och samarbete som är ofrihetens värsta fiende. Sedan 70-talets mitt har länder som Spanien, Grekland, Tyskland, Estland, Lettland, Litauen men också Rumänien och Portugal rest sig från totalitära styren, murar och förtryck.

Det är oerhört lätt att glömma historien. Därför handlar EU:s absoluta kärna om att se till att vi aldrig någonsin upplever ett krig på den europeiska kontinenten igen. Vårt allra starkaste kort för att lyckas är demokrati och handel, ett samarbete som ser till att det är varutransporter och inte soldater som korsar gränserna.

Rysslands agerande i östra Ukraina är helt oacceptabelt och dessutom folkrättsvidrigt. Omvärlden behöver agera med kraft för att försvara våra grannländers suveränitet. Och EU måste fortsätta att stå upp för de principer om demokrati och handel som är grunden för det Europa som vi har kämpat för.

Fru talman! Vi beger oss nu från Ukraina till Nyåker utanför Umeå. Där funderar företagaren Christoffer, som tillverkar pepparkakor, på hur han ska kunna tillverka tillräckligt många för att möta efterfrågan i Europa. Hans anställda är några av de 23 000 personer i Västerbotten som jobbar på företaget som är beroende av sin export till EU.

I Storbritannien finns det just nu 5 000 utbytesstudenter från Sverige. Varje dag reser miljontals människor hem och bort utan att behöva visum i Europa. I Storbritannien finns, som jag sade, många utbytesstudenter och många svenskar som är där och arbetar.

EU gör Sverige bättre på ett väldigt konkret sätt. Den fria rörligheten har gjort hela Europa till vår spelplan och vårt vardagsrum. När marknaden växer och rörligheten ökar får människor och företag chanser som de aldrig tidigare har haft. Men samtidigt har byråkratin vuxit. Viljan att likrikta har ökat, tryggheten har blivit synonym med övervakning och murar står i vägen för dem som behöver vår hjälp allra mest.

Fru talman! EU behöver bli smalare men vassare. Samarbetet behöver fokusera på det som gör EU bäst, och man behöver hålla tassarna borta från det andra. Det skulle jag vilja tala om i dag, om ett EU som tar mil-

jöfrågorna på allvar men låter bli att detaljreglera prydnadsfår. Jag vill tala om ett EU som låter oss bestämma över våra svenska kronor och i stället fokuserar på hur jobben ska bli fler, om ett EU som tror på att olikheter gör oss starkare och som kapar i byråkratin.

Den 25 maj är det val till Europaparlamentet. Det är ett val som spelar roll. Och EU-debatten förtjänar att tas på allvar.

Vi behöver prata om vilket Europa vi vill ha. Och jag börjar med miljö och klimatet. Centerpartiet vill att du ska kunna bli en miljöhjälte utan att det blir för dyrt eller för krångligt. Det ska vara enkelt att sopsortera, att köra miljöbil, att köpa klimatsmart mat, att veta om produkten är giftfri eller ej och att åka kollektivt. Vi kan göra väldigt mycket i Sverige, men en förutsättning är att EU tar miljöfrågorna på allvar.

I ett grönt Europa klarar vi av att skapa jobben och samtidigt minska våra utsläpp. Och Sverige har faktiskt visat att det fungerar. Sedan 1990 har vi sänkt våra utsläpp med 23 procent samtidigt som bnp har ökat med 60. Miljö och tillväxt är ingen motsättning. De kan jobba tillsammans.

Sveriges företag vinner på att ligga i framkant, och landsbygden och bönderna vinner på den förnybara energin och den klimatsmarta matproduktionen.

Vi är duktiga på att vara just klimatsmarta i Sverige, men vi kan bli ännu bättre. Det som är säkert är att vi inte kommer att bli bättre om vi spelar ensamma. Jag är ganska säker på att inte en enda som ville passera in eller ut via en svensk gränskontroll förra året hette Kol i förnamn eller Dioxid i efternamn. Koldioxid har nämligen inget pass, och så länge utsläppen vägrar att skaffa pass behöver vi agera tillsammans, och EU behöver ta på sig ledartröjan. Därför vill Centerpartiet att kommissionens förslag om nytt klimatmål för 2030 ska höjas till 50 procent. Målen behöver vara nog kraftfulla för att vi ska klara av att leva upp till vår del av tvågradersmålet. De ska göra skillnad på riktigt. Det tänker vi kämpa för i EU.

Fru talman! Vi behöver också tala om det Europa vi vill ha när det handlar om jobben. Det är ett Europa som på allvar kan tävla med Kina och USA och som kan skapa förutsättningar för jobb och tillväxt i Rumänien men också i Ramkvilla. Och det måste göras på rätt sätt. EU tjänar inte på att alla blir lika utan på att vi lär oss av varandra. Om EU ska få fler jobb krävs det minskade handelshinder, mindre EU-byråkrati och ökad rörlighet för alla, inte fina ord, mer byråkrati och skatter och förtäckt protektionism. För att klara framtidens match om jobben krävs ökad handel. Det är genom solceller och elbilar som vi klarar matchen mot Kina och USA, inte genom kolkraftverk och Trabant.

Vi behöver även tala om det Europa vi vill ha när det gäller euron. Det är ett Europa där medlemsstaterna själva ska få bestämma över sin valuta. Det innebär att vi kan gasa och bromsa när det behövs för jobb och tillväxt i Sverige, inte när det behövs i Tyskland, Portugal eller Grekland. I folkomröstningen 2003 sade jag och Centerpartiet nej till euron. Och tänka sig, tio år senare gör vi fortfarande det. Vi tycker nämligen att Sverige växer bäst med svenska kronor.

Fru talman! Centerpartiets EU är smalt och vasst. Det innebär att man låter bli de frågor där medlemsstaterna själva gör saker bättre. Det innebär att man kraftsamlar kring de stora, gränsöverskridande utmaningarna. Det finns de som kallar det populism att tala om den växande byråkratin,

om snuset, lakritspiporna, vargarna och lekplatserna. Jag håller inte med. Det är visserligen mindre frågor i ett EU-perspektiv, men det ger uttryck för någonting större: en osund klåfingrighet, en misstro mot människor och en utveckling som leder åt helt fel håll.

Tack vare EU:s förordning om klassificering av vissa varor, den kombinerade nomenklaturen, vet vi nu att prydnadsfår per definition inte är avsedda att roa människor och att det därför inte ska vara en leksak. Ja, ni hörde rätt. Däremot vet vi inte hur vi ska få till ett handelssystem för koldioxid som faktiskt fungerar. Det är mildt sagt ingen bra prioritering.

Att vara tuff och kritisk är inte att vara populist. Det som däremot är populism det är att dra när det börjar bli jobbigt. Två partier i den här debatten försöker utmåla sig själva som EU-kritiker när de i själva verket är EU-avhoppare. Det är en viktig skillnad. Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna har inga långsiktiga ambitioner att vara med och jobba i ett samarbete som har vävt samman över 500 miljoner européer. När länder som Ukraina ser EU som en väg framåt, som ett samarbete som kan bygga deras land starkt, då säger Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna att de vill splittra EU. De tänker dra och bygga en egen klubb – oklart vad, oklart hur och oklart på vilket sätt det skulle bli bättre.

Fru talman! När man frågar svenskarna vad som är viktigast med EU svarar de ungefär som jag, nämligen att ta ansvar för miljön och klimatet, fixa fler jobb men inte införa euron samt minska regelkrånglet och detaljstyrningen. Med andra ord är många som säger som vi statistiskt sett centerpartister. Oavsett partifärg och åsikter hoppas jag att många som lyssnar på den här debatten går och röstar. Faktum är att du kan göra det redan i dag. Det tänker jag göra.

Vi behöver ett EU som möter de stora utmaningarna men som låter bli de små – ett smalare men vassare EU.

(Applåder)

Anf. 86 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Fru talman! Precis i början av mitt politiska engagemang hade vi folkomröstningen om EU. Då var det en stor debatt inom miljörörelsen om huruvida EU var bra för miljön eller om ett svenskt EU-inträde skulle vara fördömande för de svenska miljöreglerna. När man ser på det i efterhand tror jag att man då hade stora förhoppningar om Sverige, som låg långt före de andra EU-länderna. Debatten handlade om ifall vi skulle använda det försprånget för att visa exempel och driva på utvecklingen i EU eller om vi skulle påtvingas de lägre standarderna i EU. I efterhand kan vi konstatera att ingen av dem fick rätt. Det som hänt är i stället att de svenska miljöreglerna stått stilla och inte förändrats medan EU-reglerna rört sig marginellt framåt.

I dagsläget kommer EU med stark miljökritik mot Sverige. Det har till stora delar skett under alliansregeringens två mandatperioder. I dag är Sverige inte längre känt som ett föregångsland i EU utan snarare som ett av de länder som har problem med flera av EU:s tuffa miljöregler. Vi kan vara glada åt de tuffa miljöreglerna, men vi kan inte vara särskilt glada åt den svenska hållningen. Det gäller rätten till ren luft i våra städer, skyddet för livsdugliga stammar av rovdjur i våra skogar, möjligheten för fisk att vandra upp i våra vattendrag, kontrollen av industriutsläpp och halten

av gifter i Östersjöns fisk. På alla dessa områden tycker alliansregeringen att det finns problem med de stränga miljöreglerna i EU.

Jag och Miljöpartiet tycker att Sverige ska vara en pådrivande kraft för miljö- och klimatarbetet i EU, att Sverige behövs i EU för att driva just de frågorna. Jag är ledsen för att vi inte gör det med den emfas som vi skulle kunna göra. Därför behöver vi både en ny regering och fler engagerade parlamentariker i Bryssel.

Min fråga till Annie Lööf är varför centerpartisterna i EU-parlamentet tyckte att den bästa positionen i klimat- och energipakten, som är det viktigaste klimatbeslutet som just nu föreligger, var den gröna gruppens förslag om 60 procent minskade utsläppsrätter, bindande höga mål för förnybar energi samt energieffektivisering, medan Centerpartiet i regeringen lägger sig platt för Moderaterna.

Anf. 87 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Om man lyssnar på Åsa Romson riskerar man att få en felaktig bild av verkligheten. Centerpartiet har inte bara höga målsättningar utan vi levererar också. Det stämmer att Sverige ligger långt framme i EU. Vi är i dag det mest ambitiösa landet i arbetet med 2030-målen. Inget annat land har sammantaget högre ambitioner på klimatområdet än Sverige. Om vi ska klara av att fixa tvågradersmålet måste vi ha ett utsläppsmål på 50 procent. Från både Centerpartiets och regeringens sida lägger vi oss högre när det gäller dessa ambitioner än vad kommissionen har föreslagit. Det är allt annat än låga ambitioner.

Det bör inte råda några tvivel om vad Centerpartiet har gjort för avtryck. Vi har sett en femtondubbling av antalet miljöbilar i Sverige. Vi ser att vi når EU:s 2020-mål på det förnybara – sex år före utsatt tid! Vi är alltså bäst i klassen både vad gäller utsläppsminskningar och andelen förnybar energi. Det är så vi arbetar. Vi sätter upp tuffa mål och levererar efter dem.

Sedan stämmer det att Sverige har stora utmaningar bland annat vad gäller luftkvaliteten. Det har gjort att vår miljöminister Lena Ek rest runt i de kommuner som inte sköter sig på det området. Men det stämmer också att den svenska regeringen är pådrivande i kommissionen. Vi har gått ut med att vi förmodligen kommer att stämma kommissionen för att den inte har kommit längre vad gäller definitionen av hormonstörande ämnen och en giftfri vardag. Det är en tuff ambition som regeringen har genom att både sätta upp mål och leverera.

Kommissionen har påpekat att Sverige har vissa brister bland annat gällande luftkvaliteten, och det jobbar vi med, men vi levererar också gentemot kommissionen och säger att det är dags att EU rycker upp sig vad gäller giftfri vardag, inte minst riktat mot våra barn.

Anf. 88 ÅSA ROMSON (MP) replik:

Fru talman! Jag noterar de goda ambitioner man har när det gäller giftfri vardag för barn, vilket nyligen antogs i EU. Det var efter en samförhandling i Miljömålsberedningen. Det är mycket bra.

Du svarade inte, Annie Lööf, på frågan varför dina partikamrater i EU-parlamentet tyckte att den gröna gruppens position i parlamentet, med oerhört tydliga klimatmål riktade både mot förnybar energi och mot

energieffektivisering, var en bättre position, en tydlig klimatposition, än den som Centerpartiet accepterat i regeringssamarbetet.

Du svarade inte heller på hur det kommer sig att Sverige i dag är involverat i så många tvister vad gäller EU-reglerna. Det handlar om biologisk mångfald. Ska vi inte säkra en grundläggande trygghet för den biologiska mångfalden i de svenska skogarna? Ska vi inte säkerställa att fisk kan vandra upp i de svenska vattendragen? Ska svenska kvinnor och barn riskera att äta giftig fisk från Östersjön för att ni vill ha undantag från EU-reglerna?

Anf. 89 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera att Sverige genom Centerpartiets och regeringens arbete har nått vårt mål om förnybart. Vi har 51 procent förnybart i Sverige. Vi ligger långt framme och har redan nått de målsättningar vi hade till 2020. I regeringens överenskommelse om det förnybara talar vi om minst 27 procent. Det är långt under det Sverige redan ligger på, 51 procent. Vi vill alltså i Sverige förbehålla oss rätten att sätta våra tuffa mål om förnybart här hemma. Vi tycker att det är rimligt att den svenska regeringen trycker på för en ökad andel förnybart. Vi ligger redan i dag längst fram i EU vad gäller förnybart, och vi tänker fortsätta att göra detta.

Centerpartiet går till val på att kraftigt öka det förnybara, men det är en fråga för riksdagsvalet, inte EU-valet. Här driver vi på för att EU ska vara en aktiv aktör vad gäller utsläppsminskningar. Både Centerpartiet och alliansregeringen föreslår mycket mer långtgående ambitioner än vad kommissionen gör beträffande utsläppsminskningar.

(Applåder)

Anf. 90 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Annie Löf säger att jag drar när det börjar bli jobbigt. Jag har inga ambitioner att dra någonstans. Vi tycker att det är EU:s klåfingrighet och maktambitioner som ska dra från Sverige. Det är vår utgångspunkt.

Smalare man vassare – det har vi hört förr. Det är en gammal centerpartistisk slogan. Jag gissar att det måste vara minst tio år sedan Maud Olofsson lanserade den. Och det låter ju lite klatschigt.

Jag roade mig med att läsa lite gamla riksdagsprotokoll från 2008, när vi – eller snarare ni; jag satt inte i riksdagen då – diskuterade Lissabonfördraget här i kammaren. Jag noterade hur Centerpartiet talade sig varmt för Lissabonfördraget. Lissabonfördraget, EU:s nya grundlag, innebar att vi gav EU makt på 68 nya politikområden: rättspolitik, migration, offentlig service, samhällsplanering, energi, transporter, turism, idrott, hälsa, utbildning, forskning, EU:s budget, utrikes- och säkerhetspolitik med mera. Det innebar en väldig maktöverföring från Sverige till Bryssel.

Annie Löf, som då hette Annie Johansson, sade så här i debatten: ”Nu står Lissabonfördraget för dörren. Det är en text som Europa behöver, inte minst på grund av att antalet medlemsländer växer.”

Då är min enkla fråga till Annie Löf: På vilket sätt gjorde Lissabonfördraget EU smalare?

Anf. 91 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Debatten mellan Sverigedemokraterna och oss som i grunden gillar EU blir ganska tydlig. Sverigedemokraterna vill genom en tidsmaskin föra Sverige 20 år tillbaka i tiden och föra en debatt om ja eller nej till EU. Vi andra har lämnat den matchen, gått vidare och frågat oss hur vi ska göra EU bättre och hur vi ska få ett EU som jobbar med färre frågor men gör det bättre. En väldigt tydlig kritik består i att jag inte tycker att EU ska lägga sig i den svenska arbetsrätten, som Socialdemokraterna vill. Jag tycker för den delen heller inte att EU ska ha hand om den sociala politiken eller rovdjurspolitiken, utan den politik man har på EU-nivå ska flyttas ned till nationell nivå eller kanske ännu lägre. Det är ingången i detta.

Lissabonfördraget var en förutsättning för att EU skulle funka med så många nya medlemsstater. Det är möjligt att Jimmie Åkesson vill ha någon form av anarki, men jag tror på att regler är en ganska bra grundbult för ett samarbete. Därför välkomnade jag Lissabonfördraget. Det innebar vissa innehållsförändringar, men det innehöll framför allt en möjlighet för nationerna och de nationella parlamenten att få större inflytande. Det blev också en annorlunda situation mellan de olika institutionerna i Europeiska unionen. Av den anledningen var vi väldigt aktiva förespråkare för Lissabonfördraget. Vi ville få ett bättre fördrag på plats.

Men kritiken kvarstår från Centerpartiets sida. Vi vill fortsätta att flytta ned makt. Vi vill göra EU smalare. Det handlar delvis om att säga nej till EU-skatter, EU-arbetsrätt och annat som Socialdemokraterna föreslår. Men det handlar också om att konkret plocka saker som kulturpolitik, rovdjurspolitik, socialpolitik och arbetsmarknadspolitik hem hit till Sverige.

Anf. 92 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Min fråga var på vilket sätt Lissabonfördraget gjorde EU smalare, vilket är det genomgående här. Det har Centerpartiet haft som utgångspunkt för Europapolitiken i ett antal år, säger man. Men man väljer ändå att rösta för den här fördragsförändringen. Man väljer att rösta för EU:s nya grundlag, som ger EU massor med mer makt på bekostnad av de nationella parlamenten. Då måste rimligen frågan vara på vilket sätt Lissabonfördraget gjorde EU smalare.

Vi ska absolut samarbeta i Europa. Jag är alldeles övertygad om att det är väldigt bra att vi gör det. Jag är alldeles övertygad om att vi ska ha goda handelsförbindelser med övriga Europa. Jag är också alldeles övertygad om att vi behöver samarbeta för att komma åt internationell brottslighet och nå gemensamma miljömål och liknande. Jag förstår att det måste ske på en internationell arena. Men vi behöver inte flytta makten över vår vardag till Bryssel för att kunna samarbeta.

Min fråga kvarstår. På vilket sätt gjorde Centerpartiets stöd för Lissabonfördraget EU smalare men vassare?
(Applåder)

Anf. 93 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Det här blir nästan lite roligt. Jimmie Åkesson vill lämna EU. Han vill dra därifrån. Han föreslår till och med en folkomröstning – om vi ska vara kvar eller inte. Vi andra, som är i EU och har fokuset där,

jobbar varje dag för att EU ska bli smalare men vassare. Lissabonfördraget kanske inte gjorde EU smalare på så många sätt, men det gav en bättre maktbalans. Framför allt gav det ett bättre ramverk för de nya medlemsstaterna när EU växte.

Vad som blir väldigt tydligt är att Jimmie Åkesson snackar och har visioner om ett EU som han vill lämna. Det är som att börja snickra på ett hus och sedan ta fram storsläggan och riva ned det. Det är inte trovärdigt.

Vi vill ha en närodlad politik i EU där makten finns så nära väljarna och medborgarna som möjligt. Därför driver vi en offensiv EU-vänlig linje där vi plockar ned makt till Sverige och de nationella parlamenten inom exempelvis rovdjurspolitik, socialpolitik och arbetsmarknadspolitik.

(Applåder)

Anf. 94 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jag vill att Sverige ska vara en pådrivare i det europeiska och globala klimatarbetet. Det kräver att vi är aktiva i internationella sammanhang och att vi är en föregångare på hemmaplan. Trovärdighet hemma hänger ihop med att tas på allvar där borta. Här har vi en stor plump i protokollet som gör att vår trovärdighet brister. Jag tänker på Vattenfall, det företag som vi äger tillsammans och som regeringen har ansvar för. Vattenfall ensamt släpper ut mer koldioxid än hela nationen Sverige. Vattenfall gör huvudlösa affärer med gaskraft med Nuon och öppnar nya kolgruvor i Tyskland. Det här gör att vi tappar trovärdighet i det globala miljöarbetet.

Jag vill ställa en fråga om något väldigt specifikt. Vattenfall har stämt den tyska staten för att man i Tyskland fattat ett demokratiskt beslut om att avveckla kärnkraften. Vattenfall vill ha ett enormt skadestånd därför att den tyska demokratin vill använda rätten att gå mot förnybara energislag. Vad tycker du om det, Annie Lööf? Är det rimligt att vi överprövar Tysklands demokratiska beslut i val av energislag? Det är min första fråga.

Min andra fråga handlar om frihandelsavtalet mellan EU och USA, som jag förstår att Centerpartiet är för i de delar som nu ska förhandlas. I de här delarna ingår det som kallas investeringsskydd. Det skulle ge amerikanska företag rätten att stämma oss som demokrati om vi tar demokratiska beslut som minskar deras vinster, till exempel om vi tar bort de privata vinsterna i välfärden. Delstaten Quebec har med ett liknande investeringsskydd som grund blivit stämd därför att de vill förbjuda frackning, en väldigt miljöfarlig metod för att ta fram olja.

Är detta verkligen rimligt? Ska våra demokratiska beslut kunna överprövas av företag i ett nytt avtal som gör att vi tappar inflytande över vår egen utveckling? Varför ska Vattenfall stämma Tyskland? Och varför ska vi tillåta fler att kunna stämma oss?

Anf. 95 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Jonas Sjöstedt skräms med spöken som inte finns. Handelsavtalet mellan EU och USA är inte i hamn än. Men det kommer att innebära väldigt mycket för våra småföretag och jobb. Det kommer att innebära en ökning av vår export med nästan 20 procent och en tillväx-

tökning. På många olika parametrar kommer det att innebära mycket gott för Sverige och företagen. Men det handlar inte om att underminera svensk och europeisk lagstiftning. Det handlar om att förenkla och förbättra standarder och regelverk som gör det möjligt att öppna marknader.

Det Jonas Sjöstedt inte gillar med detta är just orden "fri handel". Han gillar inte handel – knappt företag, faktiskt. I det här fallet kommer vi att se till att det blir ett handelsavtal som funkar, ett handelsavtal som är lika rimligt som alla andra handelsavtal vi har med många andra länder i världen. Vi tror på fri handel eftersom det skapar jobb i Sverige, inte minst för den exporttunga basindustrin som är viktig bland annat för Norrlands inland.

Låt oss se på Vattenfall. Vattenfall är ett statligt företag som ska gå före och peka ut vägen mot ett mer hållbart samhälle. Regeringen lade för något år sedan fram bland annat ett nytt ägardirektiv. Vi har nya mål för att just hållbarhet ska vara i fokus. Vattenfall ska vara ledande i omställningen mot grön energi. Det är viktigt att Vattenfalls styrelse och vd följer de ägardirektiv som finns. Brunkol i Tyskland blir inte bättre bara för att den finns i Tyskland. Det är lika dåligt i Sverige som i Tyskland. Här är det viktigt att följa de ägardirektiv som finns om att vara ledande i omställningen mot förnybar energi.

Anf. 96 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Min konkreta fråga gällde vad Annie Lööf tycker om att Tyskland har stämts av Vattenfall för att landet vill avveckla kärnkraften. Ett företag som vi alla äger och som du har ansvar för överprövar den tyska demokratins beslut. För en kärnkraftsmotståndare måste detta vara upprörande – tycker i alla fall jag. Någon sorts åsikt eller någon sorts viljeyttring vore intressant att höra.

Annie Lööf säger att ni vet nästan ingenting om avtalet med USA men att det kommer att ge exakt 20 procent ökad tillväxt, handel eller vad det nu var. Det är väl det man kallar contradiction in terms på engelska.

Faktum är att det finns ett utkast till ram för avtalet. Där ingår en klausul som heter ISDS. Det innebär bolags rätt att stämma stater. Det är vad jag är ute efter. Jag har röstat för massor av handelsavtal som tar bort handelshinder i EU-parlamentet, men jag tänker inte rösta för ett avtal som ger företag rätt att stämma demokratier.

Det är just den specifika delen, ISDS, som jag frågar dig om: Varför vill ni ge andra länders företag rätt att stämma vår demokrati om vi fattar beslut som minskar deras vinst? Det är en direkt parallell till den fråga du inte vill svara på om Vattenfall och Tyskland.

Anf. 97 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Det här är Jonas Sjöstedts möjlighet att driva sin enkelspåriga linje om vinster i välfärden eller inte. Jag kan konstatera att avtalet inte är färdigförhandlat. Det är mycket som ligger på bordet, men syftet med ett frihandelsavtal är att skapa jobb och tillväxt, att förenkla och förbättra de regelverk och standarder som finns för att möjliggöra ett ökat utbyte som i förlängningen leder till ökad tillväxt och fler jobb hemma i Sverige. Det är Jonas Sjöstedt emot, och det är jag för. Det är en viktig skiljelinje.

Vattenfall är, återigen, ett statligt bolag med tydliga ägardirektiv från regeringen. Jag förutsätter att Vattenfall följer dem. Vattenfall ska vara ledande i den gröna omställningen.

(Applåder)

Anf. 98 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! Då är det dags för den första stora händelsen under supervalåret. Just valet till Europaparlamentet brukar inte väcka så stort intresse bland svenska väljare. Det finns ett utbrett missnöje i Sverige med EU:s utveckling mot mer och mer av överstatlighet och federalism. Det är många som är oerhört kritiska till utvecklingen, och det finns många som i allmänhet är motståndare till just överstatlighet och federalism som inte vill legitimera dem genom att rösta.

Även jag som delar den uppfattningen menar att det här är ett mycket viktigt val. Det är särskilt viktigt för oss som är kritiska. Om vi inte röstar den 25 maj ger vi de federalister som vill fortsätta att bygga monsterstaten i Europa fritt spelrum att fullfölja den utvecklingen. Det ska vi inte ge dem.

Tvärtom, fru talman, ser jag den 25 maj som ett ypperligt tillfälle för kritiker av monsterstaten och den federala utvecklingen i Europa att sända en signal. Det ska vara en kraftfull signal: Nu räcker det. Nu är det nog. Nu vill vi ha tillbaka makten över vår egen vardag. Det är vad EU-valet handlar om.

EU-valet handlar om makt. EU-valet handlar om i vilken riktning som det europeiska samarbetet ska fortsätta utvecklas. Ska vi fortsätta i samma riktning, flytta mer och mer makt från Sverige och de övriga nationella parlamenten till Bryssel, fortsätta att bygga en federalistisk monsterstat i Europa? Eller ska vi stoppa den utvecklingen och ta några steg tillbaka? Ska vi gå tillbaka till det mellanstatliga samarbete som tidigare fanns mellan fria, självständiga demokratier i Europa? Det är den stora politiska konflikten i Europa inför valet.

Fru talman! I den här församlingen finns åtminstone sex partier som vill fortsätta på den inslagna vägen. De vill fortsätta att flytta makten från oss i kammaren, från oss folkvalda, till Bryssel, till andra länders politiker. Det är politiker som vi svenska väljare inte kan rösta på, politiker som vi inte kan avsätta när de sköter sig dåligt. Sex partier vill fortsätta byggandet av ett federalt Europa.

I det här sammanhanget menar jag, fru talman, att det inte spelar någon roll om man röstar på Moderaterna eller Socialdemokraterna. De vill ungefär samma sak, nämligen fortsätta att flytta makt till Bryssel – om än i lite olika grad. Om vi ska titta på detta lite krasst gäller det för Folkpartiet inte minst, för Centerpartiet, för Kristdemokraterna och också för Miljöpartiet. Vänsterpartiet har länge hävdat att man är kritisk till utvecklingen. Men även Vänsterpartiet vacklar i sitt motstånd när man har intagit ett slags pragmatisk hållning till överstatligheten och är för överstatlighet när den passar de egna intressena.

Fru talman! Kvar finns egentligen ett parti i församlingen som har en konsekvent position mot mer av överstatlighet och federalism, som vägrar acceptera att vi fortsätter att flytta makt till Bryssel, som vägrar att se det som rimligt att ett svenskt medlemskap i en överstatlig politisk union

finns inskrivet i den svenska grundlagen. Det partiet, fru talman, är Sverigedemokraterna.

(Applåder)

Jag vill ändå i det här sammanhanget framhålla vikten av samarbete i Europa. Sverige är ett litet, exportberoende land. Sverige är en liten, öppen ekonomi. Det är klart att det är helt avgörande för oss att vi har goda handelsförbindelser med övriga länder i vårt närområde, inte minst inom det som vi i dag kallar EU. Det är självklart.

Lika rimligt och lika självklart är det att vi samarbetar för att lösa gemensamma problem, till exempel internationellt organiserad brottslighet eller globala miljöproblem, med hjälp av samarbete på en global arena. Det är självklarheter. Samarbete är avgörande på många sätt.

Men för att samarbeta, fru talman, behöver vi inte ha en gemensam utrikespolitik med en gemensam utrikesminister. Vi behöver inte ha en särskild EU-president. Vi behöver inte harmonisera skattepolitiken. Vi behöver inte harmonisera den ekonomiska politiken. Vi behöver inte ha en gemensam valuta som alldeles uppenbart inte fungerar. Vi behöver inte ha en gemensam modell för arbetsmarknaden. Det går inte att ha en gemensam modell för arbetsmarknaden därför att förutsättningarna är så olika i de olika länderna. Vi har dessutom i Sverige en modell som har tjänat oss väl i snart 100 år.

Vi behöver inte en särskild EU-armé. Vi behöver inte ha ett gemensamt lagstiftande parlament. Vi behöver inte ha en gemensam flagga, och vi behöver ingen gemensam nationalsång. Ingenting av det där har över huvud taget någonting med samarbete att göra utan är bara uttryck för den politiska elitens stormaktsambitioner.

Vi, fru talman, som är motståndare till utvecklingen tror på samarbete. Vi tror på ett mellanstatligt samarbete mellan fria, självständiga demokratier i Europa. Det är vad valet den 25 maj handlar om.

Den fria rörligheten är ett av fundamenten för Europeiska unionen. Det är klart att det finns en del positivt med att Europa har öppnats. Vi kan i princip sätta oss i en bil i Sverige och färdas genom nästan hela kontinenten. Vi behöver inte på något sätt meddela oss eller visa pass. Det är naturligtvis bekvämt – det ska tillstås.

Men då måste vi i sammanhanget betänka att när vi kan passera gräns efter gräns, land efter land, utan att någon ber oss att meddela oss eller att visa ett pass eller kontrollerar vilka vi är eller vad vi har med oss, betyder det att det ser likadant ut vid vår gräns. Där sitter det inte heller någon och kontrollerar vem och vad som ska färdas in i vårt land.

Vad får det för konsekvenser i vårt samhälle? Vad får det för konsekvenser för tryggheten i vårt land, vapensmuggling, drogsmuggling, människosmuggling, illegal invandring och kriminella ligor?

Det här måste man väga. Man måste å ena sidan se de bekvämlighetsvinster som vi kan göra med det här och å andra sidan se den minskade trygghet som det innebär att vi har öppnat Europa på ett sätt som kan utnyttjas av kriminella.

För mig är det valet inte särskilt svårt. Jag tycker inte att det är någon större uppoffring att visa ett pass när jag ska passera ett annat lands gräns. Jag tycker inte att det är någon uppoffring över huvud taget. Det är inte ens obekvämt, särskilt inte om det får den följden att jag kan sova

lite bättre på natten och att jag känner mig lite tryggare i mitt eget land. Då har jag inga som helst problem med att visa mitt pass.

Jag menar att insikten om att bristen på trygghet begränsar frihetens värde måste vara vägledande för synen på den fria rörligheten i Europa. Därför, fru talman, vill vi återupprätta gränsskyddet. Vi vill stärka resurserna till tullen. Vi vill begränsa den fria vistelsetiden för EU-medborgare i andra europeiska länder. När det gäller vissa länder vill vi dessutom ha visumtvång. Medborgare från vissa länder utnyttjar nämligen den fria rörligheten på ett otillbörligt sätt. Det har inte minst koppling till det masstiggeri som numera finns i snart sagt varje svensk stad.

Det finns mycket att säga om det. Det finns mycket att säga om den sociala utsatthet som det är ett tecken på. Det finns också mycket att säga om de effekter som det får på och i det svenska samhället. Men jag tycker att det viktigaste i det här sammanhanget är att framhålla att Sverige inte kan och ska ta ansvar för hela Europas befolkning. Alla européer som lever i social utsatthet är inte vårt ansvar. Det varken kan eller ska vara vårt ansvar.

Det måste anses grundläggande att varje enskilt land så länge fri rörlighet råder i Europa måste ta eget ansvar för sin egen befolkning. Allt annat är ohållbart, fru talman.

EU-medlemskapet och den fria rörligheten innebär också ett reellt och allvarligt hot mot svenska löntagare, mot svenska kollektivavtal och mot den svenska modellen. Vi ser det i byggbranschen. Vi ser det i skogsnäringen. Vi ser det i transportbranschen. Det är en total brist på kontroll, en urholkning av avtal och villkor, en lönedumpning och olagliga transporter.

Nu försöker inte minst Socialdemokraterna locka väljare med löften om att skapa ordning och reda på den svenska arbetsmarknaden. Jag menar, fru talman, att det är falska löften. Man har helt enkelt ingen som helst trovärdighet kvar när man själv bär skulden för att en gång ha gett bort makten till Bryssel och Europeiska unionen.

Arbetsmarknaden ska betraktas som en nationell angelägenhet. Vi ska slå vakt om den svenska modellen, svenska kollektivavtal och svenska löntagares intressen. I Sverige konkurrerar vi inte med låga löner och osjysta villkor. I Sverige konkurrerar vi med kunskap, kompetens och kvalitet, fru talman.

(Applåder)

Anf. 99 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! För Centerpartiet är jobb och utveckling i hela landet en grundbult. Därför gör vi nu i regeringen stora satsningar, miljardsatsningar, på den svenska landsbygden i form av jobb, företag, service och bredband.

I Sverigedemokraternas budgetmotion från i höstas kan man läsa att de vill förstärka det så kallade landsbygdsprogrammet. Det är en satsning som visserligen är kraftigt lägre än regeringens offensiva satsning på landsbygdsprogrammet. Men frågan är egentligen vad Sverigedemokraterna vill. Det handlar om det som de går till val på.

I Sverigedemokraternas EU-valplattform står det i stället att Sverigedemokraterna helt vill skrota EU:s jordbruksstöd, CAP, där det svenska landsbygdsprogrammet på 36 miljarder ingår. Det är ett program som

Sverigedemokraterna så sent som för några månader sedan talade om. Man sade vad man ville göra för att det inte skulle få en negativ inverkan på landsbygden. Detta vill man nu helt ta bort. Det är inga kompromisser och inga nyanser. Det ska tas bort i sin helhet, jämnas med marken.

Vilket är Åkessons besked till den strävsamma lantbrukaren i Småland, som inte längre ska få betalt för att han utför miljötjänster? Vilket är Åkessons besked till den ideella bredbandsföreningen, som nu inte kommer att få sin fiber? Vilket är Åkessons besked till grisbönderna, som inte längre kompenseras för Sveriges höga djurskydd? Vad gäller egentligen?

Det är uppenbart att ni nu kommer att gå till val i EU på att uttradera det svenska landsbygdsprogrammet. Det handlar om satsningar på bredband, företag, jobb och svensk livsmedelsproduktion. Dubbelmoral är ett ganska passande ord. Jimmie Åkesson! Varför går ni till val på att skrota det svenska landsbygdsprogrammet?

Anf. 100 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Annie Lööf tar upp en ganska stor sak. Sverige är, som Annie Lööf känner till, nettobidragsgivare till Europeiska unionen. Vi betalar nästan 38 miljarder kronor i år, brutto. Vi får tillbaka ungefär 11. Det innebär att vi ger någonting man skulle kunna likna vid ett bistånd i dag till relativt välmående länder i Europa. Vissa av dem är till och med väldigt välmående, till exempel England.

Jag ser inget mervärde i det. Jag tycker att de skattepengarna gör väsentligt större nytta i Sverige, i den svenska välfärden, för svensk infrastruktur och för den svenska landsbygden. Vi gör oerhörda satsningar i vårt förslag till statsbudget på den svenska landsbygden. Vi gör oerhörda satsningar för att svensk landsbygd ska kunna växa av egen kraft och kunna växa utifrån de resurser och tillgångar som finns på svensk landsbygd. Vi gör stora satsningar.

Men jag förstår inte varför vi ska skicka pengarna via Bryssel till svensk landsbygd. Kan Annie Lööf förklara det för mig? Var finns mervärdet i att göra på det viset? Dessutom förlorar vi två tredjedelar av pengarna vi skickar till Bryssel på vägen. Det är inte något särskilt effektivt sätt att spendera pengar – tvärtom.

Svensk landsbygd ska ha oerhörda tillgångar och resurser. Vi ska satsa pengar i svensk landsbygd. Så är det. Men vi tänker inte gå med på att vi skickar pengarna via Bryssel. Det är det som våra förslag är ett uttryck för, fru talman.

(Applåder)

Anf. 101 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Det resonemanget håller inte, och det vet Jimmie Åkesson.

För det första: I ert Europavalmanifest nämns det inte med ett enda ord att landsbygdsprogrammets insatser ska övergå till att vara nationella. Däremot nämner ni att gårdsstöden ska överföras, men Jimmie Åkesson vet att det är en helt annan sak.

För det andra: Om ni skulle ha en ambition att göra motsvarande satsningar nationellt skulle det inte vara trovärdigt. En samstämmig bedömerskara konstaterar nämligen att Sverigedemokraternas budget består

av hittepångar. Om Åkesson vill sms-låna kan det vara värt att tänka på att det krävs 12 miljoner sms-lån för att få ihop till det svenska landsbygdsprogrammet.

För det tredje: Resonemanget om helt nationella jordbruksstöd leder knappast till ett dynamiskt och livskraftigt svenskt jordbruk utan till sneda konkurrensförhållanden, en mindre öppen marknad och sämre möjligheter för svenska bönder. Det tjänar varken Sverige eller landsbygden på.

Återigen: Varför vill ni skrota EU:s gemensamma jordbrukspolitik och det svenska landsbygdsprogrammet, med satsningar på service och bredband?

Anf. 102 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Det finns en sak som verkligen snedvrider villkoren för lantbrukare och jordbrukare i Europa, i synnerhet i Sverige: I Europa tillåts man behandla djur väldigt illa, medan vi i Sverige inte tillåts göra det. Det innebär att svenska bönder får en konkurrensnackdel. Det vill Annie Lööf kompensera genom att skicka pengarna via Bryssel. Vi ger i stället ett djurvälståndsbidrag direkt från den svenska staten. Det är ett mycket mer effektivt sätt. Då försvinner det inte pengar på vägen. Det är ganska enkelt egentligen.

Men Annie Lööf svarade inte på min fråga. Var finns mervärdet i att göra på det här viset? Var finns mervärdet i att skicka tiotals miljarder varje år via Bryssel för att sedan få tillbaka ungefär en tredjedel av de pengarna, som vi sedan kan fördela till olika verksamheter i Sverige? Var finns mervärdet i detta?

Nu inser jag att Annie Lööf inte har rätt att svara, men jag tror inte att hon hade svarat på detta i alla fall, så det kvittar. Se det som en retorisk fråga!

(Applåder)

Anf. 103 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! I den här debatten har Jimmie Åkesson framhållit sig själv som löntagarnas bästa vän mot social dumpning och mot försämrade villkor när man ställer löntagare mot varandra.

Jag menar att det inte håller för en närmare granskning. Jag har ett exempel på det. Den 2 april röstade vi i den här kammaren om bemanningsföretag. Socialdemokraterna hade lagt fram förslag om att strama upp reglerna. Det ska inte vara möjligt att säga upp fast anställda och ta in bemanningsföretag i stället. Det ska inte vara så att man kan ta in bemanningspersonal för att täcka upp permanenta behov.

Det sker i dag. Jag har själv besökt arbetsplatser där man har avskedat fast anställd personal och tagit in bemanningspersonal från andra länder och passat på att pressa ned arbetsvillkoren och lönerna för dem som arbetar. Det är ett sätt att direkt öppna upp för social dumpning. Det röstar vi emot, men ni röstar för att man ska kunna göra det.

Jag menar att det inte stämmer när ni framhåller er själva som löntagarnas bästa vän. Varför röstar ni då som ni gör, Jimmie Åkesson?

Anf. 104 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Jag tror förvisso att Jonas Sjöstedt och jag gör samma analys när det gäller på vilket sätt den europeiska unionen och medlemskapet i den har påverkat den svenska modellen och påverkar svenska löntagare och naturligtvis även, som Jonas själv säger, löntagare från andra länder som kommer hit. Man dumpar löner och villkor – det gäller framför allt oseriösa företag. Det får en konkurrenseffekt gentemot svenska löntagare och gentemot svenska seriösa företag.

Det här är någonting som är väldigt dåligt. Jag utgår från att Jonas Sjöstedt, som säger sig tillhöra arbetarrörelsen, håller med mig om det.

Då undrar jag varför det är viktigt för Jonas Sjöstedt att hela tiden låtsas som att vi inte gör samma analys. Jag förstår inte varför det är så viktigt. Jag förstår inte varför Jonas Sjöstedt varenda gång vi debatterar ska hitta små detaljer i omröstningar i riksdagen som egentligen inte alls ger hela den stora bilden.

Jag menar verkligen allvar, Jonas Sjöstedt, när jag lyfter villkoren för svenska löntagare och lyfter hur till exempel utstationerad arbetskraft behandlas på den svenska arbetsmarknaden. Jag menar verkligen allvar när jag säger att jag vill försvara svenska kollektivavtal och den svenska modellen. Jag hoppas att alla krafter som vill det är med mig i kampen för svenska löntagare.

Det bekymrar mig lite när Vänsterpartiet har bytt fot vad gäller EU-medlemskapet och har bestämt sig för att vara för överstatlighet när det passar den egna agendan. Problemet är att när man verkar för till exempel en gemensam modell för arbetsmarknaden på den europeiska nivån blir det långsiktigt, vill jag i alla fall hävda, ett allvarligt hot mot den svenska modellen. Vad är det som säger, när vi ger Bryssel makten över den svenska arbetsmarknaden, att vi får behålla den svenska modellen med kollektivavtal, den svenska modell som har tjänat oss så väl i nästan hundra år? Kan Jonas Sjöstedt svara på det?

Anf. 105 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Det finns ett uttryck i USA: You can talk the talk, but you cannot walk the walk. Det tycker jag är typiskt för Jimmie Åkesson. Du står här, Jimmie Åkesson, och låtsas att du står på löntagarnas sida. Men ni är för att förstöra lagen om anställningsskydd. Det röstar ni för och skriver motioner om i riksdagen.

När vi röstar om man ska få eller inte få sparka fast anställda för att i stället ta in bemanningspersonal röstar ni med den borgerliga regeringen, som ni gör i de flesta viktiga voteringar, mot löntagarnas rättigheter. Då duger det inte att komma stunden efter och säga: Vi slåss för arbetsrätten, vi slåss mot social dumpning. Gör man det får man visa det genom sitt handlande, Jimmie Åkesson. Där är skillnaden mellan dig och mig: Vi gör det också i praktiken.

(Applåder)

Anf. 106 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Jonas Sjöstedt säger att man gör det i praktiken. Ändå vill man flytta över makten över arbetsmarknadspolitik till Brysselnivå. Man vill dessutom flytta ännu mer makt till Bryssel. Det är lite det som är min poäng. Jag förstår inte på vilket sätt det gynnar svenska lön-

tagare att man flyttar makten över svensk arbetsmarknadspolitik och makten över hur de ska ha det på sina arbetsplatser, vilka löner och liknande de ska ha till Bryssel. Jag förstår faktiskt inte på vilket sätt det skulle gynna svenska löntagare. Jag förstår inte heller på vilket sätt det gynnar till exempel utstationerad arbetskraft från andra länder.

Jag förstår inte det, Jonas Sjöstedt, men det gör säkert du.

Anf. 107 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Fru talman! Jimmie Åkesson ägnar huvuddelen av sitt anförande åt att i väldigt tuffa ordalag döma ut EU som idé, det EU som har betytt ofantligt mycket för en kontinent som låg i ruiner för 50 år sedan, då några modiga ledare började bygga broar i stället för murar mellan folken i ett Europa som var förött av totalitära ideologier.

Jimmie Åkesson har i olika sammanhang talat om EU och vårt medlemskap som början till slutet på Sveriges historia som en fri och självständig nation. Han står i talarstolen och mumsar vällustigt i sig den kaka som han sedan tycker sig ha kvar.

Han säger i inläggen här att det inte kommer att betyda så mycket om Sverige lämnar EU. Men det är en ofantlig skillnad på att vara med i en förening och att stå utanför. Är man med i föreningen får man del av föreningens alla fördelar och också dess skyldigheter. Man är med vid bordet när saker och ting beslutas.

Om Jimmie Åkesson skulle få igenom sin idé och Sverige skulle lämna unionen upplöses inte unionen därmed, utan den finns kvar. Den finns och sätter ramarna för svenska företag. Den avgör väldigt mycket av hur många jobb vi har i Sverige, vilket i sin tur avgör väldigt mycket av vilket välstånd vi har i vårt land.

Jimmie Åkesson företräder en linje som handlar om att ta Sverige ur det här sammanhanget och tro att Sverige finns kvar precis som det är. Det går inte ihop, Jimmie Åkesson.

Anf. 108 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Göran Hägglund säger att vi får ta del av alla fördelar och alla skyldigheter. Så är det. Vi deltar ju fullt ut, åtminstone i EU, visst. Vi betalar 26 miljarder netto varje år för att få vara med. Jag tycker att de pengarna kan göra väsentligt större nytta i den svenska välfärden eller för att bygga ut svensk infrastruktur i stället för att bygga ut välfärden i forna östblocket eller infrastrukturen i Spanien. De pengarna behöver vi för att göra det här i Sverige.

Vi har redan en biståndsbudget på mellan 30 och 40 miljarder kronor varje år som vi ska använda för att hjälpa andra länder och ge utvecklingsbistånd. Men vi ska inte ge relativt eller väldigt välmående demokratier och länder i Europa ytterligare ett bistånd, pengar som vi behöver i vårt eget land. Det är min utgångspunkt, delvis.

Nu har vi hört mycket. Nästan varenda talare som har varit uppe har svulstigt talat om EU som ett fredsprojekt. Det var fantastiskt att vi samsades här. Ja, det började som det, absolut. Det började som ett fredsprojekt för att garantera långsiktig fred och stabilitet i Europa. Där får man väl ändå säga att EU har lyckats väldigt väl.

Men med det som sker nu och som har skett på senare år, framför allt det senaste decenniet sedan östutvidgningen, bygger man in nya konflik-

ter i Europa, vill jag påstå. Vi sade tidigare här att ett skäl till att anta Lissabonfördraget var att det hade kommit in många nya medlemsländer. Ja, precis, nu är det ännu fler intressen som ska samsas under samma tak. Nu är det ännu fler behov som ska samsas under samma tak. Av det kommer det att födas nya konflikter och nya motsättningar. Då behövs det en makt, en stark centralmakt, som trycker ned de olika intressena och likriktar och styr.

Det är inget fredsprojekt långsiktigt, Göran Hägglund. Det kommer att bygga in nya konflikter i Europa. Det kommer vi att se framöver om vi inte bryter utvecklingen nu.

Anf. 109 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Fru talman! Man kan välja olika strategier när det är saker och ting som man ogillar i en förening som man ingår i. Det ena är att utmåla den som en monsterstat – ett uttryck som Jimmie Åkesson använt. Det andra är att verka för att det ska bli en mönsterunion.

Vi tror att det här innebär enorma fördelar. För Sverige, som är ett litet, exportberoende land, betyder deltagandet fantastiskt mycket. Det betyder enormt mycket att vi kommer överens med andra länder i stället för att bekämpa varandra i olika sammanhang. EU är den här föreningen. Det går inte att tänka bort den. Om man tror att Sverige kan lämna EU och vara oförändrat har man inte förstått särskilt mycket.

Det här är ett sammanhang där Jimmie Åkesson nu går till val. Han har fått frågan gång på gång vilka han ska samarbeta med. Är det Front National från Frankrike? Är det belgiska Vlaams Belang, British National Party eller grekiska Gyllene gryning? Är det i det sällskapet som Jimmie Åkesson tänker sig att driva sin politik?

Anf. 110 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Nu tycker jag att Göran Hägglund är ohederlig. Han vet att jag inte tänker samarbeta med till exempel det grekiska partiet. Men jag släpper det, för vi vet inte vilka vi ska samarbeta med. Det får vi se efter valet.

Jag är ledsen, Göran Hägglund, men EU är ingen förening. Det är en politisk, överstatlig union. Man kan inte jämföra EU med en förening. EU är en uppsättning avtal. EU har en grundlag som står över svensk grundlag. EU har lagar som står över svenska lagar. Det är ingen förening. I dag styr EU nästan hela vår vardag. Mer än hälften av alla beslut som folkvalda i Sverige fattar styrs från Bryssel.

Det är ingen förening. Det är en överstatlig, politisk union som styr vardagen för de människor som bor i Sverige. Kalla det inte för en förening, för det är långt mer dramatiskt än så!

(Applåder)

Anf. 111 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru talman! Åhörare, ledamöter och trötta partiledare! Den europeiska unionen är i djup kris. När vi ser oss omkring i olika EU-länder ser vi att den sociala, ekonomiska och politiska situationen kraftigt har försämrats i många länder.

Åker vi till Grekland ser vi att sex av tio unga greker är utan arbete. Många grekiska familjer saknar sjukförsäkring. Barn får inte längre nöd-

vändiga vaccinationer. I Spanien saknar mer än hälften av ungdomarna arbete. Man utvandrar i hundratusental från Irland igen. Många lämnar även Baltikum.

Den här sociala krisen, den djupa destruktionsen av välfärdssystem, och massarbetslösheten har varit märkligt frånvarande i den här debatten. Det är som om allting är som det var för fem år sedan, men så är det ju inte. Någonting har förändrats i grunden.

Jag tror att en av orsakerna till att debatten inte har rört det som verkligen händer ute i den europeiska unionen är att EU:s kris också är två idéers kris, två idéer som har burit EU-projektet men som har visat sig inte klara kollisionen med verkligheten.

Den ena idén är tanken på den gemensamma valutan och centralstyret. Euron blev en katastrof för flera länder. När man drev en ekonomisk politik som inte alls passade det egna landets förutsättningar – med ränta och växelkurs – förstärkte det först en spekulationsbubbla och sedan en djup ekonomisk kris som man nu inte förmår att ta sig ur. På grund av den här politiken växer kritiken mot EU i länder som traditionellt har varit ganska EU-vänliga. Men dessa länder sitter nu fast i krisens skruvstäd.

Den andra idén som har kraschlandat mot verkligheten är ju tron på den avreglerade finansmarknaden. Vi såg hur finansbolagen drev på spekulationer. Lånebubblor uppstod i land efter land. De kunde inte hålla emot eftersom de inte längre hade någon egen ränta. Sedan när allt gick omkull kom finansbolagen till skattebetalarna och bad att få våra pengar, och det fick de.

Väldigt många av de krispaket som sägs ha gått till Spanien, Portugal och Grekland gick rakt in i bankernas slukhål. Där försvann pengarna. Sedan sade man till befolkningen i dessa länder och sade: Nu får ni skära ned. Nu får ni försämra arbetsrätten och privatisera. Så ser det ju ut runt om i den europeiska unionen.

Det är dessa två idéer som har bidragit till att skapa krisen. Det är kanske därför som det är så tyst om detta skeende i Europa.

I den europeiska unionen har man hållit på finanskrisens gyllene regel: Förlusterna socialiseras, och vinsterna förblir privata för bankerna. Det är dåligt för Europas befolkningar, och det är dåligt om finanssektorn någonsin ska lära sig att ta ansvar för sina egna handlingar.

I EU-parlamentet har det funnits en stor samsyn om dessa två idéer. Det kan låta som att vi är väldigt oense här – och ibland är vi faktiskt det på allvar – men man ska veta att Fredrik Reinfeldts grupp EPP och den socialdemokratiska gruppen S&D röstar lika i 93 procent av voteringarna i EU-parlamentet. Man har varit ganska överens om avregleringspolitiken, om att det är bra att centralisera makten till EU och om att valutaunionen i grunden är en bra idé.

Därför är det så viktigt att en demokratisk vänster kliver fram och ger ett alternativ till den här politiken, som har varit så dålig för många av Europas länder.

Vi vill inte se en politik som tvingar medlemsländerna att privatisera, som alltid räddar bankerna och offerar vanligt folk. Det är faktiskt så det har sett ut runt om i den europeiska unionen. Vi tycker inte att marknaden ska sättas över demokratin. Vi har kunnat se exempel på det i

krishanteringens spår. Vi ser det nu också i och med det föreslagna frihandelsavtalet mellan EU och USA.

Jag hör hur frihandelsavtalets vänner fortsätter att låtsas att konflikten gäller tullnivåer, men hade den handlat om det hade vi inte bråkat. Det handlar om en grundläggande demokratisk princip. Ska företag ha rätt att stämna stater? Ska vi ha rätt att avskaffa de privata vinsterna i välfärden utan att det överklagas av ett amerikanskt riskkapitalbolag?

Där är vänstern det tydliga alternativet. Det gäller också arbetsrätten. Runt om i Europa i dag växer hundratusentals barn upp med sin farmor eller mormor eftersom deras föräldrar måste flytta någon annanstans för att kunna försörja dem, inte för att de vill lämna sina barn utan för att de måste. De kan jobba här i Sverige, i Storbritannien eller i Tyskland.

Frågan är: Hur behandlas föräldrarna till dessa barn? Får de sjysta villkor? Får de samma lön som sina arbetskamrater? Blir de blåsta och lurade? Blir de behandlade på ett värdigt sätt? Där är det tydligt att det är den europeiska vänstern som står upp för löntagarnas villkor och som vägrar att göra skillnad mellan dem som är födda i Warszawa och dem som är födda i Varberg.

(Applåder)

Det är viktigt därför att det handlar om vilken sorts Europa som vi ska ha i framtiden. Ska vi ha ett Europa där människor ses som varor som förs över gränserna eller ett Europa där människor behandlas anständigt och som bidrar till att lyfta dem ur fattigdom?

I krisens spår ser vi också hur kvinnors rättigheter pressas tillbaka. EU-krisen används av nationalistiska och rasistiska krafter för att försöka flytta fram deras positioner. Men ur rasismens dyngpöl bubblar också kvinnoföraktet och homofobin. Det är värderingar som vi alltid kommer att bekämpa.

(Applåder)

Ordföranden i jämställdhetsutskottet i EU-parlamentet heter Mikael Gustafsson. Den tidigare ordföranden hette Eva-Britt Svensson. Det är inte bara av de svenska partierna, utan också av partierna i hela EU-parlamentet, som det svenska vänsterpartiet har trätt fram som den stora försvararen av kvinnors rättigheter i den europeiska unionen.

Medan svenska kristdemokrater och moderater har anmärkningsvärt svårt att hitta rätt voteringsknapp när man röstar om sådana frågor som till exempel preventivmedel och abort har vi varit de främsta förespråkarna för kvinnors rättigheter så att de inte ska pressas tillbaka. Det kommer att behövas ännu mer under den kommande mandatperioden, och den rollen ska vi gärna ta på oss.

Mycket av klimatpolitiken avgörs i dag av Europeiska unionen. När det gäller hela systemet med handel med utsläppsrätter och reglerna för hur mycket avgaser som bilarna får släppa ut är vänstern – tillsammans med de gröna, det ska jag gärna medge – den mest pådrivande kraften för att vi ska ta vårt klimatansvar, för att vi faktiskt ska ställa om. Det kommer också att vara en ödesfråga under de kommande åren.

Vi menar också att man ska ha rätten att gå före på miljöområdet. Det är orimligt att vi ska nekas att ha bättre miljöregler än andra länder. Miljöpolitiken ska vara ett golv, men man ska kunna ha till exempel en mer ambitiös kemikaliepolitik och bättre regler för produktsäkerhet. Det är ju så man driver utvecklingen framåt.

Det här valet till EU-parlamentet kommer att spela stor roll för Europas framtid, och vänstern kommer att gå fram i många länder. Det är den EU-kritiken som Europa behöver. Valet är naturligtvis också en möjlighet att visa vad man tycker inför valet till riksdagen.

Vi har ett unikt erbjudande som väljarna sannolikt aldrig kommer att få mer i sina liv, och det är möjligheten att besegra Fredrik Reinfeldt två gånger samma år. En sådan chans, mina damer och herrar, ska man inte missa.

(Applåder)

Anf. 112 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Jag noterade att Jonas Sjöstedt räknade upp rader av områden där EU bör vara mer ambitiöst: miljöpolitik, klimatpolitik, fackliga rättigheter, socialpolitik, jämställdhetspolitik.

Vi har förmodligen olika uppfattningar på flera punkter men har kanske ibland samma huvudinriktning.

Jag har egentligen bara en fråga till Jonas Sjöstedt: Varför vill du lämna EU?

Anf. 113 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jag röstade nej till EU-medlemskapet och har aldrig ångrat det. Jag gjorde det framför allt av tre skäl.

Det första är att man flyttar demokratiska beslut från organ där folkvalda bestämmer till organ som är svåra att påverka för folkmajoriteten: EU-kommissionen och EU-domstolen. Jag tycker att det är en urlakning av folkstyret.

Det andra är att jag inte delar den övergripande ambition som finns i EU att bilda ett Europas förenta stater, med gemensamt försvar, president, rättssystem, medborgarskap och så vidare. Jag tror att ett samarbete mellan demokratiska stater är en bättre, mer stabil och mer naturlig modell för samarbetet mellan Europas länder och folk.

Det tredje är att jag inte tror att ett samarbete bäst grundas på tanken att företagens rättigheter går före till exempel löntagarnas rättigheter eller hänsynen till miljön.

Men jag medger gärna att det finns argument både för och emot, och jag tror att varje nyanserad debatt mår bra av att man också medger det.

Det innebär inte att allt som EU gör är dåligt. Det innebär inte att man inte kan påverka Europeiska unionen.

När vi hade hamnat i EU tänkte jag: Ska jag lägga mig på sofflocket och säga: "Vad var det jag sade?" i hundra år, eller ska jag fortsätta att påverka den politiska verkligheten? Jag gjorde det senare. Jag är en av dem som har arbetat för att göra EU öppnare, grönare, mer demokratiskt och mer sjyst mot länder i tredje världen för en mindre brutal flyktingpolitik.

Jag menar att det är precis den typen av ledamöter som vi behöver i EU-parlamentet – men också ledamöter som inte köper de dåliga idéerna att centralisera makten, som euron, som du var en av de främsta förespråkarna för i Sverige. Det var en himla tur, Jan Björklund, att jag vann den folkomröstningen och att du förlorade den.

Det behövs lite sund skepsis i EU-parlamentet också. Det är precis den sortens ledamöter man får när man röstar på Vänsterpartiet.

Anf. 114 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik:

Fru talman! Jag frågade inte hur Jonas Sjöstedt röstade för 20 år sedan, för det vet jag. Jag frågade varför han vill lämna EU i dag.

Hela anförandet var: I klimatpolitiken måste vi flytta fram ambitionerna, i miljöpolitiken måste vi flytta fram ambitionerna, och fackliga rättigheter ska flyttas fram genom beslut i EU-parlamentet. Vi kan ha olika uppfattningar i detalj, och jag har stor respekt för att Jonas Sjöstedt vill använda EU för att åstadkomma sin samhällsvision. Jag har stor respekt för det.

Frågor är internationella – så är det. Varje land kan inte bara köra ett eget race och strunta i de andra. Det funkar inte i det tjugoförsta århundradet. Vi måste samarbeta med varandra.

FN brukar Jonas Sjöstedt säga är en mycket bättre organisation. Men först och främst har man inga val dit. Snacka om byråkrati i FN! Beslut åstadkoms väldigt sällan, för så fort något viktigt land är emot kan man inte fatta några beslut eftersom alla har veto. Det har vi löst i EU genom att man ibland till och med kan köra över större länder, om många är överens.

Det är det som är demokrati, att man lyssnar på varandra, tar hänsyn till varandra. Alla kan självklart inte alltid få de som de vill. Det är det samarbetet går ut på.

Internationell solidaritet står rätt många gånger i ert program. Det står också i vårt program. Men ska man vara internationellt solidarisk handlar det också om: Kolla här, man får inte alltid själv som man vill. I ett samarbete måste man lyssna på varandra och ta hänsyn till varandra.

Det är det som är så fantastiskt: Vi är 28 länder, olika kulturer, olika religioner, olika språk, olika bakgrund. Men det fungerar. Vi samarbetar och löser problem. EU är världens största ekonomi, världens mest progressiva miljökraft, världens mest fredliga område.

Ni sjunger Internationalen på era möten, Jonas Sjöstedt, men i verkligheten är ni det mest nationalistiska partiet av alla.

Anf. 115 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jan Björklund kan vara slagkraftig i argumentationen. Problemet är att argumenten alltid är desamma, liksom liknelserna. Det blir roligare om man hittar på nya.

Vi är på ett sätt ett pragmatiskt parti. När vi har hamnat i EU arbetar vi för att göra EU:s beslut så bra som det är möjligt. Jag menar att just det att vi är EU-kritiska gör oss bättre lämpade att göra det.

Samtidigt arbetar vi för att minska EU:s makt. Vi går inte på sådana saker som euron, att man ska centralisera makten och bygga en sorts Europas förenta stater. Det är viktigt när man sitter i EU-parlamentet, att man inte bara slentrianmässigt röstar för övergången till en sorts federation i Europa – just därför att vi vill ha ett samarbete mellan Europas folk.

Jag saknar självkritiken hos Jan Björklund. Ser du inte massarbetslösheten? Ser du inte hur man räddade bankerna och offrade vanligt folk? Ser du inte den enorma ekonomiska kris som dina idéer har skapat? Lite ödmjukhet vore på sin plats.

(Applåder)

Anf. 116 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Fru talman! Jag är glad över att jag har fått förtroendet att hyfsa och sammanfatta debatten till sist.

Jag tycker att debatten har visat ganska många viktiga saker som är skiljelinjer. Jag tycker att det Mikael Damberg sade om skatter inte riktigt håller, mot bakgrund av det jag läste upp: Socialdemokraterna öppnar upp för skatter på EU-nivå. Det gör också Miljöpartiet i sitt program. Det tycker jag är en viktig skiljelinje i det här valet.

Jag är bekymrad över Socialdemokraternas politik när det handlar om det sociala protokollet. Jag ser det som möjligen ett käckt tillrop ända tills man får igenom det, det börjar utformas och alla röster ska höras – och det finns en risk att det kommer ut något helt annat än det man tänkte sig när man gick in i lokalen.

Vi har kunnat höra Jimmie Åkesson, som ägnar sin tid åt att måla upp en monsterstat i stället för att tillsammans med andra arbeta för en mönsterunion, byggd på tydliga värderingar och det som är grunden för det europeiska samarbetet. Han tror uppenbarligen att Sverige skulle bli detsamma om vi lämnade EU, om vi inte fanns kvar i det samarbetet. Men inget kan vara falskare. Situationen skulle förändras dramatiskt för vårt land, för våra löntagare, för våra företag. Sverige skulle bli ett helt annat land.

Vi har kunnat höra miljöpartister och vänsterpartister tala om mer makt till Bryssel på många detaljområden. Jag tror att det är en olycklig väg. Nu när vi för femte gången som svenskt folk går till val för att utse våra representanter i Europaparlamentet präglas mycket av diskussionen av om man gillar EU eller inte. Men det är inte det valet gäller, lika lite som riksdagsvalet gäller om vi gillar eller inte gillar riksdagen.

Riksdagen finns. EU finns. Där tas det många viktiga beslut. Genom våra röster på valdagen eller dessförinnan påverkar vi som väljare besluten – i EU-sammanhang för de kommande fem åren. Det spelar roll vilka representanter svenska folket skickar till EU-parlamentet, vilka värderingar de har, vilka idéer de har. Det spelar roll.

Frågorna inför EU-parlamentsvalet bör handla om just det: Vilka idéer, vilka tankar, vilka värderingar, vilken politik man har med sig i väskan eller portföljen.

Jag tycker att det – efter en lång debatt som ofta förlorar sig i detaljer – finns skäl att påminna om de fenomenala grundläggande idéerna. Här fanns ett Europa där staterna var i ruiner, där människovärdet var devalverat och stod så lågt i kurs som det någonsin kunde göra, efter det att totalitära ideologier hade härjat på kontinenten.

Då stod det upp några modiga politiker som sade: Nu handlar det inte om revansch. Nu handlar det inte om att vinna tillbaka. Nu handlar det i stället om försoning. Nu handlar det i stället om att bygga förtroende – inte murar. Och så började, i små steg, EU att växa fram.

Man kom fram till att om vi bestämmer gemensamt om kol och stål minskar risken för nya rustningar och nya krig. Och så har det gått vidare. Man fann att det är bättre att lösa problem vid sammanträdesbord i stället för på slagfält.

Det har varit en framgångsväg för Europa. Vi har mött många problem. Inte minst de senaste årens kriser har visat att detta inte löser alla problem utan att det handlar om att hantera det så klokt som möjligt.

*Partiledardebatt inför
Europaparlamentsvalet*

Det som händer i Ukraina – Rysslands flagranta övergrepp, den ryska nationalismen, självsvåldigheten – påminner om att vi finns i ett internationellt sammanhang. Det spelar roll i vilken miljö Sverige finns.

Vi ska finnas med i EU, och vi ska ge EU handlingskraft på de områden där EU behöver verka. Det är inte alla områden, för många områden är sådana att nationalstaterna själva ska bestämma om dem. Men de områden som är för stora för enskilda länder att hantera ska vi hantera tillsammans.

Jag kan bekänna att jag själv känner en viss oro när jag lyssnar på en del EU-företrädare som talar om ytterligare centralisering, beskattningsrätt, ett EU-parlament med två kammare och så vidare. Men svaret är inte att lämna EU, utan svaret är att kämpa för de ideal man har och de värderingar man har.

Här finns principer som handlar om att makt ska hanteras på den nivå som är den lägsta. I vissa fall delegerar vi saker och ting. Alla förstår att miljöfrågorna inte kan hanteras i Ystads kommun eller Haparanda kommun. De kan inte ens hanteras i ett land som till ytan är så stort som Sverige. Vi behöver samarbeta mellan många länder, och vi samarbetar med våra grannländer.

Varje land som ansluter sig till EU är en framgång. Det innebär att fler länder har beslutat sig för att tillhöra unionen, som är byggd på tydliga idéer och tydliga värderingar om öppenhet, rättsstatens principer, respekt för mänskliga fri- och rättigheter och marknadsekonomin som grund för skapande av välbefinnande.

Det finns saker och ting vi behöver ändra på med EU. Jag har till exempel starka synpunkter på den tilltagande byråkratin. Jag tycker att det borde finnas en kommissionär, en vice ordförande vid sidan om kommissionens ordförande, som har till uppgift att hela tiden bekämpa och bevaka byråkratin och se till att den inte växer vidare. Man ska också kunna gå tillbaka och titta på gamla beslut för att se om något skulle kunna underlättas och om det finns saker och ting som kan tas bort i regelverk som försvårar och krånglar till det. Jag tror att det är viktigt för att vinna respekt för EU och för att EU ska kunna ha kraft på de områden där det behövs.

Jag tycker att de nationella parlamenten ska få större makt. Man kan i dag genom en tredjedel av de nationella parlamenten ge ett så kallat rött kort till kommissionen när man tycker att den har gått för långt. Utifrån subsidiaritetsprincipen kan medlemsstaternas parlament säga: Det här gillar vi inte. Men kommissionen har då möjlighet att komma tillbaka med precis samma förslag. Jag tycker att maktmedlet som de nationella parlamenten har skulle kunna uppgraderas så att man har ett rött kort som tvingar kommissionen att komma tillbaka med ett omarbetat och omtänt förslag för att det ska kunna vinna respekt och anslutning av medlemsländerna.

Vi säger nej till beskattningsrätt för EU. Unionen bygger på medlemsstaters och medborgares visioner och bör därför finansieras direkt av medlemsstaterna.

Vi behöver i vissa sammanhang skärpa sanktionerna mot medlemsstater som systematiskt avstår från att fullfölja de åtaganden som de har gjort.

EU har en otroligt viktig roll att spela när det handlar om att möta internationell brottslighet, bekämpa de klimatutmaningar som hela världen kämpar med och komma åt det jag tycker tillhör det mest vedervärdiga man kan ägna sig åt: människohandel. Barn och kvinnor förnedras på de mest vedervärdiga sätt man tänka sig kan.

EU har en roll att spela. Vi behöver samarbeta med varandra. EU ska vara starkt på de områden där EU ska finnas. EU ska inte syssla med allt, herr talman.

(Applåder)

Anf. 117 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det är ganska talande att det låter så här vart femte år när det är val till Europaparlamentet. Då blir plötsligt alla partier oerhört kritiska. Alla vill flytta tillbaka makt till Sverige trots att de sedan, resten av sina politiska liv bortsett från veckorna före ett val till Europaparlamentet, arbetar för att flytta makt till Bryssel.

Göran Högglund är kanske det tydligaste exemplet den här gången. Nu står han här och upprepar att de nationella parlamenten ska få större makt, att makt ska hanteras på rätt nivå, att EU inte ska ha makt över fel saker och så vidare. Göran Högglund var ju också med och röstade igenom Lissabonfördraget. Göran Högglund var med och röstade in EU-medlemskapet i den svenska grundlagen.

EU har makt i dag. Några exempel har jag berört här tidigare i dag – Europaläkarna till exempel. I dag får vi inte själva bestämma hur lång utbildning läkare som arbetar i Sverige ska ha. Tycker Göran Högglund att det är bra? Vill han på något sätt återföra makten över den frågan till oss här i Sveriges riksdag?

Momsfrågan för ideella föreningar är ett typexempel på hur EU kör över de enskilda nationella lagstiftningarna. Det finns hur många sådana exempel som helst på att EU har makt över vår vardag. Jag tror att jag sade tidigare att mer än hälften av alla beslut som fattas i olika folkvalda församlingar i Sverige i dag har sin grund i beslut i Bryssel, fattade av andra länders politiker.

Min egentligen väldigt enkla fråga till Göran Högglund är: På vilket sätt har han före den här valkampanjen – som väl började i dag, för någon vecka sedan eller så – arbetat för att återflytta makt till Sverige? Har Göran Högglund över huvud taget gjort någonting för att återflytta makt från Bryssel till Sverige?

Anf. 118 Socialminister GÖRAN HÖGGLUND (KD) replik:

Herr talman! Jag kan säga så här: I förhållande till EU-parlamentsvalet för fem år sedan tycker jag att det i dag finns starkare skäl till att vara mycket tydlig i de här frågorna när det gäller begränsningar.

Jag tycker att det har skett ett skifte efter den stora kris som Europa drabbades av. Väldigt många började då så att säga ta krisen som intäkt för ytterligare centraliseringar. Det kom ytterligare förslag, en del mycket långtgående, som jag tycker att det fanns och finns skäl att mycket tydligt gå emot.

Men det leder mig inte till föreställningen att Sverige eller svenskarna skulle ha det bättre om vi inte fanns med i EU-sammanhang. Det är där skiljelinjen går. Borde vi vara med eller inte? Jimmie Åkesson säger:

Nej, vi borde inte vara med. Vi borde sköta oss själva. Det kommer inte att förändra Sverige ett dugg.

Detta är helt ologiskt, orimligt och gravt felaktigt eftersom Sverige i många avseenden skulle förändras dramatiskt. Det skulle förändra reglerna för de svenska företagen. Det skulle förändra möjligheten för svenskar att ta jobb. Det skulle förändra skatteintäkterna för kommuner, landsting och stat. Det skulle innebära mindre pengar till välfärden i Sverige. Det skulle i grunden förändra Sverige, och det bekymrar mig.

Jimmie Åkesson har sagt att EU och Lissabonfördraget är ”början till slutet på Sveriges historia som en fri och självständig nation”. Han har genom det resonemanget ställt sig själv offside och avstått från att delta i en diskussion om hur Sverige ska orientera sig i en tillvaro som blir alltmer global, herr talman.

Anf. 119 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag tolkar det som att Göran Hägglund inte har gjort någonting för att återflytta makt från Bryssel. Men nu när det återstår 2 ½ vecka till EU-valet vill han återflytta makt till Sverige från Bryssel. Det är inte särskilt trovärdigt, Göran Hägglund.

Det låter alltid så här när man diskuterar de här frågorna: Om man inte vill vara med i den här överstatliga politiska unionen, om man inte accepterar den här utvecklingen där vi håller på att flytta makt från de nationella parlamenten till den politiska eliten i Bryssel, då vill man isolera Sverige. Då försvinner alla jobb i Sverige. Företag måste lägga ned. Tomten kommer inte på julafton.

Så är det ju inte. Sverige var ett förhållandevis minst sagt välmående land redan före 1995. Sverige fanns faktiskt redan före 1995. Vi hade en större andel av vår varuexport till EU:s 28 medlemsländer före det att vi gick med i EU. Det resonemanget håller alltså inte, men jag ger dig en chans till, Göran Hägglund. Berätta nu på vilket sätt du har verkat för att återflytta makt från Bryssel till Sverige!

Anf. 120 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik:

Herr talman! Vi lever i Sverige i en demokrati. Partierna gör listor med kandidater som de vill skicka till Bryssel. Det gör också Sverigedemokraterna. Man säger att det är vanligt folk, men med Jimmie Åkessons vokabulär kommer de att bli politisk elit samma dag som de möjligen blir invalda i Europaparlamentet.

Vi utser de representanter som vi menar är de som är bäst på att företräda Sveriges och partiernas intressen i det här sammanhanget.

Subsidiaritetsprincipen har alltid varit en kompass för mig, alltså att beslut ska ligga på lägsta möjliga effektiva nivå. Det är en briljant princip. Den är inget universalmedel, men det är en briljant princip. Den har jag arbetat för i alla år och kommer att fortsätta använda som modell.

Jag konstaterar att vi i EU-sammanhang har goda möjligheter att påverka. Jimmie Åkesson har här avstått från att berätta vilka han tänker samarbeta med om olyckan är framme och Sverigedemokraterna kommer in i Europaparlamentet. Men Sverige behöver kloka företrädare, för besluten i Europaparlamentet spelar en väldigt viktig roll för vårt land och folk.

(Applåder)

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2013/14:445

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:445 Massarbetslöshet och inflationen

av Monica Green (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 3 juni 2014.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 28 april 2014

Finansdepartementet

Anders Borg (M)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2013/14:447

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:447 Pensionärsskatten

av Monica Green (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 3 juni 2014.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 25 april 2014

Finansdepartementet

Anders Borg (M)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

3 § Anmälan om faktapromemorior

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2013/14:FPM77 Översyn av EU:s viseringskodex *KOM(2014) 164* till socialförsäkringsutskottet

2013/14:FPM78 Förordning om införande av rundresevisering *KOM(2014) 163* till socialförsäkringsutskottet

2013/14:FPM79 Meddelande om medlemsstaternas strategier för romsk inkludering *KOM(2014) 209* till konstitutionsutskottet

4 § Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Motioner

2013/14:MJ29–MJ31 till miljö- och jordbruksutskottet

2013/14:Fi10 till finansutskottet

2013/14:Fi9 till finansutskottet

2013/14:Fö6 till försvarsutskottet

2013/14:Fi8 till finansutskottet

5 § Ärenden för förnyad bordläggning

Följande dokument bordlades för andra gången:

Socialutskottets betänkande 2013/14:SoU25

Justitieutskottets betänkande 2013/14:JuU27

Näringsutskottets betänkande 2013/14:NU19

Skatteutskottets betänkanden 2013/14:SkU25–SkU29 och SkU34

Justitieutskottets betänkanden 2013/14:JuU24, JuU25, JuU29 och JuU38

6 § Skattskyldighet till avkastningsskatt och ändrad deklara- tionstidpunkt för avkastningsskatt för vissa skattskyldiga

Skatteutskottets betänkande 2013/14:SkU30

Skattskyldighet till avkastningsskatt och ändrad deklara-
tionstidpunkt för avkastningsskatt för vissa skattskyldiga (prop. 2013/14:147)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

7 § Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet och årsredo- visning 2013

Utbildningsutskottets betänkande 2013/14:UbU26

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet och årsredovisning
2013 (redog. 2013/14:RJ1 och redog. 2013/14:RR3)

föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

Civilutskottets betänkande 2013/14:CU29

Ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter (prop. 2013/14:142 och prop. 2013/14:174 delvis)
föredrogs.

*Ökad uthyrning av
bostadsrättslägenheter*

Anf. 121 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr talman! I detta betänkande behandlar civilutskottet propositionen *Ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter*. Propositionen avser ändringar i bostadsrättslagen och hyreslagen, 12 kap. jordabalken. Lagförslaget grundar sig på följande: Regeringen lade i budgetpropositionen för 2013 fram flera förslag som syftade till att privatpersoners uthyrning av sina bostäder skulle öka. Riksdagen godtog inte regeringens förslag i denna del, men civilutskottets majoritet fann att det finns starka skäl för att göra nya överväganden i fråga om att öka antalet upplåtelser av privatbostäder, framför allt när det gäller upplåtelse av bostadsrättslägenheter i andra hand.

Detta ledde till att man gjorde ett nytt övervägande inom Regeringskansliet även utan ett tillkännagivande från riksdagen. Efter samråd med organisationer som företräder bostadsrättsföreningarnas intressen utarbetade Justitiedepartementet en promemoria med ett nytt förslag på ändrade regler om bostadsrättsinnehavares rätt att hyra ut sin lägenhet och ett förslag om att bostadsrättsföreningar ska få rätt att ta ut en avgift av den medlem som hyr ut sin lägenhet.

Regeringen lämnar också förslag om att det ska bli möjligt för bostadsrättsföreningar att ta ut en särskild avgift av en bostadsrättsinnehavare som hyr ut sin lägenhet. Avgiften skulle ersätta föreningen för sådana merkostnader som en upplåtelse i andra hand kan medföra. Taket för avgiften ska sättas vid 10 procent av prisbasbeloppet per år.

Vi i Vänsterpartiet föreslår avslag på propositionen. Vi menar att den hittills förda politiken för att komma till rätta med bostadsbristen främst har fokuserat på att skapa fler andrahandsboenden genom att göra det mer lönsamt för den som äger sin bostad.

Det råder i dag akut bostadsbrist i stora delar av Sverige, inte minst i storstadsregionerna. Boverket bedömer att 126 av landets kommuner har brist på bostäder. Bostadsbristen innebär att trångboddhet och otrygghet breder ut sig. Följden blir att människors livssituation försvåras och att deras drömmar och frihet inskränks. Även arbetsmarknadens funktions sätt påverkas negativt när människor tvingas tacka nej till arbeten för att de saknar bostad. Särskilt stor är bristen på hyresrätter, vilket främst drabbar personer som inte är etablerade på bostadsmarknaden eller som behöver flytta men inte har möjlighet att köpa en bostad.

Ungdomar är den grupp som är värst drabbad. Ca 300 000 unga vuxna saknar i dag ett eget boende. Ofta efterfrågar ungdomar hyresrätter med rimliga hyresnivåer. Det har länge varit uppenbart att regeringen står handfallen inför de stora samhällsproblem som bostadsbristen i dag utgör.

Regeringen har tidigare lagt fram ett förslag som liknar det som vi nu ska fatta beslut om. Då föreslog regeringen att en bostadsrättsinnehavare i princip själv skulle få besluta om andrahandsuthyrning utan krav på att

bostadsrättsföreningen måste godkänna bostadsrättsinnehavarens skäl. Förslaget avslogs efter att bland andra vi i Vänsterpartiet sagt nej. Skälen för det var flera och är fortfarande giltiga, även om den nu behandlade propositionens förslag formuleras som att en bostadsrättsinnehavares åberopade skäl för uthyrning utan vidare bör kunna godtas så länge de innefattar ett rimligt behov av att behålla lägenheten.

Vi tycker att detta är fel. Även i fall där det står klart att bostadsrättsinnehavaren inte ska använda lägenheten mer kan det bli lättare att få hyra ut i andra hand. Ett sådant fall är när en lägenhet är svårsåld på acceptabla villkor eller, med andra ord, med vad säljaren uppfattar som ett tillräckligt högt pris.

Vidare menar vi i Vänsterpartiet att det redan i dag finns stora möjligheter att hyra ut en bostadsrätt i andra hand för den som har skäl till det. Det kan till exempel gälla arbete eller studier på annan ort. Regeringen skriver dessutom i propositionen att det antagligen inte är ovanligt att enskilda bostadsrättsföreningar har en mer generös hållning till andrahandsuthyrning än lagen.

Ett annat argument som vi har mot regeringens förslag att göra det lättare att hyra ut i andra hand handlar om möjligheten för en bostadsrättsförening att förvalta fastigheten på ett bra sätt. Precis som regeringen anför kan ett ökat antal andrahandsuthyrningar innebära att det krävs ett större engagemang av de medlemmar som bor kvar i föreningen. För att kompensera för detta och för de merkostnader som kan uppstå när föreningen måste anlita någon för att utföra arbete som tidigare utförts av medlemmarna föreslår regeringen att det ska bli tillåtet att ta ut en särskild avgift av den som hyr ut sin lägenhet.

Vänsterpartiet instämmer i svaret från remissinstanserna Jagvillhabostad.nu och Sveriges förenade studentkårer. De menar att en avgift troligtvis kommer att vältras över på hyresgästen i form av ännu högre hyra. Vi delar den bedömningen och konstaterar att regeringen ytterligare stärker dem som äger sitt boende på bekostnad av hyresgästerna.

Högre andrahandshyror bidrar dessutom till att pressa upp hyrorna generellt. Vi i Vänsterpartiet motsätter oss en sådan utveckling och menar att hyror som motsvarar bruksvärdet måste stärkas och inte försvagas.

Det tredje och kanske viktigaste skälet för Vänsterpartiet att gå emot regeringens förslag är att bostadsbristen måste lösas genom att öka bostadsbyggandet, inte genom fler andrahandsbostäder. Att bo i andra hand är per definition ett otryggt boende utan besittningsskydd, och den som hyr är i beroendeställning i förhållande till den som hyr ut.

Vår syn på bostadspolitiken är en helt annan. Vi menar att bostaden är en social rättighet och inte en vara på marknaden. Staten och kommunerna är skyldiga att ge ett bra och tryggt boende till sina medborgare.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anf. 122 OSKAR ÖHOLM (M):

Herr talman! Ibland är politiska debatter lite förutsägbara eftersom man redan i förväg vet ungefär hur debatten kommer att låta och vad som kommer att sägas. Vi har lärt oss varandras argument, och även om man bara lyssnar på debatten känner man kanske att man vet ungefär vad partiernas kärnfrågor är och kan gissa sig till vilken hållning olika personer kommer att ha.

Jag ska dock erkänna att jag just i dag var genuint nyfiken på att höra vad Amineh Kakabaveh hade att säga. Debatten om enklare och tryggare regler för andrahandsuthyrning var ganska het i kammaren, kanske särskilt när vi antog den nya lagen för privatuthyrning som började gälla förra året. Vi var verkligen inte överens. Oppositionen, som ofta är splittad i bostadsfrågan, var här helt enig. Någon lag om privatuthyrning ville man inte ha. Man ville avslå och stoppa hela förslaget.

När vi i dag tar ytterligare steg för att skapa fler trygga och vita andrahandskontrakt låter det lite annorlunda. Dels är splittringen tillbaka. Den andra sidan är inte längre överens om hur man ser på denna fråga. Dels har den nya lagen varit i kraft i drygt ett år, och vi kan börja titta på vad som faktiskt har hänt och dra en del slutsatser.

Det var just därför jag var så nyfiken på vad som skulle sägas. Jag funderade på vilka slutsatser framför allt Vänsterpartiet dragit efter ett år med den nya lagen, för det är ju det enda partiet som vill avslå dagens förslag.

Herr talman! Jag ska återkomma till detta men tänker börja i en helt annan ände. Vi befinner oss mitt uppe i en intensiv reformperiod för svensk bygg- och bostadspolitik med utgångspunkt i att vi under tjugotalet år byggt för lite i Sverige och skapat en bostadsbrist som är ett stort problem för många människor i vårt land. Vi har tillsatt utredningar, gjort analyser och tagit fram förslag. Jag är glad över att vi äntligen har en regering i Sverige som tar dessa frågor på allvar.

Många av utredningarna har häcklats av den andra sidan i politiken som har sagt att vi behöver göra stora reformer, inte utreda. Men i vår samlas vi flera gånger i kammaren för att diskutera dessa frågor. I dag gäller det andrahandsuthyrningen. Senare under våren gäller det nyproduktion och en offensiv politik för ökat byggande.

Jag nämner denna del av det skälet att det ibland i debatten låter som att man antingen ska välja att satsa på att bygga nytt eller på att använda de bostäder vi har på ett bättre sätt än i dag. Jag menar att det inte finns någon sådan motsättning. Tvärtom är det så att både ökad nyproduktion och bättre utnyttjande av befintliga lägenheter är klok politik.

Det är också bakgrunden till dagens ärende om ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter. Ska vi klara av en situation med växande städer och brist på bostäder är en pusselbit att utnyttja de lägenheter som finns smartare. Detta har många från olika partier och olika sidor av politiken sagt under lång tid.

Vi har visat att det med smarta politiska beslut går att göra en hel del för att förändra situationen. Vi har i flera steg höjt schablonavdragen som gör att det blir lite mer lönsamt att hyra ut en bostad som man för tillfället inte behöver. Vi har antagit en ny lag som gör att de som hyr ut kan få sina verkliga kostnader ersatta på ett annat sätt än vad de kunde förut.

I dag går vi vidare genom att ändra de skäl som behövs så att det blir lite lättare att få hyra ut en bostadsrätt. Förut upplevde ju många att förningen hade veto och kunde sätta stopp för det.

Det har bara gått ett år sedan den nya lagen kom på plats, men vi kan redan se tydliga effekter och konsekvenser. Enligt den statistik som är tillgänglig handlar det i studentstaden Uppsala om 30 procent fler lägenheter som finns tillgängliga för uthyrning. I Göteborg är det 11 procent fler, i Malmö 13 procent fler och i Stockholm ungefär 25 procent fler

lägenheter, alltså ett kraftigt ökat utbud av andrahandskontrakt. Dessutom är det andrahandskontrakt där man vet vad som gäller. Det är inga svarta kontrakt där man måste gömma sig i trapphuset och inte visa att man bor där. Ett ökat utbud var precis vad vi var ute efter.

Den andra sidan i politiken var rädd för att det inte skulle bli fler lägenheter utan bara höjda hyror. Nu ser vi resultatet. Det blev fler tillgängliga bostäder, ett ökat utbud. På de mest attraktiva adresserna har hyrorna kanske gått upp lite grann men inte alls i den omfattning som man försökte skrämmas med när lagen antogs.

Nu tar vi alltså nästa steg och lättar upp reglerna. Om man till exempel inte får sin lägenhet såld och vill hyra ut den under en period ska det vara möjligt. Vill man hyra ut till en närstående men tänker använda lägenheten själv längre fram ska man kunna hyra ut den.

Jag är också glad över den överenskommelse som finns mellan parter på bostadsmarknaden om att ändra standardstadgar för bostadsrättsföreningar för att göra det lite enklare och tydligare.

Låt mig avslutningsvis återgå till där jag började. Vilka slutsatser har de som var emot detta från början dragit? Jag hörde inte ett enda ord när jag lyssnade på Amineh Kakabaveh om hur Vänsterpartiet ser på att utbudet faktiskt har ökat och att fler kan få ett tryggt andrahandskontrakt. Är det bra eller dåligt? Det hade varit intressant att höra.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.

I detta anförande instämde Ola Johansson (C).

Anf. 123 AMINEH KAKABAVEH (V) replik:

Herr talman! Jag tackar Oskar Öholm. Låt mig klargöra att det, precis som det står i regeringens skrivelse, redan finns en generös hållning till att hyra ut den egna bostaden om det finns giltigt skäl för det.

Vi vet att det kommer att finnas så länge hyrorna hålls inom ramen för bruksvärdet och de regler och normer som gäller på hyresmarknaden.

Vi menar att problemet med ert förslag är att det inte ger en bostad åt de ca 300 000 unga vuxna som behöver det. Problemet är inte att det inte finns andrahandskontrakt utan att det inte finns billiga hyresrätter. Det finns inte någon politik för att göra det möjligt för de människor som behöver det att få en billig hyresrätt.

Byggherrarna bygger överallt där det finns grönt, strand och fint för dem som har råd att betala, inte för de ungdomar och de människor som jag och Vänsterpartiet företräder. Här har vi en ideologisk konflikt. Av den anledningen säger vi att detta inte är lösningen på den utbredda bostadsbristen i Sverige.

Det löser inte problemen för alla ungdomar. Hur länge ska de ligga i soffor, hörnor eller baracker? De är värda en bostad som är värdig, har en rimlig hyra och ger ett bra boende. Det står vi för, och därför säger jag att det finns en ideologisk konflikt mellan oss.

Anf. 124 OSKAR ÖHOLM (M) replik:

Herr talman! Jag håller med Amineh Kakabaveh om en sak, nämligen att det är klart att detta inte är lösningen med stort L och det enda som behöver göras på bostadsmarknaden i Sverige.

I dag kom Boverket med sin marknadsrapport eller marknadsanalys av hur det ser ut på bostadsmarknaden. Jag tog med den, för jag tyckte att den var ganska bra.

De skriver: ”Det råder ingen motsättning mellan en effektiv användning av befintliga bostäder och ett ökat byggande. För balans på bostadsmarknaden krävs både en ändamålsenlig planprocess, en fungerande konkurrens i bostadsproduktionen och lagar och regler som inte hindrar att bostäderna används effektivt.”

Jag tycker att det där är ganska intressant, och det var det jag försökte poängtera i mitt anförande. Man behöver inte välja, utan tvärtom måste man göra båda sakerna.

Det vi gör i dag i den här propositionen handlar om att lägenheterna finns tillgängliga för dem som kanske snabbt behöver få ett första steg in i en ny stad eller behöver hyra något i andra hand. Där har Amineh Kakabaveh fortfarande inte svarat på om det är bra eller dåligt att utbudet har ökat så kraftigt som jag kunde redogöra för. Det vore intressant att veta om Vänsterpartiet tycker att det är bra.

Sedan ska vi absolut göra massor av andra delar också som snarare handlar om nyproduktion. Jag kan inte låta bli att bli lite förvånad. Det är åtminstone fyra propositioner som handlar om just nyproduktion som vi ska fatta beslut om här under våren. Hur agerar Vänsterpartiet då?

För ett par veckor sedan stod vi och diskuterade tydliga regelförenklningar för små bostäder och för bostäder åt unga. Vänsterpartiet röstade nej. Lite senare här i vår ska vi prata om samordnade bullerregler för att göra det lättare att bygga i tätta städer. Vänsterpartiet har motionerat, och de säger nej. Ytterligare lite senare i vår ska vi prata om snabbare planprocesser och se till att det kan gå fortare från idé till spade i backen. Vänsterpartiet säger nej. I vår har vi också fler bygglovsbefriade åtgärder och komplementbostadshus som man dessutom kanske kan bo i. Vänsterpartiet säger nej. Problemet är att ni säger nej till både nyproduktion och andrahandsuthyrning.

Anf. 125 AMINEH KAKABAVEH (V) replik:

Herr talman! Problemet är att era förslag är riktigt dåliga. Det är därför vi säger nej.

Vi har vår egen politik. Vi vill att investeringsstöd ska genomföras. Vi vill att staten ska ta sitt ansvar. Vi vill inte att marknaden ska sköta allt som behövs. Som jag sade tidigare, Oskar, har vi en ideologisk konflikt där. Därför kommer vi så småningom också att debattera de andra ärendena. Jag kommer att klargöra det för er.

Ni ändrade hyreslagen förra året så att de som tvingas betala högre hyra inte kan få hyran återbetald retroaktivt när de till exempel har överklagat till hyresnämnden.

Jag vet inte om du verkligen har läst vad som står i Svenska Dagbladet. Grävande journalister har sedan förra året skrivit flera artiklar om att de som hyr i andra hand betalar så hög hyra att de går på knäna. Det är din lösning. Jag är emot detta. Vi säger fortfarande att andrahandsuthyrningarna inte löser bostadsbristen.

Hur länge vill du att dessa hundratusentals ungdomar ska ha c/o-adress? Man ska vara i beroendeställning. Det säger vi självklart nej till. Vi säger att man ska bygga 40 000 bostäder varav majoriteten ska vara

billiga hyresrätter med hyrestak. Vi vill inte sälja ut allmännyttan. Vi säger att den ska bevaras. Det är bra för arbetsmarknaden, för ungdomar och för studier att ha billiga hyresrätter. Det är detta vi står för.

Förslaget är dåligt av många skäl. Jag har ingen statistik för vad som gäller, men frågan är: Hur mycket mer betalar man i hyra?

Anf. 126 OSKAR ÖHOLM (M) replik:

Herr talman! Om man tittar på den statistik som finns tillgänglig och som man kan granska, åtminstone när det gäller mycket av det som finns på Blocket där man kan leta efter andrahandsboende, blev ett och tvåor under förra året ca 18 procent dyrare att hyra i andra hand jämfört med 2012.

Det intressanta är det man kan se har börjat hända under första kvartalet i år, nämligen att många säger att det verkar som att priserna eller hyrorna börjar mattas av samtidigt som utbudet fortsätter att öka.

Jag tror egentligen inte att det där är så konstigt. Jag tror att det handlar om att när det finns en helt ny lag på plats är folk lite osäkra och testar: Kan jag få ut den här hyran om jag inte har användning för min bostad under en period? Många gånger ser man, vilket människor som förmedlar kontrakt berättat om i tidningarna, att man snarare får förhandla ned den hyra som begärs i andra hand.

Man kan ha mycket diskussioner om detta. Men det är fortfarande så att om man tittar på den samlade politiken på det här området – fler trygga andrahandsboenden – läste jag att affärsområdeschefen på Blocket Bostad säger att jämfört med tre år tillbaka i tiden har utbudet av tillgängliga lägenheter som man kan hyra i andra hand i Stockholm ökat med 80 procent.

Amineh Kakabaveh har rätt. Detta är inte lösningen på bostadsbristen. Det är inte det enda beslut vi ska fatta, men det är en viktig pusselbit som är ett smörjmedel på en fungerande bostadsmarknad.

Vänsterpartiet säger nej. Det är tydligt. Sedan kan jag tycka att om vi ska göra allt det andra också kan man inte bara säga nej, särskilt inte om man ingår på en politisk sida där man måste göra saker tillsammans och bli överens.

Det jag är absolut mest bekymrad över när vi tittar på detta, herr talman, oavsett om det gäller andrahandsuthyrning eller nyproduktion, är att agerandet från den andra sidan i politiken är splittrat i varenda fråga och i varenda proposition om byggande som läggs på riksdagens bord. Då är det tydligt: Det blir reformstopp på bostadsområdet om det blir maktskifte till hösten.

Anf. 127 JAN LINDHOLM (MP):

Herr talman! I civilutskottets betänkande 29 om ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter behandlas förslaget som diskuterades mellan regeringsföreträdare och delar av oppositionen för ett drygt år sedan när regeringen lade fram sina förslag om uthyrning av egen bostad.

Det som fascinerar mig i Oskar Öholms anförande är att han uppenbarligen inte har informerats av regeringen om vilka kontakter vi hade då. Då avslog nämligen riksdagen förslagen i civilutskottets betänkande 13 om de delar i propositionen som behandlade just villkoren för bostadsrättsinnehavares möjligheter att i ökad utsträckning kunna hyra ut

sina bostäder i andra hand. Det som regeringen nu föreslår lade Miljöpartiet fram som en kompromiss vid det tillfället.

Snarlika förslag lades också fram från bostadsrättsinnehavarnas egna organisationer. Att regeringen då inte kunde acceptera det förslag som nu har arbetats fram beror antagligen på de vanliga beredningsproblem som finns i Regeringskansliet, inte minst den tröghet det naturligtvis innebär att ha många partier som är helt oense i en regering.

Men det handlar förmodligen också till viss del om prestige. Den sittande regeringen har ju visat sig ha principen att man egentligen inte vill förhandla med partier på andra sidan för att nå breda uppgörelser. Det kände vi mycket tydligt i förhandlingarna.

Om alliansregeringen inte hade varit så trögrörig vid det tillfället anser vi i Miljöpartiet att den reform man nu föreslår när det gäller möjligheten för bostadsrättsföreningar som hyr ut i andra hand att ta ut ersättning med största sannolikhet hade kunnat få ett mycket brett stöd och genomföras för mer än ett år sedan.

För mig, herr talman, är detta arbetssätt ett exempel på det som jag tycker mest illa om i politiken, nämligen när maktfullkomlighet och prestige går före de faktiska sakfrågorna.

För oss som deltar i processen blir det ibland nästan lite löjeväckande när regeringen först vägrar att prata i sak om ett förslag och sedan efter en tid återkommer och lägger fram precis de förslag som vi satt och pratade om.

Herr talman! Jag noterar att Vänsterpartiet har en reservation i betänkandet. Jag tycker att det är en bra och välskriven reservation där det redovisas hur ineffektivt regeringen arbetar med att lösa frågan om brist på bostäder. Vi i Miljöpartiet delar naturligtvis den beskrivningen, men vi kan också konstatera att det i Vänsterpartiets reservation inte finns några förslag som för problemet framåt mot en lösning.

Även vi i Miljöpartiet ser att regeringen använder argument som att man vill lösa problemet med att det byggs för lite, när man egentligen lägger fram förslag som enbart har till syfte att ytterligare berika dem som redan är inne på bostadsmarknaden och ställa de andra ännu längre utanför.

Att regeringens politik enbart har till syfte att ytterligare vidga gapet mellan de besuttna och dem som är i utanförskap har nog de flesta redan förstått – ingen har väl kunnat missa det. Men det behöver inte betyda att alla delförslag som regeringen kommer med är helt ointressanta, särskilt när de tar upp och genomför våra förslag.

Självklart löser det inte några problem på bostadsmarknaden att man ytterligare underlättar för andrahandsuthyrning av ägda bostäder med en metod som i första hand innebär att boendekostnaderna stiger. Det råder total enighet i branschen om att en prisökning inom ett segment av bostadsmarknaden alltid smittar av sig till alla andra delar av bostadsmarknaden. Vi menar även att Vänsterpartiet här blandar ihop äpplen och päron.

Vi i Miljöpartiet menar att det är hyresbostadsmarknaden som kan lösa bostadskrisen, och vi anser därför att det är viktigt att man så långt möjligt inte blandar ihop hyresbostadsmarknadens regelverk med regelverken för bostadsrätter när de förändras.

Oskar Öholm säger i sitt anförande att vi är mitt inne i en stor reformperiod. Jag skulle vilja säga att det är en chimär. Den stora reform som regeringen har gjort under dessa två mandatperioder är den första budgeten för 2007, som man lade fram hösten 2006, när man avskaffade det bostadspolitiska målet och överlämnade hela bostadspolitiken till marknaden. Det man har gjort sedan dess, och det man fortfarande håller på med, är att försöka putsa och få det systemet att fungera. Det är inte speciellt märkvärdigt. Det märkvärdiga, den stora reformen, gjordes direkt.

Vi hoppas från Miljöpartiets sida att vi efter valet ska få möjlighet att medverka till en större reform, också då för att sätta fart på byggandet av hyresrätter och utveckla regler som gör att människor med olika förutsättningar – det är viktigt – ska kunna bo i alla delar av ett samhälle och en stad. Den gentrifiering och den segregering som har skett av våra bostäder i accelererande form de senaste årtiondena – det är inte bara under den nu sittande regeringens tid, utan det började tidigare – är en oerhört farlig utveckling, som vi alla tillsammans måste ta ett gemensamt ansvar för att ta oss an. Där ser jag inte heller några lösningar i Vänsterpartiets reservation.

Även om jag, herr talman, sympatiserar med anslaget i reservationen har vi från Miljöpartiet valt att inte ställa oss bakom den.

Regeringens förslag på bostadspolitikens område löser inte problemen, som jag har sagt, som regeringens företrädare anger som motiv till de förslag man tar fram. Vänsterns förslag löser inte heller problemen, eftersom de förslag som de lägger fram inte har förutsättningar att få något större politiskt genomslag.

Dessutom uppfattar jag att förslagen både från regeringen och från Vänsterpartiet är kortsiktiga lösningar, som inte är möjliga att förena med de långsiktiga förutsättningar för att anpassa bostadsförsörjningen som vi ser att det är nödvändigt att utveckla.

Vi menar att politiken helt enkelt behöver skapa förutsättningar för en helt ny finansieringsstruktur för bostäder, där finansieringskanalen inte behöver ta hänsyn till och inte heller behöver påverkas av de fluktuationer och eventuella värdeförändringar som fastighetsägare, både enskilda och de stora bolagen, kan drabbas av när bostadsbyggandet förhoppningsvis så småningom har hunnit i fatt efterfrågan så att man verkligen kan prata om en fri marknad. Det handlar mycket om banksystemets roller. Vi menar att en verkligt fri marknad för hyresboende kan uppstå först när det faktiskt finns någonting som den som söker bostaden kan efterfråga.

Det betyder från vår sida att jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationen.

Jag vill avsluta med att, kanske för sista gången, påminna kammaren om det stora behovet av en snabb utbyggnad av ett dubbelspår för järnvägstrafik mellan Falun och Borlänge.

Anf. 128 OSKAR ÖHOLM (M) replik:

Herr talman! Det var, som alltid, intressant att lyssna på Jan Lindholm, även om jag fick titta i papperen för att förstå: Tänk att detta anförande ändå leder fram till att han håller med regeringen och ska rösta för

detta förslag! Det kunde man inte riktigt tro när man hörde tonfallet. Jag har respekt för det, samtidigt som jag tycker att det är konstigt.

Jan Lindholm inledde med att säga att vi kanske borde ha pratat mer, att det här ändå var en kompromiss och att det är viktigt att lyssna på varandra. Sedan gick han till frontalangrepp och sade att hela regeringens bostadspolitik är en chimär. Jag vet inte vilket debattklimat man skapar på det sättet.

Jag tänkte bara passa på att ställa samma fråga som jag ställde till Amineh Kakabaveh. När vi antog den nya lagen om privatuthyrning var ni ju överens om att det var fel, att det inte kommer att leda till fler bostäder – om jag tolkade era inlägg i den debatten rätt – och att det kommer att leda till enorma hyreshöjningar.

Nu ser vi resultatet ett år senare som ett smörjmedel på bostadsmarknaden. Det ser ut som att utbudet har ökat ganska kraftigt, inte bara på ett ställe i landet utan i en lång rad av våra storstäder och framför allt studentstäder. På de absolut mest attraktiva adresserna har hyrorna säkert blivit högre, men hyreshöjningarna ser inte alls ut att ha blivit så stora som man var rädd för.

Då är min fråga ganska enkel: Tycker Jan Lindholm att det är bra eller dåligt att vi har fått ett ökat utbud av andrahandskontrakt för dem som kortsiktigt behöver någonstans att bo? Är det bra eller dåligt att det har blivit så? Och om det fortfarande är lika dåligt, kommer Jan Lindholm att föreslå att lagen ska avskaffas om hans parti får vara med och bilda regering? Jag tror att många skulle vara intresserade av att få veta det.

Anf. 129 JAN LINDHOLM (MP) replik:

Herr talman! Oskar Öholm har en ganska märklig förmåga att tolka statistik. Ökad omsättning betyder ökad volym. Det finns fortfarande inte något underlag för det som Oskar Öholm påstår här, utan det som har skett är att omsättningen har ökat. Det är inte alls samma sak.

Att bostadskostnaderna har gått upp ganska kraftigt under den period ni har suttit i regeringen ser vi. Sedan är det svårt att säga exakt vilka beslut som ligger bakom varje förändring. När jag hade ett möte med fastighetsägare förra veckan fick jag till exempel veta att de nu har gjort bedömningen att bara det faktum att ni strök det bostadspolitiska målet, bara det beslutet, innebar en kostnadsökning för produktionen med 25 procent.

Men det är länge sedan. Det tar tid att analysera vad som hänger ihop, och om några år kommer vi säkert att kunna utvärdera och se vilken betydelse de saker som vi gör nu får.

Jag vill gå tillbaka till inledningen på Oskar Öholms replik. Det ni genomför nu är den modell för att lösa detta som vi föreslog för ett och ett halvt år sedan. Då var ni inte beredda att ta det. Jag tycker att det är lite konstigt att Oskar Öholm inte kan inse att det handlar om olika förslag.

Det här är alltså ett förslag som vi tyckte var en bra avvägning mellan intressenterna – dels föreningarna, dels de enskilda. Ni var inte beredda att ta det då. Jag är glad att ni har kommit fram till att vårt förslag är bra och att ni är beredda att ta det nu. Bara för den skull är vi inte överens med er i alla andra frågor som vi kommer att hantera under våren. Det är nog inte så konstigt.

Anf. 130 OSKAR ÖHOLM (M) replik:

Herr talman! Jag är fullt medveten om att jag och Jan Lindholm inte är överens i alla andra frågor, om jag uttrycker det på det sättet.

Däremot var det intressant att få beskedet i Jan Lindholms anförande att han heller inte är överens med Vänsterpartiet. Tittar man på hur Miljöpartiet agerar i fråga om många av de propositioner som ligger på riksdagens bord i vår ser man att Miljöpartiet heller inte är överens med Socialdemokraterna.

Det är på bostadspolitikens område, oavsett om vi diskuterar utnyttjande av befintligt bestånd eller om vi talar om nyproduktion, tydligt att splittringen är total på den rödgröna sidan i politiken. Det tror jag är bekymmersamt.

I detta läge är de flesta överens om att vi måste fortsätta att genomföra reformer på bostadsområdet. Världsbanken, IMF, EU-kommissionen och alla möjliga externa aktörer i andra länder har sagt att Sverige måste bli bättre på detta och fortsätta jobba med det. Sedan lägger regeringen fram förslag efter förslag, och man ser att det inte finns någon samordning på den andra sidan. Det är klart att det då finns en oro för vad som skulle hända vid ett maktskifte.

Jag konstaterar att jag i just diskussionen kring andrahandsuthyrning egentligen inte fick något svar på den sista frågan som jag ställde. Frågan var om Jan Lindholm, om han efter valet i september får makt och inflytande, kommer att verka för att lagen om privatuthyrning ska avskaffas, så att man går tillbaka till det system som gällde tidigare då väldigt många bodde med gråa eller svarta kontrakt. Människor fick smyga i trapphuset och betalade kanske hyror som inte var publika. Ingen visste vad som gällde. Är det detta som vi ska tillbaka till? Eller är det kanske till och med så att ni inte riktigt vill erkänna det öppet i talarstolen men att ni ändå ser att det verkar ha blivit ett ökat utbud och fler tillgängliga lägenheter och att ni egentligen tycker att det är ganska bra? Det vore intressant att få ett svar.

Anf. 131 JAN LINDHOLM (MP) replik:

Herr talman! Miljöpartiet är inte ett parti som vill gå baklänges. Miljöpartiet är ett parti som siktar framåt. Kritiken från Oskar Öholm klingar därför ganska märkligt.

Relationerna innebär att det här i kammaren syns att oppositionspartierna faktiskt inte har samma åsikt i alla frågor. Däremot syns inte de splittringar som finns inom alliansregeringen. Det faktum att Oskar Öholm inte var informerad om de förhandlingar som vi hade inför detta förslag för ett och ett halvt år sedan visar att det knakar på den sidan. Det faktum att de förslag som ni lägger fram är så tandlösa är naturligtvis också ett resultat av att ni har svårt att komma överens. Men det ser vi inte här i kammaren, för här måste ni hålla en enad fasad.

Jag tror att vi behöver fortsätta med en reformagenda. Därför behöver vi byta regering eftersom den här regeringen har kört fast. Ni gjorde egentligen en stor reform. Sedan har ni suttit och försökt att fila på den men inte varit riktigt överens om hur ni ska göra det för att det ska få någon effekt. På det sättet kommer vi faktiskt inte framåt, utan nu är det faktiskt dags att börja med nya tag. Då behöver vi en ny regering. Där

tror jag att Miljöpartiet har väldigt mycket att bidra med, så att vi kan utveckla bostadspolitiken i Sverige.

Prot. 2013/14:108
7 maj

Anf. 132 ROLAND UTBULT (KD):

Herr talman! Först vill jag yrka bifall till utskottets förslag och avslag på motionen.

Förslagen i betänkandet *Ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter* innebär en mer generös inställning när det gäller bedömningen av en bostadsrättshavares skäl för att upplåta lägenheten i andra hand. Syftet är att det ska bidra till att de bostäder som finns används mer än i dag.

Sedan handlar det också om att göra det möjligt för bostadsrättsföreningar att ta ut en särskild avgift av en bostadsrättshavare som hyr ut sin lägenhet. Avgiften ska ersätta föreningen för sådana merkostnader som en upplåtelse i andra hand kan medföra. Man kan väl säga att det här är ett sätt att få bostadsrättsföreningar mer positivt inställda till möjligheten att hyra ut lägenheter i andra hand. Det rimmar också bra med att förslagen är en del av regeringens bostadspolitiska inriktning och satsning på att öka privatpersoners uthyrning av bostäder och förbättra villkoren för den här delen av bostadsmarknaden. Liksom hittills bör bostadsrättshavarens skäl vägas mot hänsynen till föreningens intressen.

Vänsterpartiet menar i sin motion att den hittills förda politiken för att komma till rätta med bostadsbristen främst har fokuserat på att skapa fler andrahandsboenden genom att göra det mer lönsamt för den som äger sin bostad att hyra ut. Jag försöker förstå varför det *inte* ska tas fram förslag som ökar rotationen i boendet.

I Vänsterpartiets motion lyfts också fram bland annat att en avgift för andrahandsupplåtelse troligtvis kommer att vältras över på hyresgästen i form av en ännu högre hyra. Motionärerna menar att förslaget ytterligare stärker dem som äger sitt boende på bekostnad av hyresgästerna. Jag försöker förstå varför Vänsterpartiet motsätter sig andrahandsupplåtelse även om det skulle betyda en viss motiverad och något högre hyra.

Vidare anför Vänsterpartiet i motionen att det kanske viktigaste skälet till att man går emot regeringens förslag är att bostadsbristen måste lösas genom ökat bostadsbyggande, inte genom fler andrahandsbostäder. Motionärerna bedömer att andrahandsboende är otryggt på grund av bristande besittningsskydd och påpekar att den som hyr är i beroendeställning i förhållande till den som hyr ut. Det är klart att hyresgästen genom avtal är beroende av den som hyr ut. Jag försöker förstå vilken annan konstruktion som skulle vara lämplig i alla de sammanhang där bostadsrättslägenheter figurerar. Vilket paradigmskifte, eller snarare systemskifte, är det som Vänsterpartiet vill ha i stället?

Vi är ju alla överens om att byggandet bör komma i gång i större utsträckning än i dag. Hindren har varit och är många. Regeringen lyfter på alla byggklossar för att se vad som kan göras. Det handlar inte bara om att regelverket för andrahandsuthyrning ska förbättras. Det handlar inte bara om Attefallshusen – komplementhus på 15 kvadratmeter. Det handlar inte bara om fler bostäder till unga och studenter genom förslag på vissa avsteg när det gäller tillgänglighet och användbarhet för studentbostäder. Det handlar inte heller bara om kommunernas olika särkrav som har setts över och så vidare.

*Ökad uthyrning av
bostadsrättslägenheter*

Herr talman! Vi har byggt för lite de senaste 25 åren. Men många reformer behövs för att öka byggandet i Sverige. Det är därför som regeringen agerar mer offensivt. Därför står regeringen fast vid bedömningen att det bör skapas förutsättningar för att bostadsrättslägenheter i så stor utsträckning som möjligt upplåts i andra hand när de under en tid inte används som bostad av bostadsrättshavaren. Byggandet av nya bostäder intar en central roll i regeringens bostadspolitik. Vi har hört här i dag att det i flera städer och kommuner finns en stor brist på bostäder. Bristen på bostäder försvårar för enskilda som behöver en ny bostad. Alla i detta utskott vet det.

Att unga har svårt att hitta en egen bostad och att människor har svårt att söka sig till en annan ort för att studera eller arbeta är också en sanning. Ett minskande utbud försämrar hyresgästernas ställning, eftersom de har svårt att förhandla sig till bra villkor med uthyrarna. Det är en viktig marknadsmässig aspekt att det minskade utbudet försämrar hyresgästernas ställning, eller hur? Då är det oerhört viktigt att vi får i gång byggandet.

Vi har också hört Oskar Öholm nämna här att Boverket i dag kom med en rapport om att det inte finns något motsatsförhållande mellan att använda de befintliga bostäderna och att öka byggandet. Detta förslag är ett försök från regeringen att i större utsträckning använda det befintliga beståndet.

Bostadsbristen försvårar även för företag som vill rekrytera personal. Det finns en stor komplexitet här. Ett ökat byggande är i många städer en nödvändighet, men det är på kort sikt även av stor vikt att befintliga bostäder utnyttjas effektivt.

Anf. 133 AMINEH KAKABAVEH (V) replik:

Herr talman! Det låter här i talarstolen som om alliansregeringen har bostäder i mängder för att minska köerna och förenkla möjligheterna för de hundratusentals ungdomarna.

När Oskar Öholm talade tittade jag i Hem & Hyra, som jag hade missat att läsa. Där framgår det att hyrorna i Stockholm under 2013 jämfört med 2012 har ökat med 18 procent och i Uppsala med 10 procent. Detta gäller andrahandsuthyrningarna.

Regeringen har hela tiden underlättat för dem som redan har en bostad och sätter dem som redan är i en svag situation i en beroendesituation. Det säger vi självklart nej till. Vi vill att det ska byggas fler hyresrätter. Vi vill att staten inte bara ska ge miljarder i subventioner i form av RUT- och ROT-avdrag till dem som äger en bostadsrätt eller en villa. Jag undrar verkligen vad KD och Roland Utbult, som många gånger säger sig stå på de utsattas sida, tycker. Ni bidrar med miljarder till dem som äger sin bostad, medan hundratusentals hyresrätter i allmännyttan är i behov av upprustning. Ni ger inte ett enda öre, medan hundratusentals människor står i bostadskö bara i Stockholm.

Andrahandsuthyrningen minskar inte köerna för våra ungdomar och människor som behöver en bostad. Varför finns det inte subventioner till att bygga och till att rusta upp allmännyttan?

Anf. 134 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. När det gäller boendesituationen och byggpolitiken är allt egentligen väldigt komplext. Det har hållit på i minst 25 år. Det har varit en nedgång och brist på bostäder. Ungefär i början av 00-talet upptäckte man att det byggs alldeles för lite och ställde frågan vad vi egentligen ska göra åt det. Sedan har det hållit på. Nuvarande bostadsminister ska bli populär ungefär 2018, när vi har fått i gång mycket mer byggande. Jag ser fram emot när ministern år 2018 kanske kan tala om att byggandet riktigt har tagit fart i vårt land.

Jag vill gärna säga att jag känner väldigt starkt för människor som har det svårt när det gäller boende, Amineh Kakabaveh. Det är ofta kopplat till ekonomi och sådant, och det känner jag starkt för. Det är komplext och lite svårt att närma sig; jag kan se till min egen situation och vilken boenderesa jag själv har gjort. Jag började väldigt enkelt i en lägenhet som inte kostade många hundralappar. Så småningom flyttade jag till ett annat bostadsområde och sedan vidare till ett annat, som kanske var lite finare – vi fick barn och så vidare – och sedan till ett eget hus.

Någonstans börjar man naturligtvis. Det är den resa de allra flesta får göra, och det är den verklighet vi lever i.

Anf. 135 AMINEH KAKABAVEH (V) replik:

Herr talman! Tack för redogörelsen, Roland! Jag fick dock inte svar på mina frågor.

Ni i högern påstår att andrahandsuthyrningarna har ökat, enligt någon internetsajt och någon chef för den. Men ni pratar inte om hela statistiken – att hyrorna faktiskt har ökat med 18 procent under det år som gått sedan ni ändrade på hyreslagen. Motsvarande siffra i Uppsala är 10 procent. Det här hänger ihop, för ni har sänkt ribban för dem som hyr ut och gjort det svårare för den som hyr en lägenhet. Ni tog bort möjligheten att få tillbaka en hyra retroaktivt, till exempel, vilket statistiken i Hem & Hyra visar när det gäller överhyror.

Jag frågade varför regeringen vill ge miljarder i subventioner under sin åtta år långa existens. Jag tror inte heller att drömmen om år 2018 är högerregeringens dröm. Det är inte högerregeringens eller ministrarnas dröm att alla ska få ett bra och billigt boende till rimliga hyror, utan det är en vänsterregerings dröm. Det ska vi också se snart.

Vi i Vänsterpartiet säger att rättvisa ska gälla. Precis samma skatter som man ger via subventioner till bostadsrättsinnehavare ska ges till dem som hyr en hyresrätt. Min fråga är fortfarande: Varför säger ni nej till bidrag till det, men inte till miljarderna som ni själva ger? Det är därför vi säger nej till detta. Vi säger: Ta miljarderna och bygg bra och billiga boenden till de hundratusentals ungdomar och människor som behöver en bostad! Det är jag stolt över.

Anf. 136 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Jag tror ändå att vi alla vill samma sak här. Vi vill att människor ska hitta någonstans att bo, och vi vill att människor ska kunna göra det till rimliga hyror. Någonstans börjar man, och sedan gör man sin boenderesa.

Det här hänger ihop med att ett ökat byggande gynnar hyresgäster. Ett ökat byggande av hyresrätter och bostadsrätter – alla typer av boenden –

Prot. 2013/14:108
7 maj

*Ökad uthyrning av
bostadsrättslägenheter*

gynnar egentligen dem som hyr, tror jag. Då är det viktigt att kunna konstatera att bostadsbyggandet nu ökar i Sverige.

När det gäller skatten på hyresrätter kontra egna hem har du rätt i att den är något ojämlig. Det har konstaterats. Där tittar regeringen på hur man ska kunna hitta vägar för att jämna ut detta så att de som bor i hyresrätt inte betalar 2 000 mer i månaden, om man räknar som någon gjorde, eller 3 000 mer i månaden, som någon annan räknade. Jag tycker också att det är orättvist, och regeringen tittar på det.

När det däremot gäller subventioner till byggandet, vilket Vänsterpartiet är inne på, tror ju inte vi i Alliansen på det. Vi tror att de pengarna hamnar i byggherrarnas fickor, och normalt är det väl ändå så att Vänsterpartiet inte är så intresserade av att skänka pengar till stora företag. När det gäller byggandet är risken väldigt stor att det är i byggherrarnas fickor subventioner från staten hamnar.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

*Stärkt besittningsskydd
för utsatta hyresgäster*

9 § Stärkt besittningsskydd för utsatta hyresgäster

Civilutskottets betänkande 2013/14:CU30
Stärkt besittningsskydd för utsatta hyresgäster (prop. 2013/14:195)
föredrogs.

Anf. 137 ROLAND UTBULT (KD):

Herr talman! Betänkandet *Stärkt besittningsskydd för utsatta hyresgäster* innehåller inga motioner att avslå. Utskottet är nämligen helt överens om att propositionen från regeringen är bra och viktig. Att jag tar till orda beror på att jag anser att frågan ändå bör lyftas fram i kammaren, om än utan någon egentlig debatt. Efter tio år i ett arbete bland hemlösa personer i Göteborg, där jag såg hur framför allt kvinnor for väldigt illa, känner jag att jag vill lyfta fram frågan.

Regeringen föreslår i propositionen ändringar i hyreslagen, bostadsrättslagen och lagen om arrendenämnder och hyresnämnder. Det jag vill fokusera på är dock att besittningsskyddet stärks för hyresgäster och bostadsrättsinnehavare som har utsatts för brott av närstående eller tidigare närstående. Regeringen vill också förbättra hyresgästers skydd mot att förlora sin bostad på ett överraskande sätt.

Därför föreslås att ett hyresavtal ska förlängas om inte hyresvärden har varnat hyresgästen för att hyresavtalet kan komma att sägas upp på grund av misskötsamhet. Dessutom föreslås att socialnämnden underrättas vid tvister om förlängning av hyresavtalet. Genom de nya reglerna skapas ett ökat utrymme att ta hänsyn till hyresgästens utsatta ställning i egenskap av brottsoffer, genom att hyreskontraktet får bestå trots att hyresgästen inte har uppfyllt sina skyldigheter. Det kan knappast uttryckas mer tydligt, och jag upprepar att vi i civilutskottet är överens om att det här är bra.

I Sverige är våld olagligt. Det spelar ingen roll om det begås av någon i familjen eller av en främling, av en man eller en kvinna. Straffen hänvisar till omständigheterna kring brottet och gärningsmannen. Heder eller

svartsjuka är till exempel inte något skäl för att få nedsatt straff. Våld i nära relationer är ett allvarligt hot mot många människor, särskilt kvinnor och barn.

Vad den här propositionen främst handlar om är sammanhang där personer utsätts för våld eller andra typer av situationer där förpliktelserna gentemot hyresvärden inte följs och man därför förlorar sin bostad. Det kan gå väldigt snabbt för kvinnor som utsätts för våld, för i de flesta fall handlar det om kvinnor. Men det kan alltså finnas barn med i sammanhanget, och det är naturligtvis extra allvarligt. Barn kan uppleva direkt fysiskt våld genom att de själva blir slagna eller hotade, men de kan också uppleva fysiskt våld indirekt genom att se eller höra när mamma blir slagen eller genom att möta konsekvenserna av våldet, som sönderslagna möbler eller blåmärken som mamman fått till följd av misshandeln.

Herr talman! Så här berättas det om ett åttaårigt barn som upplevt pappa slå mamma. Det var bomber, explosioner och målsökande missiler på teckningen han ritade när han skulle beskriva känslan – alltså bomber, explosioner och målsökande missiler.

En annan berättelse ur verkligheten från en av våra dagstidningar har rubriken: Natten till söndag blev kvinnan utsatt för ett strypförsök av sin expoikvän. Nu har hon blivit uppsagd från sin lägenhet sedan grannarna klagat på hennes skrik.

Kvinnan, 22 år, säger: Jag skrek för mitt liv. Jag kastade saker, porslin och allt möjligt för att rädda mig själv. Vad skulle jag ha gjort, legat ned och varit tyst? Då hade jag inte levt i dag.

Kvinnan har bott i sin lägenhet i ett år. I augusti träffade hon mannen, och det var då problemen började. Han var kontrollerande och kunde skifta i humöret på en sekund från att ha varit kärleksfull till galen av ilska.

Jag fick inte göra någonting, inte träffa mina vänner eller min familj, inte gå ut och inte heller se på vilka tv-program jag ville, berättar kvinnan.

Det blev bråk, och polisen har tidigare larmats till lägenheten. Och nu vräks *hon*. Hon säger: Det känns så orättvist. Jag har skrikit för att få hjälp. Ibland har jag släppt in honom för att han inte skulle stå i trapphuset och banka och störa grannarna.

Våldsutsatta kvinnor som måste fly från hemmet med sina barn har ofta små chanser att omgående få nytt boende med eget kontrakt av kommunen. De är hänvisade till att bo på kvinnojouren. Kommunerna är enligt lag skyldiga att hjälpa våldsutsatta, men utan kvinnojouren hade många kommuner inte klarat sitt uppdrag.

Herr talman! Efter att riksdagen i ett tillkännagivande slagit fast att kvinnor och män som misshandlas i hemmet av en make eller sambo behöver ett starkare besittningsskydd utarbetade Justitiedepartementet en promemoria med förslag till ett stärkt besittningsskydd för hyresgäster och bostadsrättshavare som utsatts för brott eller någon liknande handling.

Det känns oerhört meningsfullt att vi i Sveriges riksdag som lagstiftare kan fatta beslut i enighet som stärker utsatta personers besittningsskydd. Det är glädjande att regeringen har sett problematiken och agerat,

så att vi nu är framme vid ett beslut om lagändringar som föreslås träda i kraft den 1 juli i år.

Anf. 138 JAN LINDHOLM (MP):

Herr talman! Jag ber om ursäkt. Det var egentligen inte alls min mening att gå upp och tala i det här ärendet, men efter Roland Utbults anförande kan jag inte låta bli.

Jag tycker att det är fantastiskt att allianssidan äntligen har tänkt till i den här frågan. En ledamot från Vänsterpartiet, Egon Frid, drev detta jättehårt under förra mandatperioden och fick bassning från er varenda gång. Då kan jag inte bara sitta och lyssna, utan då måste jag faktiskt gå upp i talarstolen och tala om att det här faktiskt inte är ert förslag.

Det är jättebra att ni äntligen har insett hur viktigt detta är. Jag vill bara att det ska finnas i protokollet.

Anf. 139 MARIANNE BERG (V):

Herr talman! Jag hade inte heller tänkt gå upp i den här debatten, men jag känner mig tvungen att göra det ändå.

Roland Utbult, du talade precis som en vänsterpartist. Tack ska du ha!

Det här förslaget kom faktiskt från oss från början, och jag är väldigt glad att Kristdemokraterna och hela Alliansen har ställt sig bakom det. När det gäller kvinnors rättigheter i andra frågor får vi inte gehör många gånger, men jag är glad att med det här förslaget kan kvinnorna få sitta i orubbat bo och stanna kvar efter att de har blivit våldsutsatta.

Jag tackar dig, Roland Utbult, för att du lät som en sann vänsterpartist i ditt anförande.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

10 § Fordonsrelaterade skulder

Civilutskottets betänkande 2013/14:CU36
Fordonsrelaterade skulder (prop. 2013/14:176)
föredrogs.

Anf. 140 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 1.

Bilmålvakter har blivit ett allt större problem. I Malmö, som jag kommer från, ägs så mycket som 10 procent av alla bilar av tio personer, eller ägs på papperet, för de tio personer som kallas bilmålvakter är egentligen inte de som är ägare till fordonen, utan det är andra personer som både äger och använder bilarna.

Det handlar väldigt mycket om att komma undan avgifter och skatter av olika slag. Framför allt är det felparkeringsavgifter som man vill undvika. Det innebär att man kan felparkera hur många gånger som helst utan att man behöver betala. Böterna hamnar då hos de så kallade bil-

målvakterna, och de har inga utmätbara tillgångar. De är skuldsatta. Därmed går det inte att driva in avgifter och skatter.

Detta är ett växande problem. Vi kan se på utvecklingen just i Malmö. År 2007 betalades 79 procent av alla felparkeringsavgifter, och nu är siffran nere i 56 procent. Det är alltså hälften som betalas.

När det gäller hur många bilar och vilka summor det handlar om är det 14 137 bilar som är registrerade på tio personer i Malmö vilka sammanlagt har skulder på 168 miljoner kronor, och det går inte att driva in dessa skulder som är kopplade till bilarna. På den värste bilmålvakten i Malmö är 1 929 bilar registrerade. Personen har en skuld på 44 miljoner kronor, och det går inte att få in felparkeringsavgifter, skatter och så vidare som är kopplade till de här bilarna. Det är ett enormt problem.

Redan 2009 kom Transportstyrelsen och Kronofogdemyndigheten med ett förslag om hur vi skulle kunna komma åt detta växande problem. Tyvärr hände ingenting med förslagen. Sedan tillsattes en ny utredning, *Vägtrafikregisterutredningen*, och nu har det antligen kommit förslag från regeringen.

Vi tycker att förslagen är bra. Det handlar om att man kopplar obetalda avgifter och skatter direkt till fordonet och inte till den som på papperet är ägare. Därmed blir det lättare att både flytta fordonet och beslagta det. Förhoppningsvis blir det kännbart för bilens verkliga ägare som då inte kan använda sin bil längre som förut.

Vi tycker ändå att det är synd att det har behövt dröja så länge. Det var ändå 2009 som förslagen kom. Under tiden har problemet bara vuxit. Tittar vi på Malmö är det 42 miljoner kronor i uteblivna parkeringsböter 2013. Det är mycket pengar som Malmö inte kan få in och som man inte kan använda till underhåll som behövs.

Sedan har vi även en annan invändning. Det gäller att ett av de förslag som Transportstyrelsen och Kronofogdemyndigheten kom med 2009 inte finns med i regeringens förslag. Det förslaget handlade om att om det var en person som hade stora fordonsrelaterade skulder, det vill säga skulder för obetalda skatter och avgifter kopplade till fordonet, skulle man kunna vägra registrering av nya fordon.

Då ska man dessutom komma ihåg att det ofta handlar om väldigt många fordon. Det kan vara hundratals fordon eller i extremfallet upp till tusen eller fler fordon. Att kunna stoppa antalet registreringar skulle vara en möjlighet att komma åt problemet.

Utredningen från 2009 föreslog det och sade att det skulle vara försvårande för verksamheten. Vägtrafikregisterutredningen tycker också att det är försvårande men ser andra nackdelar med förslaget. Regeringen och också utskottets majoritet landat i att nackdelarna överväger fördelarna.

Det som är viktigt att komma ihåg är att det inte är första gången som vi politiskt försöker stoppa verksamheten. Det gjordes 2006. Då ville man öka möjligheten att beslagta fordon från Kronofogdemyndighetens sida, men det misslyckades. Den brottslighet som det handlar om lyckades hitta kryphål i systemet. Den har kunnat fortsätta, och problemet har bara ökat. Därför måste vi ligga steget före.

Är detta försvårande för verksamheten måste vi införa det. Risker är annars att vi om ett antal år är tillbaka på ruta ett och att man kanske har hittat nya kryphål i systemet. Det sägs att man vill regelförenkla, och

detta innebär ytterligare regler. Men jämför vi det med annan brottslighet skulle vi aldrig använda argumentet att vi inte vill ha fler regler för att begränsa brottsligheten.

Det är klart att det kostar med polisen och den verksamhet som finns för att jaga brottslingarna. Ändå används det argumentet på detta område. Det tycker vi är fel. Vi måste bekämpa denna brottslighet och kalla den vad det faktiskt är. Det är brott.

Avslutningsvis vill vi att man ska ta bort undantagen när det gäller att registrera fordon på minderåriga barn. Möjligheten finns fortfarande kvar för motorfordon som barnen själva får framföra. Men det kan ändå till exempel leda till obetalda trafikförsäkringsavgifter som leder till att barnet blir skuldsatt på 18-årsdagen. Vi vill även minska den möjligheten att skuldsätta barn.

Anf. 141 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 1.

Propositionen som regeringen har lämnat är i huvudsak bra. Det gör att vi äntligen kan stryka tidigare framlagda förslag av bland annat Sverigedemokraterna. Äntligen kommer förslagen för att stoppa något som inneburit stora problem att bli verklighet genom en ny lag.

I korthet handlar lagen om att ge rätt att ta fordon i anspråk för betalning av fordringar på vissa skatter och avgifter. Syftet med lagen är dels att minska de restförda fordonsrelaterade skulderna till det allmänna, dels att minska incitamenten att använda sig av så kallade fordonsmålvakter. Det är ofta personer utan utmätbara tillgångar.

Herr talman! Den civilrättslige ägaren och brukaren ska inte längre kunna undandra sig det betalningsansvar som följer av ett fordonsinnehav. Utöver att Kronofogdemyndigheten ska kunna ta ett fordon i anspråk som föranleder debitering av vissa fordonsrelaterade skatter och avgifter föreslås andra ändringar. Bland annat ska felparkerade fordon, vars registrerade ägare har sådana obetalda och förfallna skulder uppgående till visst belopp, få flyttas och fordonet ska inte behöva återlämnas till ägaren förrän alla dessa skulder och kostnader i samband med flytten är betalade.

Jag behöver nog inte säga mer för att tydliggöra hur välkommet det är med dessa förändringar, men, herr talman, det räcker inte. Precis som Hillevi Larsson sade i sitt tidigare anförande finns det mer man kan göra.

Problemen med fordonsmålvakter är omfattande. Även med dessa lagändringar kan problematiken fortskrida, om än lyckligtvis inte i samma omfattning. En person kan precis som tidigare stå som ägare till hundratals fordon utan att betala felparkeringsavgifter, trängselskatt eller fordonskatt och dessutom sakna utmätbara tillgångar.

Transportstyrelsen bör ges möjlighet att vägra registrering av ägare till ett fordon, om den nye ägaren sedan tidigare har obetalda fordonsrelaterade skulder på ett betydande belopp. Detta är ett förslag som lyfts fram i S- och SD-motionerna som vi sverigedemokrater tillsammans med Vänsterpartiet och Socialdemokraterna stöder. Det backas upp av en i sammanhanget mycket viktig rapport från 2009 från Transportstyrelsen och Kronofogdemyndigheten.

Regeringen har dock valt att inte gå vidare med förslaget trots att bland annat Vägtrafikregisterutredningen också gjort bedömningen att det skulle ha en försvårande inverkan på verksamheten med fordonsmålvakter. Det jag funderar över är hur detta förhållandevis enkla förslag skulle kunna ha negativa konsekvenser som överstiger nyttan det gör. Det är uppenbart att det är märkligt att förslaget i sådana fall skulle få stöd av flertalet viktiga instanser.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag bara påpeka att det är mycket beklagligt att inte också Miljöpartiet tar problemen med fordonsmålvakter på allvar och inte ansluter sig till vår reservation för att fälla regeringens förslag.

Anf. 142 MARIANNE BERG (V):

Herr talman! Man brukar här i kammaren säga ”för tids vinnande”. Det hör vi ofta när det gäller reservationer. Men man kan också för tids vinnande hålla sitt anförande kort. Eftersom Vänsterpartiet är med på båda reservationerna i betänkandet när det gäller fordonsrelaterade skulder nöjer jag mig med att ställa mig bakom det som föregående talare har sagt och då speciellt Hillevi Larsson, eftersom vi kommer från samma stad, Malmö. Det hon sade om Malmö behöver jag heller inte upprepa. Jag yrkar därmed bifall till reservation nr 1.

Anf. 143 MARTA OBMINSKA (M):

Herr talman! Jag brukar också fatta mig kort, men jag ska inte fatta mig riktigt så kort denna gång. Till att börja med yrkar jag bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2013/14:176 *Fordonsrelaterade skulder*, två motioner som har väckts med anledning av propositionen och sju motioner från den allmänna motionstiden år 2012 och 2013.

Ett stort antal människor har fordonsrelaterade skulder till staten och kommunerna. Det handlar exempelvis om obetald fordonsskatt, trängsel-skatt och felparkeringsavgifter. Sammanlagt uppgick de fordonsrelaterade skulderna till nästan 1,9 miljarder kronor i december år 2013. De 100 personer som hade de största fordonsrelaterade skulderna var tillsammans skyldiga över 340 miljoner kronor.

Som Hillevi Larsson nämnde är en fordonsmålvakter en person som inte har utmätbara tillgångar och som står som registrerad ägare av ett fordon, i stället för den verkliga ägaren och användaren av fordonet. Syftet är, som ni förstår, att den som faktiskt äger fordonet ska slippa det ekonomiska ansvaret som följer av att äga ett fordon.

I exempelvis Malmö var fem personer registrerade ägare till 11 000 bilar år 2012, enligt SVT. Tillsammans var dessa personer skyldiga 78 miljoner kronor bara i felparkeringsavgifter. Enligt färsk siffror i dag från Kronofogdemyndigheten har vi i det län som jag kommer ifrån, Uppsala län, 6 000 personer som är skyldiga nästan 30 miljoner kronor.

Det förekommer även att fordon anmäls som avställda och därmed är oförsäkrade men i praktiken används. Då kan det också uppkomma felparkeringsavgifter och trängselskatt.

Alliansregeringen vill minska de fordonsrelaterade skulderna och incitamenten att använda fordonsmålvakter. Den 20 maj 2009 inkom Transportstyrelsen och Kronofogdemyndigheten med en rapport med förslag till åtgärder för minskning av de fordonsrelaterade skulderna och incitamenten att använda fordonsmålvakter. Näringsdepartementet har vidareutvecklat Transportstyrelsens och Kronofogdemyndighetens förslag i promemorian *Fordonsrelaterade skulder* (Ds 2012:7).

Regeringen beslutade den 9 juni 2011 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att föreslå bestämmelser om skatt och avgift vid användandet av vissa vägar. I slutbetänkandet föreslås att en bil inte ska få användas om infrastrukturavgift, trängselskatt, förseningsavgift eller tilläggsavgift inte betalas i rätt tid. Ett användningsförbud vid obetald trängselskatt och tilläggsavgift föreslogs även i Transportstyrelsens och Kronofogdemyndighetens rapport.

Propositionen *Fordonsrelaterade skulder* innehåller förslag om att fordon som är belastade med skulder som obetald fordonsskatt, trängselskatt eller felparkeringsavgifter ska kunna flyttas och omhändertas. Fordonet ska inte behöva lämnas tillbaka till ägaren förrän alla skulder och kostnader i samband med flytten är betalade.

Genom att det kommer att finnas en risk att man blir av med dessa fordon kommer det inte att vara lika attraktivt att använda dem. Dessutom kommer omhändertagandet av fordonet att förhindra uppkomsten av fler fordonsrelaterade skulder. Den nya lagen och de övriga författningsbestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Mina kolleger i utskottet nämnde de två reservationerna. När det gäller förslaget om vägran av registrering för fordonsägare med höga skulder har de flesta tunga remissinstanser varit mycket kritiska eller avstyrkt förslaget. Även den utredning som vi diskuterade tyckte att nackdelarna överväger. Det finns en risk för att man skulle få fram en rekrytering av nya fordonsmålvakter eftersom en fordonsmålvalt skulle ses som förbrukad när skulderna har blivit för höga. Det finns också en risk för att man skulle använda personuppgifter olovligt.

När det gäller de minderåriga kom det till en lagändring 2006, som ni såg i våra dokument. Denna lagändring är undertecknad av Ulrica Mesing, som var socialdemokratisk minister. Det förslag som ni lade fram var bra och täppte igen det mesta. I praktiken förstår jag faktiskt inte riktigt varför motionen om detta med minderåriga har väckts. Undantagen handlar mest om ungdomar som har rätt att köra med släpfordon och liknande.

(Applåder)

Anf. 144 HILLEVI LARSSON (S) replik:

Herr talman! Jag vill än en gång understryka att jag tycker att det är bra att det har kommit förslag nu, även om jag tycker att det har tagit alldeles för lång tid. När det gäller den utestående frågan om att man kan fortsätta att registrera fordon även om man har massor med fordon registrerade på sig och inte har betalat fordonsavgifterna för dem tycker jag ändå att det är synd att man inte har gått vidare med förslaget.

Utredningen från 2009 skriver att detta är försvårande för verksamheten. Även vägtrafikregisterutredningen, som har kommit därefter, menar att det är försvårande för verksamheten även om man tycker att

det finns andra nackdelar med förslaget när det gäller att det skapar ökade regler och vissa kostnader, bland annat. Utredningarna skriver ändå att det är försvarande. I utskottsbetänkandet skriver också majoriteten att det är försvarande för verksamheten.

Detta måste vara ett tungt vägande argument. Vi trodde tidigare att problemet skulle lösas och att Kronofogdemyndigheten skulle kunna beslagta fordon. Men det har inte fungerat. Problemet har bara ökat under åren efter det att de nya reglerna kom till. Med tanke på det borde allt som är försvarande för denna verksamhet välkomnas även om det kan innebära vissa problem.

Man brukar inte använda detta att brottslingarna finner nya vägar som argument när det gäller andra lagändringar för att komma åt brottslighet. Det kommer de alltid att göra, men vi måste jaga dem och om möjligt ligga steget före.

När det gäller registrering av motorfordon på minderåriga är det ett problem att de riskerar att på 18-årsdagen inte kunna teckna abonnemang och så vidare.

Anf. 145 MARTA OBMINSKA (M) replik:

Herr talman! Frågorna skulle absolut kunna vara försvarande. Men det som är allra mest försvarande, och det som jag tror kommer att hjälpa oss, är förslagen i propositionen.

Som i alla sådana här frågor görs det en intresseavvägning. Direkt efter det stycke om försvarande omständigheter som Hillevi Larsson hänvisar till görs en intresseavvägning, där man anser att nackdelarna överväger fördelarna. Då handlar det mest om privatpersoner och näringsidkare.

När det gäller försäljning av begagnade fordon handlar det mest om privatpersoner som säljer dem vidare. Det skulle också kunna finnas en risk – precis som utredningen säger och precis som det står i det som remissinstanserna tar fram – för att man skulle använda fordonsmålvakter ännu mer frekvent och att man skulle börja använda dem alternativt med ofrivilliga fordonsmålvakter och bara använda folks personuppgifter. Det skulle göra att registren inte längre skulle stämma. Jag tycker ändå inte att man ska förringa vikten av regelförenklingen och försäljningen både för privatpersoner och för näringsidkare.

När det gäller barn har också jag och även nämnd minister jobbat mycket med de här frågorna – att täppa till hålen när det handlar om skulder för barn och barn som växer upp och blir vuxna och har en massa skulder. När jag tittar närmare på lagen tror jag ändå inte riktigt att detta är det stora problemet. Jag tycker att den lagändring som ni initierade 2006 täpper till hålet ganska bra.

Anf. 146 HILLEVI LARSSON (S) replik:

Herr talman! Låt oss börja med det som handlar om bilmålvakter. Problemet har vuxit, och därför tror jag att vi måste jaga dem från alla håll och kanter. Jag hoppas verkligen att Marta Obminska har rätt och att de förslag som nu kommer löser problemet.

Jag tror dock att de kommer att hitta kryphål i systemet, för det har de gjort hittills. Jag tror att det handlar om att jaga dessa människor från alla håll och kanter. Om de skulle finna nya vägar får vi jaga dem där också. Jag tror att det handlar om en punktmarkering där man skärper reglerna

överallt. Bara det att kunna minska antalet bilmålvakter eller det antal som har många fordon registrerade på sig är ändå ett hårt slag eftersom det handlar om att man kan ha hundratals eller till och med tusentals fordon registrerade på en person.

Jag tror att det är få seriösa som kommer att drabbas av det här, för det räcker inte att man är skuldsatt. Man ska också ha många fordonsrelaterade skulder kopplade till de fordon som man äger på papperet. Därmed tror jag att man ändå skulle ringa in dem som missköter sig – både bilmålvakterna och, framför allt, fordonens verkliga ägare och användare.

När det gäller barnen kan man göra en jämförelse med hur det var tidigare, då man registrerade skulder för foton i skolkataloger på barnet. Vid 18 års ålder var barnen skuldsatta upp över öronen med ränteavgifter som hade tickat på. Man kom fram till att även om detta framför allt berör barnen – det är kanske de som vill fotograferas – och inte deras föräldrar drabbas ändå barnet. Det är samma sak med motorfordon som barn själva kör. Det kanske är de som vill ha fordonet, men det blir ett alltför hårt slag att vara skuldsatt när man fyller 18 år. Förmyndaren borde därför registreras för ägarskap även för dessa fordon.

Anf. 147 MARTA OBMINSKA (M) replik:

Herr talman! Jag börjar med det här med barnen. Jag tror att den lagändring som ni initierade 2006 täpper till de flesta frågor när det gäller barn. Undantagen rör underåriga som har förarbehörighet för fordon eller behörighet för släpfordon.

Vi kan kanske titta närmare på detta senare, men jag tror att de förslag som regeringen lägger fram i propositionen är de som kommer att göra att vi får bukt med problemet i det stora hela. Det handlar just om detta att man kommer att kunna omhänderta och flytta fordon med fordonsrelaterade skulder och inte lämna tillbaka dem förrän ägaren har betalat tillbaka alla skulder och kostnader i samband med flytten.

Anf. 148 JAN LINDHOLM (MP):

Herr talman! I civilutskottets betänkande 36 om fordonsrelaterade skulder har Miljöpartiet valt att inte lämna någon reservation eller haka på någon av de få reservationer som finns, trots att vår motion, som i princip blir genomförd i och med regeringens förslag, ändå har avslagits av allianspartierna. Man kan tycka att vi skulle reagera på det.

Jag har sedan ett flertal år tillbaka skrivit motioner om problemet med fordonsrelaterade skulder och så kallade fordonsmålsvakter. Därför har jag svårt att se det som något annat än en seger när regeringen nu äntligen föreslår nästan exakt det jag har motionerat om.

Jag har genom åren som politiker lärt mig att man inte ska vara alltför tydlig och detaljerad i sina motioner för att få en positiv behandling. Det är ju viktigt att de som sitter vid makten har utrymme kvar för att ge förslaget sin egen prägel.

Den detalj som jag i mina motioner inte har tagit upp men som regeringen har tillfört förslaget är reglerna runt kostnaderna som uppstår när kronofogden omhändertar fordonet. Jag tycker att regeringen har utvecklat mina förslag på ett mycket bra sätt.

Jag är, till skillnad från några andra debattörer här, övertygad om att det här nya verktyget som kronofogden nu får kommer att vara effektivt och att verksamheten med fordonsmålvakter kommer att påverkas ordentligt. Förhoppningsvis innebär det även att de fordonsrelaterade skulderna minskar och att det blir betydligt enklare för samhället att driva in de här fordonsrelaterade skatterna och böterna. Mot den bakgrunden tillstyrker vi förslaget i betänkandet.

Det som, herr talman, förmodligen gör att några höjer på ögonbrynen när de läser betänkandet är att det finns en reservation i betänkandet från de övriga tre partierna i opposition som Miljöpartiet har avstått från att ställa sig bakom. Vi har alltså inte medverkat till att ändra majoritetsförhållandena i utskottet i det här betänkandet. Det gäller den fråga som har väckts genom följdmotioner om att införa en möjlighet att vägra registrera fordonsmålvakter som ägare i fordonsregistret. Regeringen klarar sig alltså ifrån ett tillkännagivande från riksdagen den här gången. Det är inte på grund av det sedvanliga stödet från Sverigedemokraterna utan denna gång på grund av att Miljöpartiet alltså valt att inte ställa sig bakom reservationen, som har påpekats av tidigare talare.

Varför väljer vi då att den här gången inte ge regeringen ett uppdrag enligt reservationen? Man kan argumentera på det sättet att det inte är särskilt meningsfullt att ge ett uppdrag till en regering som inte vill utföra det. Det har vi många exempel på från de senaste åren.

Men, herr talman, huvudargumentet är mer pragmatiskt än så. Vi i Miljöpartiet gör helt enkelt bedömningen att den förändring som nu genomförs har mycket stora förutsättningar att verkligen bli effektiv. Vi utgår från att ett beslagtagande av själva brottsverktyget, alltså fordonet, kommer att bli mycket verkningsfullt. Den möjlighet att vägra registrering som motionärerna och reservanterna föreslår bedömer vi miljöpartister däremot skapar så pass många nya problem och osäkerheter att den i praktiken ger väsentligt mycket mer bekymmer än nytta. Vi är även tveksamma till om en sådan möjlighet att vägra registrering på något väsentligt sätt egentligen skulle påverka verksamheten med fordonsmålvakter.

Visst är det så att förslaget inte är ett skarpt förslag, alltså någonting som ska genomföras, utan det är ett förslag att utreda. Men även på den nivån har vi gjort bedömningen att förslaget behöver bearbetas betydligt mer innan det kan ligga till grund för ett tillkännagivande till regeringen.

Vi försöker från Miljöpartiets sida generellt sett skriva motioner och väcka förslag som vi tycker är hyfsat genomtänkta och som kan genomföras utan alltför omfattande arbete. Det innebär naturligtvis inte att vi inte också ibland lägger fram förslag som behöver omfattande utredningar. Men i det här fallet menar vi att förslaget behöver utvecklas betydligt mer innan vi kan ge ett meningsfullt tillkännagivande till regeringen. Att låta regeringen utreda bristfälligt genomtänkta idéer kan leda till dålig lagstiftning, och det vill vi inte medverka till.

Vi föreslår alltså att vi avvaktar effekterna av de förändringar som nu genomförs, eftersom vi tror att de kommer att vara effektiva. Om det i framtiden, om något eller några år, skulle visa sig att det behöver göras ytterligare saker är det inte säkert att det är det här som föreslås nu som i ett sådant läge kan ha effekt. Det är så som Hillevi Larsson sade att brottslingarna hittar nya vägar, och då är det mycket möjligt att det är

helt andra åtgärder än den som ni föreslår nu som skulle kunna påverka en sådan situation.

Vi menar att man inte kan veta om just det här med nyregistrering av fordon på målvakter kan ha effekt i framtiden. Personligen tror jag snarare att det kan vara tvärtom. Det är ju inte fordonsmålvakterna som organiserar den här typen av kriminell verksamhet, utan det är helt andra människor som gör det. För dem är det troligen inte något större problem att hitta andra vägar runt det här. Jag tror alltså att vi ska tänka nytt i det läget.

Tyvärr, även om avsikten från de partier som står bakom den reservationen naturligtvis är god, det kan jag inte säga något emot, är vår bedömning att förslaget faktiskt skapar rätt stora problem. Det kan i värsta fall få så långtgående negativa konsekvenser att det inte längre är möjligt för enskilda personer att köpa och sälja bilar sinsemellan utan att ett fordon måste passera en ackrediterad förmedlare för att det över huvud taget ska kunna bli en rättssäker ägarförändring. Vi tycker inte att det är rimligt att det ska kunna ställas så stora krav på en enskild person, i det här fallet ägaren av ett fordon, och att denne ska kunna överblicka den brist på rättsverkan som en sådan överlåtelse har när den eventuellt inte kommer att kunna registreras i fordonsregistret.

Vi i Miljöpartiet är, som jag har påpekat, dessutom ganska övertygade om att de regler som nu genomförs kommer att få effekt. Att därför starta omfattande utredningar med mycket svåröverblickbara konsekvenser, som vi inte heller tror är särskilt relevanta, känns ganska oansvarigt.

Om de kriminella verksamheter som syftar till att göra det möjligt för många brukare av fordon att använda dem utan att behöva betala fortkörningsböter, felparkeringsböter, trafikförsäkringar med mera hittar nya former när fordonen nu kan beslagtas tills skulderna är betalda menar vi alltså att det kanske inte alls är det som föreslås nu som kan bidra till att föra kampen mot den här sortens kriminalitet framåt. Vi tror att det är viktigt att då utgå från den erfarenhet som vi skaffar oss fram till dess. Vi tror helt enkelt att man jobbar mer effektivt med lagstiftning på det sättet.

Anf. 149 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Regeringen föreslår alltså en ny lag genom vilken fordon ska kunna tas i beslag för att utkräva fordringar på vissa skatter och avgifter. Centerpartiet välkomnar detta. Det här är någonting som vi har drivit väldigt länge.

Syftet med lagen är att totalt sett minska de fordonsrelaterade skulderna i samhället och minska intresset hos dem som inte kan eller vill göra rätt för sig och använder sig av så kallade fordonsmålvakter. En fordonsmålvakt är en person som saknar utmätbara tillgångar och som inte normalt sett använder fordonet men ändå står som registrerad ägare av det. Med hjälp av denna överskuldssatta person som ofta saknar en fast adress och ofta är missbrukare och utsatt kan den civilrättsliga ägaren, alltså den som använder sig av bilen eller motorcykeln, slippa ifrån det betalningsansvar som följer av fordonsinnehavet. Det kan röra sig om fordonskatter, parkeringsböter, andra böter och i förekommande fall också trängselskatter.

Man ska alltså hädanefter med hjälp av kronofogden kunna beslagta fordon för att de här skatterna och avgifterna inte har betalats in.

Det föreslås också ändringar i lagen om flyttning av fordon, som innebär att fordon som står felparkerade, där den registrerade ägaren har sådana obetalda och förfallna skulder uppgående till en viss summa, ska kunna flyttas och inte behöva återlämnas vare sig till den registrerade ägaren eller till den civilrättslige ägaren förrän alla skulderna och kostnaderna i samband med flyttningen av fordonet är fullt ut betalade.

Bestämmelsen i den nya lagen om rätt att ta fordon i anspråk för fordringar på vissa skatter och avgifter kommer med all säkerhet att betydligt försvåra för den fordonsägare som vill komma undan sitt betalningsansvar genom att låta någon annan stå registrerad som ägare till fordonet.

Herr talman! Detta kommer att effektivisera och förenkla indrivningen av de fordonsrelaterade skulderna. Denna utökade möjlighet till flyttning och omhändertagande av ett fordon gör att det inte längre kommer att vara intressant att använda sig av ett fordon som är belastat med sådana skulder om det finns en risk att man blir av med fordonet nästa gång man bestämmer sig för att parkera det någonstans utan att betala och göra rätt för sig. Att man riskerar att bli av med fordonet betyder självklart att obetalda felparkeringsavgifter som hör till det aktuella fordonet inte längre kan uppkomma eftersom det, så att säga, har blivit långtidsparkerat hos kronofogden.

Det är glädjande att regeringen efter lång och noggrann beredning lägger fram ett sådant förslag och att det i huvudsak råder full enighet om att det är ett bra förslag. Men i följdmotioner och reservationer från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna vill man lägga till att personer med omfattande fordonsrelaterade skulder ska kunna vägras att registreras som ägare till fordon och att riksdagen till regeringen tillkännager att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som innebär förbud mot registrering av nya fordon om ägaren har omfattande skulder.

Att införa en möjlighet att vägra registrering på den person som redan har visat att denne varken kan eller vill göra rätt för sig skulle nog till viss del minska problemet ytterligare. Men den verkligt verkningsfulla åtgärden, som Jan Lindholm väl beskrev, är att möjligheten att beslagta ett fordon införs.

Hillevi Larsson menar att en fordonsmålsvakt skulle vara förbrukad när de sammanlagda fordonsrelaterade skulderna överstiger ett visst belopp. Fler fordon skulle då inte kunna registreras med samma ägare, och det skulle kunna ha en ytterligare försvårande inverkan på själva verksamheten med fordonsmålsvakter. Men för att det ska bli så krävs att jag som säljare av ett fordon, antingen det är privat eller i min egenskap av bilhandlare, i förväg eller i samband med att affären görs upp i bilhallen eller på min egen garageuppfart, har kontrollerat att den person som står framför mig är den som är ägare till fordonet, det vill säga om den personen som fordonet ska registreras på först och främst är den han utger sig för att vara och sedan, i nästa steg, om den personens skulder är i närheten av eller har överskridit gränsen där han inte ska kunna registreras som ägare. Om jag glömmer bort eller i stunden inte förmår mig till att undersöka detta, och försäljningen ändå sker till någon som inte kan registreras som ägare, kommer jag som säljare att stå där med pengarna i handen

men ha kvar ansvaret för fordonet. Trots att fordonet är sålt och jag inte längre har någon kontroll över hur det används, var det finns eller vem som kört det, kommer parkeringsböter, fordonsskatter och andra avgifter att fortsätta att trilla in i min brevlåda. Till slut är det jag själv som står där med obetalda fordonrelaterade skulder för ett fordon som jag inte har sett på flera år.

Att vägra registrering av en fordonsägare med restförda fordonrelaterade skulder på betydande belopp skulle kunna motverka problemet med obetalda fordonrelaterade skulder något ytterligare och därmed också möjligheten att använda fordonsmålvakter, men problemet skulle inte lösas helt. I stället skulle det, som jag nämnde tidigare, försvåra för säljaren att lägga ansvaret på ägaren.

Är det detta som ni som har reserverat er vill? Det kan också finnas en risk att rekryteringen av nya fordonsmålvakter skulle öka eftersom en fordonsmålvakt skulle vara förbrukad när de obetalda skulderna har passerat beloppsgränsen. Av samma skäl kan det också finnas en risk för att användningen av ofrivilliga fordonsmålvakter skulle öka, det vill säga, som jag uppfattar det, rena identitetskapningar där personuppgifter utan min vetskap skulle utnyttjas i anmälningar om ägarbyte. Jag skulle stå som registrerad ägare och betalningsansvarig för ett fordon som jag aldrig har sett eller ännu mindre har fått köra.

Remissinstanserna är övertygade om att nackdelarna med förslaget om att förhindra registrering av bilar och motorcyklar på den som redan har fordonrelaterade skulder över en viss summa överväger fördelarna. Man kommer inte heller fullt ut att komma åt problemet med fordonsmålvakter.

Tack vare det förslag som vi nu har att ta ställning till kommer problemet med fordonsmålvakter att minska betydligt. Det är viktigt, inte minst för de utsatta personer som mer eller mindre av tvång försatts i en situation där de måste ta på sig sådana skulder.

Med detta, herr talman, vill jag yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

11 § Tidningen Riksdag & Departement

Konstitutionsutskottets betänkande 2013/14:KU33
Tidningen Riksdag & Departement (framst. 2013/14:RS1)
föredrogs.

Anf. 150 GUNVOR G ERICSON (MP):

Herr talman! Det är märkligt att majoriteten i Sveriges riksdag med moderater och socialdemokrater i spetsen vill lägga ned tidningen Riksdag & Departement. Den redaktionella och oberoende granskande tidningsredaktionen som riksdagen finansierar är en del av den demokratiska funktionen.

Jag har varit med länge i processen. Faktum är att när vi har haft gruppleadmöten och möten i riksdagsstyrelsen har talmannen varit särskilt aktiv i frågan om att få bort tidningen. Jag kan verkligen inte förstå att man är så rädd för att ha kvar tidningen. Jag hade förstått om man hade velat ha en tydlig webbredaktion och det bara handlar om pappers-tidningen, men inte heller det är en framkomlig väg.

Först sadades det att det inte gick att sälja tidningen. Men eftersom det fanns intressenter lyckades Miljöpartiet få med sig de andra partierna att pröva en försäljning. Det är bra. Det gick så långt att vi tog in anbud. Men när gruppleadmötet skulle få information om frågan fick vi inte se anbuden – inte ens med avkodat underlag som är brukligt i upphandlings-sammanhang på kommunal nivå.

Jag har suttit i kommunal nämnd med upphandlingsfrågor, och jag har suttit i den parlamentariska Upphandlingsutredningen. Det är brukligt att man får ta del av anbud även om man inte kan se vem som har lagt anbudet – just för att kunna göra en neutral bedömning. Inte ens det hade vi som underlag.

Jag bad då att få ta del av underlagen till kommande möte i riksdagsstyrelsen. Men inte ens då redovisades anbuden. Ej heller togs kontakt med dem som hade lämnat anbud. Det är anmärkningsvärt.

Hela processen har varit märklig. Några har haft en bestämd ambition att lägga ned redaktionen redan på förhand. Vi i Miljöpartiet beklagar verkligen det. Även om inte papperstidningen kan göras lönsam – om det hade varit syftet – hade en redaktion kunnat vara webbaserad eller tidningen kunnat säljas till en fristående aktör.

I debatten har förekommit att vi skulle skydda namnet Riksdag & Departement. Men faktum är att det inte finns något skydd. Något sådant beslut har riksdagsstyrelsen inte fattat. I morgon dag skulle någon kunna starta en tidning med namnet Riksdag & Departement.

Att riksdagen har en granskande tidning är positivt. Det är en del av demokratin, som vi borde anse oss ha råd med. Precis som informationsverksamhet kostar kan granskande verksamhet också kosta. Skillnaden är det redaktionella bevakande uppdraget som en tidningsredaktion kan ha, vilket ej finns på riksdagens hemsida. Vi har i dag diskuterat frågan igen i riksdagsstyrelsen. Varje gång diskussionen har varit uppe har vi talat om alternativa kanaler för information.

Kanske det blir lite bättre på hemsidan. Det kommer att bli ett nyhetsbrev – ja, men det kan inte ersätta den redaktionella, granskande journalistiken. Det är helt olika saker.

Tidningen fyller en funktion och är en bra informationskälla. Många politiker runt om i landet, tjänstemän och andra politiskt intresserade använder tidningen. Att ha granskande journalistik ska vi inte vara rädda för.

Miljöpartiet yrkar avslag på att tidningen ska läggas ned. Därför yrkar jag bifall till de miljöpartireservationer som finns i betänkandet.

Jag tycker att det hade varit klädsamt om vi hade haft ett alternativ klart innan man bestämde sig för att lägga ned tidningen, även om jag inte alls tycker att man ska göra det. Då hade vi åtminstone kunnat se till att vi hade haft en sådan process att alternativet var klart när vi fattar beslut. Men på grund av den process som har varit förstår jag att medarbetarna på tidningen i dag lämnar för andra jobb. Därmed ställs vi inför

faktum att den läggs ned redan nu, innan det nya alternativet är klart. Jag beklagar verkligen det.

Det här är egentligen en principiell fråga. Hur ser man på vem som ska granska och vem som ska göra det här? Visst hade vi kunnat ha en oberoende granskning utifrån. Och det sker på många bra sätt. Men Riksdag & Departement är unik med sammanställningen över de beslut som vi fattar här i kammaren. Miljöpartiet tycker att det är värt att ha kvar det och att riksdagen också ska betala för det.

Anf. 151 MIA SYDOW MÖLLEBY (V):

Herr talman! Jag kan instämma i mycket av det som Gunvor G Ericson anförde alldeles nyss. Vänsterpartiet vill inte heller att tidningen Riksdag & Departement läggs ned. Däremot står vi inte bakom att den skulle säljas eller så i det fall riksdagen inte skulle ha den. Vi menar att vi behöver ha en tidning som ges ut av riksdagen på det sätt som Riksdag & Departement gör.

Man kan absolut diskutera behovet av att utveckla tidningen, att utveckla webbplatsen och fundera på om en papperstidning alltid är det bästa, men vi ser också behovet av det redaktionella materialet. Vi menar också att om man inte är nöjd med det som tidningen gör, alltså att den till exempel är för dyr att trycka i förhållande till vad man får ut av den, bör man utveckla tidningen snarare än att avveckla den.

”I den redaktionella policyn anges bl.a. att tidningen är en facktidning som skildrar den politiska processen och som utifrån grundläggande demokratiska värderingar ska engagera läsarna och stimulera dem att följa beslutsfattandet i riksdagen, regeringen och EU.” Det är unikt för den här tidningen att man faktiskt bevakar såväl riksdagen och departementen som vad som händer i EU. Det går att läsa tidningen och också förstå sammanhangen bra, hur ärenden hanteras och hur beslutsprocesser i Sverige ser ut. I andra sammanhang diskuterar vi många gånger behovet av att utveckla demokratin, att se till att människor röstar och att folk ska känna sig delaktiga i det som händer i samhället. Då är det faktiskt väldigt viktigt att ha en facktidning som har den här speciella inriktningen och profilen.

Gemene man läser förstås inte Riksdag & Departement. Men många andra gör det, och frågor som lyfts upp där kommer sedan in i andra medier. Andra tidningsredaktioner är en väldigt viktig måltavla för tidningen Riksdag & Departement. Därför tycker vi att det är olyckligt att tidningen läggs ned.

Ekonomiska argument har lyfts fram ibland, och det är i det stora sammanhanget ganska lite pengar om man tänker på vilken demokratisk utväxling man får av det här.

Innan jag fick det här uppdraget och hamnade i riksdagen 2010 var jag ersättare i riksdagen. Under den tiden fick jag tidningen Riksdag & Departement, och jag vet att många får väldigt mycket information den vägen. Det var ett alldeles utmärkt sätt för oss – det kunde vara möjligt att vi skulle hoppa in här om någon blev sjuk – att hålla oss ajour med vad som hände. Jag märkte också att det var en tidning som hade mycket genomslag i kommuner och i landsting, som också ska hantera och försvara den demokratiska processen och vårt demokratiska system.

Det är en mycket viktigare tidning än man kan tro om man bara tittar på antalet prenumeranter. Läsarna är också många fler. Det finns också med i de underlag som har varit uppe i riksdagsstyrelsen.

Summa summarum: Jag yrkar bifall till den reservation som jag står med på, det vill säga reservation nr 1.

Anf. 152 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att Riksdag & Departement är en bra och upplysande tidning. Det har varit många och långa diskussioner om tidningens framtid inom vårt parti. Vi har under åren sett att antalet som läser, även om det är betydligt fler än de som prenumererar, har minskat. Vi har också sett att kommuner väljer att inte prenumerera för sina förtroendevalda. Prenumerantstocken har minskat ganska avsevärt.

Dagens teknik ger många andra möjligheter att ta del av vad som händer i riksdagen, i regeringen och i EU. Fördelen med tidningen har varit att den har samlat alla upplysningar och händelser på ett och samma ställe. Men i dag är våra medborgare väldigt hemma på att söka information, och man nöjer sig inte med att ta del av det på ett ställe. Man söker och läser på olika ställen.

Herr talman! När tidningen startade uttryckte KU bland annat att det otvivelaktigt fanns ”ett behov av fortlöpande och mer fyllig information om riksdagen och dess verksamhet än vad som gavs och kunde fås på annat håll”. I dag har vi en annan möjlighet att fylla detta behov via internet, hemsidor, andra webbplatser och andra medier.

Det var dock inte utan vända som vi från Socialdemokraterna tog beslutet att ställa oss bakom en nedläggning av tidningen. Under alla mina år i riksdagen – det börjar bli ganska många nu – har jag, på alla sätt jag har kunnat, värnat om mångfald bland medier och arbetat för att skapa större möjligheter och förutsättningar för tidningar att starta och öka i volym. Att nu vara med och ta beslut om nedläggning av vår egen tidning känns inte riktigt bra, men ibland hinner verkligheten i fatt.

Den viktigaste frågan att ställa sig blev: Hur ska så många som möjligt, på ett lättförståeligt sätt, få veta vad som händer i riksdagen och i EU? Efter mycket diskussioner, mycket påtryckningar på arbetsgruppen och mycket information i konstitutionsutskottet tror vi att riksdagen.se kan fylla denna funktion om mer redaktionell bearbetning av texterna sker och om riksdagen.se ger ut ett redaktionellt nyhetsbrev, förbättrar sökfunktion och gör andra förändringar som man har aviserat och som underlättar att hitta relevant information. Det räcker inte, som det har varit innan, med en rubrik och en länk till utskottets betänkande.

I utskottets utlåtande har vi också tagit upp frågan om arkivering. Det är många som forskar i demokrati och politiska beslutsprocesser som har haft god hjälp av tidningens arkiv. Det är viktigt att den frågan får en lösning.

Vi tycker också att Riksdagsförvaltningen bör överväga frågan om att söka utgivningsbevis för hemsidan. Det ger ett starkare skydd och möjligheten att ha en självständig publicistisk ställning inom ramen för uppdraget.

Herr talman! Tidningen Riksdag & Departement har i tio år haft en redaktionell policy som fastställdes av riksdagsstyrelsen. Tidningen ”ska svara för den samlade informationen om den statliga politiska beslutsprocessen i Sverige”. Det är huvuduppdraget. I den redaktionella policyn anges bland annat att ”tidningen ska vara partipolitiskt neutral och ha en självständig publicistisk ställning inom ramen för sitt uppdrag och sin redaktionella policy. Innehållet ska vara opartiskt, sakligt, relevant, korrekt och icke-kommenterande.” Det är alltså egentligen allt som en hemsida oftast är i dag.

Vi kan se en komplikation med att ha en självständig publicistisk tidning utan ett granskande, analyserande och icke-kommenterande uppdrag men också att ha journalister som begränsas, enligt min mening, i sitt journalistiska granskande uppdrag och som får sin lön av den som de är satta att rapportera om.

Vad allmänheten och medborgarna i dag behöver mer av är tidningar som granskar, analyserar och följer upp de beslut som riksdagen och EU-parlamentet fattar och som ser vad besluten får för konsekvenser. Jag hoppas att någon annan tidning kan fylla det eventuella tomrum som uppstår efter Riksdag & Departement och kan använda sin publicistiska frihet till att följa vad som sker i riksdagen. Det är många medier som gör det redan i dag, men enligt min uppfattning behöver vi många fler även om de inte kan använda sig av namnet Riksdag & Departement. Som Gunvor G Ericson sade har vi inte, när vi lämnat ifrån oss tidningen, något servitut på den.

Från Socialdemokraterna tog vi ställning för att inte sälja tidningen, bland annat på grund av den starka anknytning till riksdagen som namnet har. Enligt de utredningar vi fått fanns det många frågor som skulle ha krävt en lösning, exempelvis gällande den ekonomiska övergången. Jag tror inte alls att det var tal om att ekonomin satte käppar i hjulet. Vi har inte fört någon diskussion om att nedläggningen skulle vara en ekonomisk fråga.

Däremot är det fråga om rättigheter och om personal, att säkra den fortsatta utgivningen om vi skulle sälja tidningen. Det skulle också handla om villkor i överlåtelseavtalet vad gäller tidningens omfattning och inriktning. Vi skulle vara tvungna att noga överväga vilka krav vi faktiskt kunde ställa för att säkerställa att namnet inte används på ett olämpligt sätt. I diskussionen om dessa överväganden fann vi att försäljning inte var ett bra alternativ. Men jag håller med Gunvor G Ericson om att det hade varit bra om alternativet på riksdagen.se hade varit på plats fullt ut.

Herr talman! Det är inget roligt beslut att lägga ned en tidning, men jag tror att det kan bli bra med en väl utbyggd webbplats. Med det yrkar jag bifall till utskottets ställningstagande och avslag på motionerna.

Anf. 153 GUNVOR G ERICSON (MP) replik:

Herr talman! I konstitutionsutskottets betänkande står det att ”det kan diskuteras om inte en ansökan om utgivningsbevis för riksdagens webbplats bör ges in till berörd myndighet. Det är också enligt utskottet angeläget att klargöra hur frågan om arkivering av informationen på webbplatsen ska lösas.” Vad jag har förstått kommer Riksdagsförvaltningen inte att utse någon ansvarig utgivare utan anser att det bör fungera som

det gör i dag med hemsidan. På vilket sätt anser Socialdemokraterna att det som KU:s majoritet skriver i betänkandet om utgivningsbevis har tillgodosetts?

Som jag sade i mitt anförande är inte namnet Riksdag & Departement skyddat. Det innebär att egentligen vem som helst kan starta en tidning i morgon och använda sig av det namnet. Hade det inte varit bättre att i ordnade former se till att någon drev vidare tidningen?

Anf. 154 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Att vi inte skrev skarpare i förslaget från KU beror på att frågan som vi arbetade med var om vi skulle lägga ned tidningen eller inte. Vi ansåg inte att vi i det läget kunde gå in och tala om vad som skulle hända med riksdagen.se. Däremot har vi haft bra diskussioner med riksdagsdirektören. Vi har kunnat framföra våra synpunkter. Vi har fått ett fullvärdigt underlag, tycker jag, där man presenterat de förstudier och rapporter som gjorts liksom de tankegångar man haft.

Sedan har vi fört diskussioner med vår representant i arbetsgruppen och då varit överens om att vi från vår sida ville försöka lyfta upp och driva frågan om ansvarig utgivare. Hur ställningstagandet därefter blivit i riksdagsstyrelsen och i gruppledarkretsen kanske Gunvor G Ericson vet bättre än jag. Vi tyckte att det var viktigt, och vår representant i arbetsgruppen har också fört fram det. Jag ser kanske inte att frågan slutgiltigt är avgjord.

Anf. 155 GUNVOR G ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Jo, det är nog så att om vi fattar beslutet i dag kommer vi att ha en hemsida med ett nyhetsbrev, men det kommer inte att finnas en publicistisk verksamhet så som det var när det fanns en redaktion. För att det skulle ha blivit en lösning med ansvarig utgivare och redaktion hade vi i så fall fått ha en webbredaktion, men det alternativet har ingen drivit. Vi förde fram det som en möjlighet, liksom vi sade att det var möjligt att sälja tidningen.

Jag beklagar verkligen att man inte har värnat den typen av journalistisk granskning. Jag tror inte att andra medier bara kan plocka upp den handske som nu tappas. Jag anser att det finns skäl att i framtiden överväga möjligheten av en webb som fungerar på ett redaktionsmässigt sätt, och jag hoppas att ni från Socialdemokraterna vill utveckla den granskande journalistiken vad gäller riksdagen.

Anf. 156 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik:

Herr talman! Gunvor G Ericson säger hela tiden ”granskande journalistik”. När jag läst alla de förbehåll som tidningen haft under åren har jag sett att de inte har haft något granskande uppdrag. De har haft en icke-kommenterande funktion. Uppdraget har varit att på ett samlat sätt sprida information om den statliga politiska beslutsprocessen i Sverige. Det är alltså ett informationsuppdrag, inte ett granskande uppdrag, inte ett kommenterande eller analyserande uppdrag. Den varan tycker jag att vi verkligen behöver mer av i Sverige. Information kan man både skapa och få på annat sätt.

Jag håller med om att när man har en ansvarig utgivare och ett utgivningsbevis för en hemsida har den som är ansvarig utgivare mycket

större möjligheter, mycket större frihet. Men då får man se över också det uppdraget. Kombinationen med en ansvarig utgivare har egentligen inneburit att de varit väldigt bakbundna.

Anf. 157 CECILIA BRINCK (M):

Herr talman! Under de knappt 40 år som Från riksdag och departement, som tidningen från början hette, existerat i dess nuvarande form har den fyllt en utomordentligt viktig funktion. Det fanns en publikation även tidigare. Den gavs ut av Finansdepartementet och hette Departementsnytt. Riksdag & Departement har berättat om och kommenterat vad som har hänt och vad som varit på gång i riksdag och regering. Den har förmedlat viktiga personnyheter, och så småningom kom uppdraget att utvidgas med bevakning av EU och lagstiftningsprocessen där.

Allt detta är fortfarande viktiga bevakningsområden. Det är vi helt överens om, och det är inte det frågan gäller. Det är bara det att på dessa 40 år har landskapet runt om Riksdag & Departement förändrats dramatiskt, inte minst medielandskapet.

Herr talman! Låt mig i all korthet påminna kammaren om hur medielandskapet i Sverige såg ut 1975/76, när tidningen började ges ut. Vi hade två statliga tv-kanaler. Jag kommer från Skåne, så vi hade tre, för vi hade även en statlig dansk kanal som sände tecknad film en gång i veckan, inte bara på julafton som svensk tv gjorde. Vi hade tre statliga radio-kanaler – en där det pratades, en där det spelades allvarlig musik och en där man samlade allt det andra.

Vi hade ett stort antal dagstidningar – ovanligt stort per capita; det har vi för övrigt fortfarande. De hade politisk färg från höger till vänster och var ofta inte bara politiska på åsiktsplats utan också på nyhetsplats. Vi hade magasin av olika slag med glesare utgivning, vecko- eller månadsutgivning. Somliga av dem hade något slags samhällsbevakande inriktning, men de flesta hade det inte. Ja, vi hade kortvågsradio också. Några sysslade med sådant.

Vi hade ingen fristående radio och ingen fristående tv, närradiosändningar kom i gång i liten skala mot slutet av 70-talet, och internet var inte ens en glimt i Al Gores öga vid den tiden. Det är svårt att med några få ord beskriva vilken revolution som skett på medieområdet sedan dess, så det tänker jag inte ens försöka göra, men jag konstaterar att där det för 40 år sedan fanns två, tre, fyra nyhetskällor finns det i dag tusentals. Där dagens nyhet för 40 år sedan verkligen var dagens nyhet, till dess att nästa dags tidning kom ut, har vi nu nyhetssajter, bloggar och sociala medier som uppdateras hela tiden.

Vi har tillgång till nyheter från en oändlig mångfald av källor, och vi har tillgång till dem hela tiden. Skillnaden mellan dagens situation och 70-talets är obeskrivligt stor. Det betyder även att informationen från riksdag och departement är mycket mer omfattande än tidigare och att den är mer lättillgänglig.

Men, frågar man sig, har då inte Riksdagsförvaltningen – precis som vilken annan organisation som helst – ett ansvar för att upplysa om vad som händer i huset? Jo, det är fullständigt självklart. Det är ingen som har ifrågasatt det. I den kommunikationsstrategi som Riksdagsförvaltningen tagit fram och arbetar efter görs detta väldigt tydligt: ”Riksdagsförvaltningen ska aktivt arbeta för en ökad tillgänglighet till och insyn i

riksdagens och Riksdagsförvaltningens arbete och beslut.” Informationen ska vara ”öppen”, ” trovärdig”, ”begriplig”, ”användbar”, ”planerad” och ”tillgänglig”. Målen för den externa kommunikationen är att ”bidra till ett högt förtroende för Sveriges riksdag som institution”, att ”främja insynen i riksdagens arbete och beslut” och att ”öka intresset för och kunskapen om riksdagens arbete och beslut”. Kommunikationsstrategin kompletteras av olika riktlinjer och andra vägledande dokument.

Kan man då överlåta den här informationen helt till externa nyhetsförmedlare? Nej, och det är inte heller det som är meningen. Det är bara det att informationsinsatserna inte längre kommer att ske genom en av riksdagen utgiven papperstidning.

Skälen till detta är delvis ekonomiska – men bara delvis. Riksdag & Departement är en dyr historia. Kostnaderna ökar och intäkterna minskar, precis som fallet är för nästan alla papperstidningar i landet. Detta illustrerades så sent som i dag när Schibsteds senaste siffror publicerades. Som alla som använder skattepengar måste vi hela tiden fundera på om vår användning av dem är den allra bästa.

Det finns dessutom – och det är egentligen viktigare här – en paradox i det faktum att riksdagen själv är uppdrags- och arbetsgivare för en tidning som inte bara har ett informationssyfte utan också har tagit på sig ytterligare en uppgift, nämligen att granska och analysera. Vi menar att den sortens fördjupad granskning nog inte bör betalas och arrangeras av den som ska granskas.

Herr talman! Riksdagsförvaltningen arbetar just nu med att utveckla sin webbplats för att bereda plats för väldigt mycket av det som hittills rymts i Riksdag & Departement. I det arbetet ingår att stärka det redaktionella arbetet, även om det inte kommer att få samma omfattning som det redaktionella materialet haft i Riksdag & Departement.

Konstitutionsutskottets uppgift har här inte varit att organisera riksdagens informationsverksamhet. Konstitutionsutskottets uppgift i detta sammanhang har varit att säga ja eller nej till försäljning respektive nedläggning av Riksdag & Departement. Vi hade mycket väl kunnat tänka oss en försäljning. Av olika skäl gick inte det. De flesta av de skälen är sådana att vi inte kan tala om dem, eftersom det finns sekretessbelagda uppgifter. Det fungerade inte, och därför menar vi att det enda rimliga alternativet är nedläggning och sedan uppbyggnad av en ny och fungerande informationsverksamhet.

Precis som Helene Petersson gjorde nyss vill jag påminna om de två medskick – det heter ju så nu för tiden – som finns i betänkandet. Det ena rör frågan om utgivningsbevis och ansvarig utgivare, som vi tycker att man bör fundera över. Det andra handlar om den viktiga arkivfrågan, som måste lösas. Det måste finnas en funktion där gammalt material arkiveras, så att det fortfarande är lättillgängligt.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på motionerna.

Anf. 158 GUNVOR G ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Vi har nu hört att det finns medskick om hur man ska organisera detta när man lägger ned tidningen och att KU har haft i uppdrag att säga ja eller nej till försäljning respektive nedläggning. Men

varför är då en webbtidning ett sämre alternativ än att lägga ned tidningen? Har man diskuterat detta inom Moderaterna?

Jag ställde samma fråga till Socialdemokraterna tidigare: På vilket sätt anser ni inom Moderaterna att man har tillgodosett de medskick som gjorts när man tar ställning till att lägga ned tidningen? Förutsättningen för att lägga ned den är att medskicken ska fungera, däribland detta med arkivplatsen, som Cecilia Brinck nämnde i sitt anförande.

Anf. 159 CECILIA BRINCK (M) replik:

Herr talman! Som jag sade har vårt uppdrag varit att ta ställning till förslaget om nedläggning. Vårt uppdrag har inte varit att tala om för Riksdagsförvaltningen hur informationen ska organiseras.

Vi kan i detta sammanhang komma med förslag på saker som vi tycker bör finnas med i processen, men det är inte vår sak att avgöra hur detta ska skötas. Vi tycker att det vore bra – och där är utskottet enigt – med utgivningsbevis och ansvarig utgivare. Det säger vi också. Vi tycker att arkiveringsfunktionerna är viktiga och måste fungera. Det säger vi också i betänkandet.

Hur Riksdagsförvaltningen sedan kommer att organisera informationsverksamheten är inte vår sak att ta ställning till. Det pågår ett arbete med att utveckla riksdagens webbplats. Det har kommit mycket långt, enligt den information vi har fått. Jag vill inte förutskicka hur det kommer att se ut. Det tror jag inte att Gunvor G Ericson kan göra heller. Men precis som Helene Petersson sade nyss hyser vi stort förtroende för riksdagens och Riksdagsförvaltningens förmåga att fortsätta med en informationsverksamhet med hög kvalitet och hög integritet.

Anf. 160 GUNVOR G ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar för det svaret. Men den principiella frågan handlar om hur man ser på uppdraget. Vi har en tidning som är välfungerande. Det vi gör nu är att lägga ned den tidningen innan vi har ett alternativ på plats.

I framtiden kanske man skulle kunna ompröva frågan om att ha en webbtidning. Men det är inte samma sak som att ha en informationskanal med nyhetsbrev. Även i valet av vad som ska finnas med i nyhetstidningen blir det någon form av publicistiskt val. Men det är inte samma sak som att ha en granskande och analyserande redaktion.

Vi har också haft ett väldigt stort värde i att ha samlad information i detta mediebrus. Ja, medielandskapet ser verkligen annorlunda ut. Riksdag & Departement har fyllt en viktig funktion. Där har man haft nyheterna samlade. Därför har tidningen haft ett väldigt stort värde. Det kommer nog inte riksdagens hemsida att kunna klara vad gäller EU-information kopplad till de nyheter som funnits i tidningen.

Jag beklagar verkligen att vi inte kunde enas om en försäljning alternativt en webbtidning. Jag hoppas att Moderaterna är beredda att ompröva sitt beslut för att senare kunna tänka sig att göra en webbtidning. Är det möjligt att man kommer att pröva det inom Moderaterna?

Anf. 161 CECILIA BRINCK (M) replik:

Herr talman! Den frågan tror jag inte att Gunvor G Ericson ens föreställer sig att jag ska kunna svara på.

Jag finner på sätt och vis den nostalgiska omfamningen av en papperstidning lite rörande. Är det plattformen och formatet som är det viktiga? Är det inte snarare innehållet som är viktigt? Är det väsentliga det faktum att den ges ut som papperstidning eller webbtidning, snarare än det som finns i den? Jag föreställer mig att Gunvor G Ericson menar en webbtidning som ser ut ungefär som papperstidningen, för det är det vi brukar mena när vi talar om webbtidningar.

Som Helene Petersson nyss sade finns det i Riksdag & Departements uppdrag egentligen inte någonting som tydligt säger att man har ett ansvar för analys och fördjupning, utan det handlar om information. Sedan kan vi tycka att det är bra att man har fördjupat detta uppdrag och att man har haft redaktionella ambitioner utöver ren informationsspridning. Men faktum är att man kan fylla de funktionerna på annat sätt. Jag är lite bekymrad över föreställningen att detta inte går att lösa på en webbsida. De allra flesta stora myndigheter, organisationer och företag löser sina informationsbehov på ett utomordentligt sätt utan att ge ut papperstidningar. Jag har väldigt svårt att se att inte Sveriges riksdag skulle kunna göra samma sak.

Anf. 162 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Vilken informationsverksamhet ska ett parlament ha när det gäller den egna verksamheten? Det är den grundläggande frågan, som vi har att ta ställning till just nu. Kan ett parlament ge ut en daglig tidning eller en veckotidning? Ja, det kan man besluta om. Kan man ha andra former än tryckta medier? En gammal tidningsgubbe som jag rörs nästan till tårar över att papperstidningen nu är väldigt populär. Det var inte bara så när Arbetet en gång i tiden fanns. Man kunde både läsa den och slå in fisk i den. Det var ett starkt argument.

Men, herr talman, att ett parlament ger ut en egen tidning som innehåller information – och plattformen, som Cecilia Brinck säger, är inte det viktiga – är naturligt. Det är en del av ett viktigt uppdrag att vi ska informera från parlamentet om demokratins olika delar. Det är en viktig uppgift.

Men sedan kommer frågan om det redaktionella programmet. Ska det också innefatta reportage, begränsningar i reportage och så vidare? Står detta i överensstämmelse med grundlagen, där ansvarig utgivare ensam tar ställning till vilket innehåll en tidning ska ha? Detta är inte löst och har inte varit löst för denna tidning, liksom inte heller för många facktidningar eller fackliga tidningar och så vidare. De här frågorna står ofta i konflikt med varandra. Ägaren förväntar sig en viss form av information.

Jag har viss erfarenhet från pressen. Jag har till och med varit med och lagt ned Pressens Tidning en gång i tiden och räddat andra tidningar, till och med i Södermanland, från nedläggning i andra sammanhang.

I Sverige finns det för närvarande en god tillgång till information om politiken. Dagens Politik finns inte längre. Däremot finns tidningen Fokus. Vi har de politiska partierna. Jag har varit chefredaktör för Nu – det liberala nyhetsmagasinet. Vi har Aktuellt i politiken och Miljömagasinet, som jag samarbetade mycket med en gång i tiden. Och vi har Kristdemokraten. Det har varit lite sämre med Centerpartiet och Moderaterna, som inte har haft motsvarigheter till dessa.

Man kan fråga sig: Kan dessa tidningar ersätta, tillsammans med dagspressen i övrigt, sjudagarsutgivna tidningar, som Aktuellt i politiken? Nej, inte på det sättet, men det skapas nu ett utrymme för att informera på samma sätt.

Herr talman! Jag har suttit i den arbetsgrupp som har arbetat med hur man skulle kunna göra riksdagens egen informationsavdelning mer tillgänglig för allmänheten. Det finns många olika uppslag. Men vad som kommer att saknas – och jag tycker att det är korrekt i förhållande till andra tidningar som jag räknade upp nu – är reportageinslaget. Jag menar att riksdagen inte ska syssla med det. Det tror jag är klokt. Det lämnar ett utrymme. Det handlar också om det andra förhållandet: att det har tagits in annonser i en myndighetstidning. Det är inte helt lätt för andra tidningar att bära den situationen. De konkurrerar med en myndighetstidning som också får statliga anslag.

Herr talman! Jag stöder detta, även om det blöder i hjärtat att lägga ned en papperstidning. I det här fallet måste nog beslutet bli detta.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

12 § Lag om beslut i särskilda regeringsärenden

Konstitutionsutskottets betänkande 2013/14:KU38
Lag om beslut i särskilda regeringsärenden (prop. 2013/14:179)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

13 § Ändring av statistiksekretessen

Konstitutionsutskottets betänkande 2013/14:KU39
Ändring av statistiksekretessen (prop. 2013/14:162)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.34 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

MJU21 Livsmedelspolitik

Punkt 1 (Vildsvinsprodukter)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

286 för utskottet

19 för res. 1

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 94 S, 98 M, 21 MP, 17 FP, 19 C, 19 V, 18 KD

För res. 1: 1 S, 18 SD

Frånvarande: 17 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 4 C, 2 SD, 1 KD

Hans Hoff (S) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 8 (Märkning av salt, socker och fett)

1. utskottet

2. res. 7 (S, V)

Votering:

192 för utskottet

115 för res. 7

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 18 SD, 18 KD

För res. 7: 96 S, 19 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 10 (Mål för offentlig konsumtion av ekologiska livsmedel)

1. utskottet

2. res. 10 (MP, V)

Votering:

171 för utskottet

41 för res. 10

95 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 M, 17 FP, 20 C, 18 SD, 18 KD

För res. 10: 1 S, 21 MP, 19 V

Avstod: 95 S

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 15 (Livsmedelskontroll)

1. utskottet
2. res. 12 (SD)

Votering:

286 för utskottet

18 för res. 12

45 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 98 M, 20 MP, 17 FP, 19 C, 18 V, 18 KD

För res. 12: 18 SD

Frånvarande: 16 S, 9 M, 5 MP, 7 FP, 4 C, 2 SD, 1 V, 1 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

15 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 5 maj

KrU5 Politik för det civila samhället m.m.

Punkt 5 (Statistik)

1. utskottet
2. res. 4 (MP)

Votering:

283 för utskottet

22 för res. 4

1 avstod

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 95 S, 98 M, 17 FP, 20 C, 18 SD, 17 V, 18 KD

För res. 4: 1 S, 21 MP

Avstod: 1 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 V, 1 KD

Désirée Liljevall (S) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha

röstat nej.

Punkt 8 (Det statliga idrottsstödet och avgifter inom idrottsrörelsen)

1. utskottet
2. res. 6 (S, V)

Votering:

192 för utskottet

115 för res. 6

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 18 SD, 18 KD

För res. 6: 96 S, 19 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 10 (Krav som ställs på elitidrottsarenor)

1. utskottet
2. res. 8 (S, V)

Votering:

192 för utskottet

115 för res. 8

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 18 SD, 18 KD

För res. 8: 96 S, 19 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU11 Ett värdigt liv – äldrepolitisk översikt 2006–2014

Punkt 1 (Äldrepolitikens inriktning)

1. utskottet

2. res. 1 (S)

3. res. 2 (MP)

4. res. 3 (SD)

5. res. 4 (V)

Förberedande votering 1:

18 för res. 3

22 för res. 4

266 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Förberedande votering 2:

21 för res. 2

19 för res. 4

265 avstod

44 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 3:

96 för res. 1

21 för res. 2

188 avstod

44 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

153 för utskottet

96 för res. 1

58 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2013/14:108

7 maj

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 98 M, 17 FP, 20 C, 18 KD
För res. 1: 96 S
Avstod: 21 MP, 18 SD, 19 V
Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 5 (Investeringsstöd)

1. utskottet
2. res. 9 (SD)

Votering:

153 för utskottet

18 för res. 9

136 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 M, 17 FP, 20 C, 18 KD

För res. 9: 18 SD

Avstod: 96 S, 21 MP, 19 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU16 Några sjömansfrågor

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU25 Integritets- och sekretessfrågor

Punkt 1 (Integritetsskyddsmyndighet och integritetsskyddskommission)

1. utskottet
2. res. 1 (MP, V)

Votering:

267 för utskottet

40 för res. 1

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 98 M, 17 FP, 20 C, 18 SD, 18 KD

För res. 1: 21 MP, 19 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 8 (Sekretessen för uppgifter i de s.k. Stasiarkiven)

1. utskottet
2. res. 5 (SD)

Votering:

289 för utskottet

18 för res. 5

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 98 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 19 V, 18 KD

För res. 5: 18 SD

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Prot. 2013/14:108

7 maj

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU26 Offentlig förvaltning

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU28 Etermediefrågor

Punkt 2 (Annonstider i radio och tv)

1. utskottet

2. mot. 2012/13:K388 (MP)

Votering:

265 för utskottet

41 för mot.

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 97 M, 17 FP, 20 C, 17 SD, 18 KD

För mot.: 21 MP, 1 SD, 19 V

Frånvarande: 16 S, 10 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 4 (Granskningsnämndens ledamöter)

1. utskottet

2. res. 2 (SD)

Votering:

288 för utskottet

18 för res. 2

1 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 97 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 19 V, 18 KD

För res. 2: 18 SD

Avstod: 1 M

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Gunnar Axén (M) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU31 Ökad effektivitet, säkerhet och tillgänglighet i valförfarandet

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2013/14:108
7 maj

Punkt 2 (Ökade möjligheter att lämna särskild personröst)

1. utskottet

2. res. (V)

Votering:

288 för utskottet

19 för res.

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 98 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 18 SD, 18 KD

För res.: 19 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

KU36 Kommittéberättelse 2014

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU12 Skolväsendet

Punkt 1 (Skolpolitik och skolreformer)

1. utskottet

2. res. 1 (S)

3. res. 3 (SD)

Förberedande votering:

97 för res. 1

18 för res. 3

191 avstod

43 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

152 för utskottet

96 för res. 1

59 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 M, 17 FP, 20 C, 18 KD

För res. 1: 96 S

Avstod: 1 M, 21 MP, 18 SD, 19 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 3 (Resurser efter behov)

1. utskottet

2. res. 6 (S, MP, V)

Votering:

171 för utskottet

136 för res. 6

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 M, 17 FP, 20 C, 18 SD, 18 KD

För res. 6: 96 S, 21 MP, 19 V

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 11 (Godkännande av enskild som huvudman)

1. utskottet

2. res. 17 (SD)

Votering:

151 för utskottet

18 för res. 17

136 avstod

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 M, 17 FP, 19 C, 18 KD

För res. 17: 18 SD

Avstod: 96 S, 21 MP, 19 V

Frånvarande: 16 S, 10 M, 4 MP, 7 FP, 4 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 46 (Arbetsmiljö)

1. utskottet

2. res. 60 (SD)

Votering:

289 för utskottet

18 för res. 60

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 98 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 19 V, 18 KD

För res. 60: 18 SD

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 47 (Kränkande behandling)

1. utskottet

2. res. 62 (SD)

Votering:

173 för utskottet

19 för res. 62

113 avstod

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 S, 98 M, 17 FP, 20 C, 19 V, 18 KD

För res. 62: 1 S, 18 SD

Avstod: 92 S, 21 MP

Frånvarande: 18 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Håkan Bergman (S) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat nej.

16 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

**SkU30 Skattskyldighet till avkastningsskatt och ändrad deklarat-
ionstidpunkt för avkastningsskatt för vissa skattskyldiga**
Kammaren biföll utskottets förslag.

**UbU26 Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet och års-
redovisning 2013**
Kammaren biföll utskottets förslag.

CU29 Ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter

1. utskottet
2. res. (V)
Votering:
286 för utskottet
19 för res.
44 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 95 S, 98 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 18 SD, 17 KD
För res.: 19 V
Frånvarande: 17 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 2 KD

CU30 Stärkt besittningsskydd för utsatta hyresgäster
Kammaren biföll utskottets förslag.

CU36 Fordonsrelaterade skulder

Punkt 2 (Fler förslag om fordonsrelaterade skulder)
1. utskottet
2. res. 1 (S, SD, V)
Votering:
174 för utskottet
133 för res. 1
42 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 98 M, 21 MP, 17 FP, 20 C, 18 KD
För res. 1: 96 S, 18 SD, 19 V
Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Övriga punkter
Kammaren biföll utskottets förslag.

KU33 Tidningen Riksdag & Departement

Punkt 1 (Riksdagsförvaltningens utgivning av tidningen Riksdag & Departement)

1. utskottet

2. res. 1 (MP, V)

Votering:

266 för utskottet

40 för res. 1

1 avstod

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 98 M, 17 FP, 20 C, 17 SD, 18 KD

För res. 1: 21 MP, 19 V

Avstod: 1 SD

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 2 (Försäljning av tidningen Riksdag & Departement)

1. utskottet

2. res. 2 (MP)

Votering:

286 för utskottet

21 för res. 2

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 98 M, 17 FP, 20 C, 18 SD, 19 V, 18 KD

För res. 2: 21 MP

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

Punkt 3 (Förbättrad information via riksdagens webbplats)

1. utskottet

2. res. 3 (MP)

Votering:

286 för utskottet

21 för res. 3

42 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 98 M, 17 FP, 20 C, 18 SD, 19 V, 18 KD

För res. 3: 21 MP

Frånvarande: 16 S, 9 M, 4 MP, 7 FP, 3 C, 2 SD, 1 KD

KU38 Lag om beslut i särskilda regeringsärenden

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU39 Ändring av statistiksekretessen

Kammaren biföll utskottets förslag.

17 § Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Proposition
2013/14: 226 Skärpningar i vapenlagstiftningen

EU-dokument

KOM(2014) 246 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upphävande av rådets direktiv 93/5/EEG av den 25 februari 1993 om hjälp till kommissionen och samarbete från medlemsstaternas sida vid den vetenskapliga granskningen av livsmedelsfrågor

Motioner

med anledning av prop. 2013/14:100 2014 års ekonomiska vårproposition

2013/14:Fi11 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)

2013/14:Fi12 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

2013/14:Fi13 av Mikael Damberg m.fl. (S)

2013/14:Fi14 av Åsa Romson m.fl. (MP)

Utrikesutskottets betänkanden

2013/14:UU10 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2013

2013/14:UU19 Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)

Konstitutionsutskottets betänkanden

2013/14:KU29 Förstärkt skydd mot främmande makts underrättelseverksamhet

2013/14:KU37 Regionalt utvecklingsansvar i Östergötlands, Kronobergs och Jämtlands län

18 § Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 6 maj

2013/14:459 Högskolan Väst

av *Tina Ehn* (MP)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2013/14:460 Hög tid för nationell biblioteksstrategi

av *Kerstin Engle* (S)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2013/14:461 Markåtkomst för cykelleder

av *Monica Green* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

2013/14:462 Tonnageskatt eller utflaggning

av *Lars Johansson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 6 maj

2013/14:591 Kassaregisterkrav i konflikt med elsäkerhetskrav

av *Jonas Eriksson* (MP)

till näringsminister *Annie Lööf* (C)

2013/14:592 Oljekommissionens mål och förslag

av *Peter Persson* (S)

till statsrådet *Anna-Karin Hatt* (C)

2013/14:593 Arbetsförmedlingens hantering av EBO-flyktingar

av *Ingela Nylund Watz* (S)

till arbetsmarknadsminister *Elisabeth Svantesson* (M)

2013/14:594 Rättegång mot svensk journalist i Kosovo

av *Adnan Dibrani* (S)

till utrikesminister *Carl Bildt* (M)

2013/14:595 Avgifter i skolan

av *Adnan Dibrani* (S)

till utbildningsminister *Jan Björklund* (FP)

2013/14:596 Rättssäkerheten kring företrädaransvaret i skatteförfarandelagen

av *Mats Pertoft* (MP)

till finansminister *Anders Borg* (M)

2013/14:597 Skattereduktion för såld el

av *Lise Nordin* (MP)

till finansminister *Anders Borg* (M)

2013/14:598 Finansieringen av den utökade matematikundervisningen

av *Mats Pertoft* (MP)

till utbildningsminister *Jan Björklund* (FP)

20 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 6 maj

2013/14:586 Biltvätt på gatan

av *Helena Leander* (MP)

till miljöminister *Lena Ek* (C)

Prot. 2013/14:108 21 § Kammaren åtskildes kl. 16.26.
7 maj

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 1 § anf. 60 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 1 § anf. 116 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med 11 § anf. 150 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

KATHRIN FLOSSING

/Eva-Lena Ekman

1 § Partiledardebatt inför Europaparlamentsvalet	1
Anf. 1 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	1
Anf. 2 MIKAEL DAMBERG (S) replik	4
Anf. 3 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	4
Anf. 4 MIKAEL DAMBERG (S) replik	5
Anf. 5 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	5
Anf. 6 ÅSA ROMSON (MP) replik	6
Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	7
Anf. 8 ÅSA ROMSON (MP) replik	7
Anf. 9 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	8
Anf. 10 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	8
Anf. 11 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	9
Anf. 12 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	9
Anf. 13 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	10
Anf. 14 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	10
Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	11
Anf. 16 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	11
Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	12
Anf. 18 MIKAEL DAMBERG (S).....	12
Anf. 19 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	15
Anf. 20 MIKAEL DAMBERG (S) replik	15
Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik	16
Anf. 22 MIKAEL DAMBERG (S) replik	16
Anf. 23 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik.....	17
Anf. 24 MIKAEL DAMBERG (S) replik	17
Anf. 25 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik.....	18
Anf. 26 MIKAEL DAMBERG (S) replik	18
Anf. 27 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	19
Anf. 28 MIKAEL DAMBERG (S) replik	19
Anf. 29 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	20
Anf. 30 MIKAEL DAMBERG (S) replik	20
Anf. 31 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	21
Anf. 32 MIKAEL DAMBERG (S) replik	21
Anf. 33 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	22
Anf. 34 MIKAEL DAMBERG (S) replik	22
Anf. 35 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	23
Anf. 36 MIKAEL DAMBERG (S) replik	23
Anf. 37 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	24
Anf. 38 MIKAEL DAMBERG (S) replik	24
Anf. 39 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik.....	25
Anf. 40 MIKAEL DAMBERG (S) replik	25
Anf. 41 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik.....	26

Anf. 42 MIKAEL DAMBERG (S) replik	26
Anf. 43 ÅSA ROMSON (MP)	27
Anf. 44 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	29
Anf. 45 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	30
Anf. 46 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M) replik.....	31
Anf. 47 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	31
Anf. 48 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	32
Anf. 49 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	32
Anf. 50 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	32
Anf. 51 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	33
Anf. 52 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	33
Anf. 53 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	34
Anf. 54 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik.....	34
Anf. 55 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	34
Anf. 56 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	35
Anf. 57 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	35
Anf. 58 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	36
Anf. 59 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	36
Anf. 60 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	37
Anf. 61 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	37
Anf. 62 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	38
Anf. 63 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	38
Anf. 64 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik	39
Anf. 65 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	39
Anf. 66 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik	40
Anf. 67 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	40
Anf. 68 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	40
Anf. 69 MIKAEL DAMBERG (S) replik	43
Anf. 70 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	43
Anf. 71 MIKAEL DAMBERG (S) replik	44
Anf. 72 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	44
Anf. 73 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	45
Anf. 74 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	45
Anf. 75 ÅSA ROMSON (MP) replik.....	46
Anf. 76 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	46
Anf. 77 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	47
Anf. 78 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	47
Anf. 79 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	48
Anf. 80 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik	48

Anf. 81 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	49
Anf. 82 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik.....	49
Anf. 83 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	50
Anf. 84 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik.....	50
Anf. 85 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	51
Anf. 86 ÅSA ROMSON (MP) replik	53
Anf. 87 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	54
Anf. 88 ÅSA ROMSON (MP) replik	54
Anf. 89 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	55
Anf. 90 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	55
Anf. 91 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	55
Anf. 92 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	56
Anf. 93 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	56
Anf. 94 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	57
Anf. 95 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	57
Anf. 96 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	58
Anf. 97 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	58
Anf. 98 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	59
Anf. 99 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	61
Anf. 100 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	62
Anf. 101 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C) replik	62
Anf. 102 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	63
Anf. 103 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	63
Anf. 104 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	63
Anf. 105 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	64
Anf. 106 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	64
Anf. 107 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik.....	65
Anf. 108 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	65
Anf. 109 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik.....	66
Anf. 110 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	66
Anf. 111 JONAS SJÖSTEDT (V).....	66
Anf. 112 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik.....	69
Anf. 113 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	69
Anf. 114 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP) replik.....	69
Anf. 115 JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	70
Anf. 116 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	70
Anf. 117 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	73
Anf. 118 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik.....	73
Anf. 119 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	74
Anf. 120 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD) replik.....	74
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	75

3 § Anmälan om faktapromemorior	75
4 § Ärenden för hänvisning till utskott	76
5 § Ärenden för förnyad bordläggning	76
6 § Skattskyldighet till avkastningsskatt och ändrad deklarationstidpunkt för avkastningsskatt för vissa skattskyldiga	76
Skatteutskottets betänkande 2013/14:SkU30	76
(Beslut fattades under 16 §.)	76
7 § Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet och årsredovisning 2013	76
Utbildningsutskottets betänkande 2013/14:UbU26	76
(Beslut fattades under 16 §.)	76
8 § Ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter	77
Civilutskottets betänkande 2013/14:CU29	77
Anf. 121 AMINEH KAKABAVEH (V)	77
Anf. 122 OSKAR ÖHOLM (M)	78
Anf. 123 AMINEH KAKABAVEH (V) replik	80
Anf. 124 OSKAR ÖHOLM (M) replik	80
Anf. 125 AMINEH KAKABAVEH (V) replik	81
Anf. 126 OSKAR ÖHOLM (M) replik	82
Anf. 127 JAN LINDHOLM (MP)	82
Anf. 128 OSKAR ÖHOLM (M) replik	84
Anf. 129 JAN LINDHOLM (MP) replik	85
Anf. 130 OSKAR ÖHOLM (M) replik	86
Anf. 131 JAN LINDHOLM (MP) replik	86
Anf. 132 ROLAND UTBULT (KD)	87
Anf. 133 AMINEH KAKABAVEH (V) replik	88
Anf. 134 ROLAND UTBULT (KD) replik	89
Anf. 135 AMINEH KAKABAVEH (V) replik	89
Anf. 136 ROLAND UTBULT (KD) replik	89
(Beslut fattades under 16 §.)	90
9 § Stärkt besittningsskydd för utsatta hyresgäster	90
Civilutskottets betänkande 2013/14:CU30	90
Anf. 137 ROLAND UTBULT (KD)	90
Anf. 138 JAN LINDHOLM (MP)	92
Anf. 139 MARIANNE BERG (V)	92
(Beslut fattades under 16 §.)	92
10 § Fordonsrelaterade skulder	92
Civilutskottets betänkande 2013/14:CU36	92
Anf. 140 HILLEVI LARSSON (S)	92
Anf. 141 MARKUS WIECHEL (SD)	94
Anf. 142 MARIANNE BERG (V)	95
Anf. 143 MARTA OBMINSKA (M)	95
Anf. 144 HILLEVI LARSSON (S) replik	96
Anf. 145 MARTA OBMINSKA (M) replik	97
Anf. 146 HILLEVI LARSSON (S) replik	97
Anf. 147 MARTA OBMINSKA (M) replik	98
Anf. 148 JAN LINDHOLM (MP)	98

Anf. 149 OLA JOHANSSON (C)	100
(Beslut fattades under 16 §.)	102
11 § Tidningen Riksdag & Departement	102
Konstitutionsutskottets betänkande 2013/14:KU33	102
Anf. 150 GUNVOR G ERICSON (MP)	102
Anf. 151 MIA SYDOW MÖLLEBY (V)	104
Anf. 152 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S)	105
Anf. 153 GUNVOR G ERICSON (MP) replik	106
Anf. 154 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik	107
Anf. 155 GUNVOR G ERICSON (MP) replik	107
Anf. 156 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S) replik	107
Anf. 157 CECILIA BRINCK (M)	108
Anf. 158 GUNVOR G ERICSON (MP) replik	109
Anf. 159 CECILIA BRINCK (M) replik	110
Anf. 160 GUNVOR G ERICSON (MP) replik	110
Anf. 161 CECILIA BRINCK (M) replik	110
Anf. 162 GUNNAR ANDRÉN (FP)	111
(Beslut fattades under 16 §.)	112
12 § Lag om beslut i särskilda regeringsärenden	112
Konstitutionsutskottets betänkande 2013/14:KU38	112
(Beslut fattades under 16 §.)	112
13 § Ändring av statistiksekretessen	112
Konstitutionsutskottets betänkande 2013/14:KU39	112
(Beslut fattades under 16 §.)	112
Ajournering	112
Återupptagna förhandlingar	112
14 § Beslut om ärende som slutdebatterats den 29 april	113
MJU21 Livsmedelspolitik	113
15 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 5 maj	114
KrU5 Politik för det civila samhället m.m.	114
SoU11 Ett värdigt liv – äldrepolitisk översikt 2006–2014	115
TU16 Några sjömansfrågor	116
KU25 Integritets- och sekretessfrågor	116
KU26 Offentlig förvaltning	117
KU28 Etermediefrågor	117
KU31 Ökad effektivitet, säkerhet och tillgänglighet i valförfarandet	117
KU36 Kommittéberättelse 2014	118
UbU12 Skolväsendet	118
16 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	120
SkU30 Skattskyldighet till avkastningsskatt och ändrad deklarationstidpunkt för avkastningsskatt för vissa skattskyldiga	120
UbU26 Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet och årsredovisning 2013	120
CU29 Ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter	120
CU30 Stärkt besittningsskydd för utsatta hyresgäster	120

CU36 Fordonsrelaterade skulder.....	120
KU33 Tidningen Riksdag & Departement.....	121
KU38 Lag om beslut i särskilda regeringsärenden.....	121
KU39 Ändring av statistiksekretessen	121
17 § Bordläggning.....	122
18 § Anmälan om interpellationer	122
19 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	123
20 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	123
21 § Kammaren åtskildes kl. 16.26.	124

Tryck: Elanders, Vällingby 2014